KRONIKA

Tuto pamětní knihu si založila obec

Žvíkovské Podhradí

v píseckém kraji v Čechách, vedena snahou, nynější i budoucí generaci zachovati v paměti dějiny obce, její vývoj, život předků, současně žijících a budoucích občanů, aby si při jejím čtení vybrali, co bylo dobrého u jejich předků a vyhýbali se tomu, co bylo zlého, aby však také čtením těchto zápisů byla v nich vzbuzena opravdová láska k domovu a aby si zamilovali tu rodnou mateřskou zemi, která po věky živila naše praotce a naše pramátičky, zamilovali si náš národ český a vážili si jeho svobody a bude-li nutno, ji hájili i svými životy.

Knihu založil kapitán v.v. Josef Lamač, bytem v Orlově, v první polovici r. 1934 a předal ji 30. června 1934 obci k dalšímu vedení.

Jako pomůcek pro dějepisná data bylo použito
„Paměti Žvíkovských" od P. Josefa Tyla, archiváře na Orlíce,
„Hradů a zámků českých" od prof. Augusta Sedláčka,
„Dějin královského města Písku" od téhož autora,
„z dějin zámku a hradu Žvíkova" od prof. dra. Čeňka Zíbrta
a archivu orlického.

Kniha má 300 bílých stran a 10 tónových listů pro důležitější obrazy a fotografie ze života obce.

Na některých listech je ponecháno čisté místo pro pozdější zápisy.

Žádám občany, aby uchovali knihu v čistotě, aby zůstala nepoškozena dlouho - její zhotovení stálo velmi mnoho práce, je to jedna z pramenných kronik na okrese.

Na Žvíkovském Podhradí 30. června 1934.

Kronikář:
Jos. Lamač
t.č. Kronikář.

Kronikáři.

Pořadí	Jméno	Zaměstnání	Bydliště	Kronikářem od	Kronikářem do	Poznámka
1.	Josef Lamač	kapitán v.v.	Oslov čp. 71	1.I.1934	1.XI.1954	Odstěhoval se k synovi do Karl. Var-Stará Role čp. 83.

Герб Финляндского Великого Княжества

Žvíkovské Podhradí

Popis obce.

je samostatná katastrální a politická obec, od svého založení (asi kolem r. 1230) do druhé polovice XVI. století „Podhradí", dále do 2. polovice XIX. století „Horní Podhrad", pak do r. 1922 „Karlov-Podhrad" a od tohoto roku „Žvíkovské Podhradí" zvaná. Leží na okresní silnici Písek-Žvíkov, od Písku 16 km, od Žákově 11 km, od Vlastec 8 km, od Oslova 3 km na sever, od kraje Žvíkova 2 km na jih vzdálena, na rovině, mírně zvlněné, uprostřed jehličnatých lesů. Pro svoji zdravou polohu je také hojně vyhledávána za letní pobyt městského obyvatelstva a je průchodní stanicí turistů na Žvíkov. Jdete-li k nám od Oslova, silnicí vroubenou starými stinnými stromy, projdete od „Vejnova" stinným lesem a krátkou paseckou, a již je tu naše obec jako na dlani, vykukující ze zeleně ovocných stromů a vroubena kol dokola tmavými jehličnatými lesy. Před obcí vás vítá svítá rybníček, na němž se o létě prohání hejna hus a kachen - tichou večerní ozývaje pak kvakavá žabího národa. V zimě slouží zamrzlý rybníček za kluziště mládeži a pamatuje se nejeden sousedu, že se jako hoch při klouzání na slabším ledě proti své vůli ve studené vodě rybníka vykoupal.

Stavení se rozkládají podél silnice, od počátku obce až na její konec, takže „záhumenních usedlostí" není.

Na konci obce tčmí na skále „Pension Vedanová", hotel a restaurace; rozlehlá a úhledná stavba se 104 hostinskými pokoji, terasami na skalách a garáží.

Stavbu projektoval stavitel Jaroslav Novák z Jince; budova dostavena r. 1932. Majitelkou je Františka Vedanová, choť majitele strojírny v Písku.

Rozloha obce.

Obec má dnes 42 domů, 80 ha 1a 58 m² obdělávaných polí,

7	63	42	luk,
75	82	52	lesa,
2	60	87	zahrad,
	46	94	rybníků,
14	98	55	řek a
8	5	45	zastavěné plochy a ost.

Lidová pojmenování pozemků jsou: Rejty, Amerika, Úhradlo, U sosny, V jichelně.

Pod těmito názvy jsou pojaty do katastrálních evidencí.

Počet obyvatel.

Podle sčítání obyvatel v r. 1921 bylo v naší obci 173,
v r. 1931 216 duší,
vesměs národnosti české.

Veřejné budovy.

Kaple sv. Václava, postavena v r. 1900 na stavební parcele čís. 51 a hasičské skladiště, postavené r. 1902 na stavební parcele čís. 50, v r. 1910 rozbořené a znovu postavené.

Příloha čís. 1.

Pomníky.

Blíže kapličky na návsi stojí pomník na památku deseti padlých občanů ve světové válce 1914-1918. Je z mramoru, 2:50 m vysoký a byl r. 1925 vystaven místními občany a rodáky z ameriky.

Příloha čís. 2.

Příslušnost úřední

Obec patří k okresní politické a berní správě v Písku, okresnímu a krajskému soudu v Písku, k okresnímu finančnímu ředitelství v Táboře, k bernímu úřadu v Písku, obchodní a živnostenské komoře v Plzni, k okresnímu a okresnímu školnímu výboru v Písku, pošta do Horního Záhoří, odkud k nám jezdí denně listonoš, železniční stanicí do Vlastce na trati Praha-Tomažlice, kostelem do Oslova, školou rovněž do Oslova.

Náboženství.

Veškeré občanstvo (až na 3 příslušníky československé církve) jsou náboženství římsko-katolického. Bez vyznání nikdo.
Duchovním správcem je P. Antonín Kowička, farář a biskupský notář v Oslově - od 3. října 1909.
Zemřelí občané jsou pochovávání na církevním hřbitově v Oslově.
Ve zdejší kapličce jsou konány bohoslužby vždy 28. září na počest sv. Václava, patrona zdejší obce, zádušní bohoslužby za příslušníky rodiny Karla a Vilemíny Schwarzenbergových a na přání farníků při svatbách.

Učitelé

našich dětí jsou ve škole v Oslově jsou toho času
ředící učitel Jan Balcar,
dočas. učitel. Antonín Lecoj,
učitel Karel Holenda,
učitelka Marie Bezděková,
" Marie Šrutková a
učitel náboženství P. Antonín Kowička, farář v Oslově.

Lékař.

Po zemřelém obvodním lékaři MUDr. Adolfu Pflegerovi v Horním Záhoří (dobrý člověk, lidumil, zemřel v r. 1930) stal se jeho nástupcem MUDr. František Štěpaník, bytem a ordinací v Horním Záhoří.

Průmyslových podniků v obci není.

Obchody: Potravinami má Václav Chaloupka (v čp. 22.)

Hostince. Mimo v přesně uvedeného pensionu Vedamov je zde
restaurace Františka a Albíny Businských v čp. 31,
" Františka a Marie Vášových v čp. 38,
Letní jídelna Gabriela Bláhy v čp. 40,
na nádraží hrabě Zvíkova provozuje v letních měsících prodej
jídla a nápojů kastelán (t. č. Václav Rameiz.)

Spolky: Ze všeužitečných spolků je t. č. v obci Dobrovolný sbor hasičů - čítající průměrně 25 mužů.

Osvětová činnost. Pro nedostatek řečníků v naší obci sice částečně se občané osvětových přednášek pořádaných v Oslově; divadelního spolku zde není.

Sport. Na konci za rybníkem u silnice k Oslovu je obcí zřízeno hřiště pro kopanou, volleyballové a tenisové hřiště pro letní hosty; nějakého místního sportovního klubu zde není.

Obecní představenstvo. Sestává z 9 volených členů ze všech politických stran v obci zastoupených.

Při posledních obecních volbách r. 1929 byli zvoleni do obecního zastupitelstva a dosud v něm zasedají:

Josef Jehlička, starosta - čp. 18
Matěj Stöffl, I. radní, - čp. 19
Emanuel Říha II. radní, - čp. 5
Karel Prát - čp. 12
František Jáchym - čp. 3
Anna Jandošová - čp. 6
Josef Zebeda - čp. 21
Augustin Radovic - čp. 35 a
František Váňa - čp. 38.-

Čestní občané. (viz str. 730.)

Zdravotní rada MUDr. František Klotynek, městský fysik v Praze.

Dr. Klotynek, zasloužil se o rozkvět obce. Jako první a nejstarší náš letní host propagoval již před 40 roky nádherou naší obce; jeho přičiněním povznesla se naše obec z nepatrné vesničky na dnes všude známé výletní místo a zvýšen tím značně finanční stav obce i jednotlivců.

Budiž mu věčný dík všech občanů za to!

Vynikající rodáci. Z místních rodáků vynikl ve svém oboru nebo zaujímající vyšší veřejné postavení mnišským
P. Josefa Pavlovice, kanovníka v Čes. Budějovicích.

Legionáři. Do zahraničních vojsk vstoupili a domů se po válce vrátili
Jan Charypar, jako italský legionář - zemřel r. 1931
Alatěj Hlaváček " " " - mlýn. pošťmistr v Mlečicích a
Karel Zbořil " ruský " - poprava 22. března 1947 v Plzni
pro protinárodní odboj.
(viz II. díl Kroniky str. 196.)

Narození. V posledních 3 letech jsou se počet narozených dětí následovní

V r. 1931	2	průměr 2 ročně
" 1932	2	
" 1933	3	

Vzhledem na počet úmrtí, ročně průměrně 3 osoby, ubývá za těchto poměrů v obci o 1 obyvatele více, než se rodí, čili jeví se v obci depopulace.

Úmrtí.

V r. 1931 zemřelo v naší obci:	1 občan,	průměr 3 ročně
" 1932 " " "	5 občanů,	
" 1933 " " "	2 občané	

Sňatky.

V r. 1931 byly v naší obci uzavřeny	2 sňatky	průměr 1 sňatek ročně.
" 1932 " " " "	1 sňatek	
" 1933 " " " "	žádný sňatek	

Zaměstnání občanů.

Občané naši se zaměstnávají většinou polním hospodářstvím a chovem dobytka. Několik jich pracuje v průmyslových podnicích a dílnách v Písku, kamž dojíždí vlakem nebo autobusem. V zimní době nachází mnozí zaměstnání v blízkých lesích při zpracování a odvozu dříví.

Větší usedlosti jsou u nás tři s polní výměrou okrouhle 25 strychů (strych 28·77 m² čili 28·77 arů); ostatní rolníci mají menší polní výměru do 12 strychů.

Pole i louka jsou za normálních povětrnostních poměrů úrodná. Podle plodnosti jsou zařazena do IV.–VII. jakostní třídy.

Sejí se obilniny, luštěniny, okopaniny a pícniny. Chmelnice a cukrovka se zde pro horší jakost půdy a chladnější počasí, nepěstují.

Ku svému rolnickému povolání lnou občané a snaží se půdu co nejlépe obdělat. Pomocné síly přibírají jen v době sen a žní.

Z větších hospodářství má toho času 1 nebo 2 koně jen sklenářka, jinak používají k potřebným pracím zdejší rolníci kravo.

Ženám připadá starost o domácnost, ošetřování vepřového dobytka a drůbeže. Staří lidé opatrují děti nebo hlídají drobný dobytek či drůbež vodní. Kde nejsou starší, činí tak odrostlejší děti.

Výnos hospodářství slouží ku krytí výloh, spojených s jeho udržováním a na náklad nejnutnější potřeby; menší potřeby pro domácnost opatřuje hospodyně za peníze získané za máslo, vejce a mléko, jež prodávají přes prodejnám nebo do místních obchodů a letním hostům. Chudší vyměňují vajíčka za zboží v obchodech.

Hospodářská krise.

V poslední době, kdy celý svět zachvátila hospodářská krise a s ní velká nezaměstnanost pro nadvýrobu zboží, ale nedostatek odbytišť, nadaří se stavu rolnickému dobře. Daňové zatížení je velké a ještě hůř, kdo si musil hospodář vypůjčit peníze a platí vysoké úroky. Výnos hospodářství je nepatrný i při dobré úrodě – sotva kryjí výlohy spojené s udržováním hospodářství – o nějaké odměně za namáhavé polní práce a ošetřování dobytka ani nemluvě. Vše zvrací tolik, kolik je pro živobytí rodiny zapotřebí. Jak to živobytí v mnoha rodinách vypadá, snadno si představíme, uvážíme-li, že hodnocení hospodářských výrobků není v přiměřeném poměru k rolnické práci, jak na poli, celoroční krmení dobytka, obsluhu jeho, občasné ztráty a nehody u něho ani nepočítaje.

Ceny obilí a dobytka.

Platilo se po žních r. 1933 za

100 kg	pšenice	125–130 Kč,
100 „	žita	80–90 „,
100 „	ječmene	70–80 „ a
100 „	ovsa	60–62 „ .–

Za obvyteK v r. 1933 platilo:

Za hovězí na živou váhu za 1 kg	3·50 - 3·80	Kč,
" telata " " " " 1 kg	3.00 - 4.00	"
" vepřové " " " " 1 kg	3·50 - 4·50	" a
" vepřové na mrtvou váhu " 1 kg	5.40 - 5·50	" .-

Nákupní ceny jsou oproti tomu značně vysoké, jak uvádí strana 72 kroniky.

čeledí má následující plat: Ročně (mimo polovice pojistného, jež za čeledí zaměstnavatel platí, dvojího prádla a šatů) částku 1800.- Kč čeledín, služka - mimo téhož prádla a šatů - ročně 1600 - 1800.- Kč.

Sjednotili se sice zaměstnavatelé, kteří přeci novým rokem na tom, že nabídnou čeledi od nového roku nižší plat, ale mnozí jednak toto ujednání nedodrželi, mnozí nad to dovednějšího čeledína dvojnásobně přeplatili.

V posledních letech dávají se zde do služby slovenští synkové a děvčata, jež jsou skromnější v nárocích, a také sběstavnější, než synkové z tohoto kraje.

Sadoviště.

Nevěnuje se mu tolik pozornosti, jako by dle svého hospodářského významu zasluhovalo. Krutá mrazy (-28°C) v zimě 1928/1929 zničily většinu ovocného stromoví a co nezničily mrazy, zničily mšice a piskle švestkové. Katastrofa tato postihla celou republiku, takže odstraňování zničených stromů bylo r. 1930 zákonem nařízeno.

Mladí hospodáři se začínají jevíce zajímat o ovocnictví; štěpují pilně, postřikují stromy proti škůdcům a nahrazují zničené stromy novými štěpy. Sady jsou vedle domů; pěstuje se ovoce jadérnaté a peckovité.

Odstřel zvěře má pronajat rolický velkostatek. Vemí je mnoho. V dřívějších dobách bylo v okolních lesích patřících rolickému velkostatku mnoho zvěře, zvláště vysoké; nejvíce se rozmnožila v letech 1880-1910. Kdy si občanstvo muselo hlídat i v noci svoji úrodu ležící u lesa. O to tuto zvěř byly pořádány majitelem honitby občasné hony, čímž se jejich počet časem stále zeslaboval.-

Pastviště obecní se nachází u „Hořejšího rybníka".

Banč — přímé platí občané normální, obecních přirážek t.č. není.

Mlýn. — Vozili jsme do r. 1918 do mlýna pod Žďákovem k mlynáři Antonínu Pulcovi, jenž v tomto roce zemřel. Mlýn stál u přísoze ke Zbonínu; r. 1920 byl zrušen a zbořen - zbytky vidět dodnes u bývalého náhonu. Od té doby vozíme do mlýna bratří Šejnarů na Červené - 6 Km vzdáleného.

Stavební vzhled obce viděti z historie jednotlivých domů na konci knihy.

Obecní knihovna — má celkem 113 svazků; vypůjčuje se ročně průměrně 30 čtenáři okruhu 320 knih. Nejvíce jsou čtáni Jirásek a Pittnerová.
Měsíční příspěvek obce na knihovnu je 100 Kč.
Knihovníkem je t.č. Václav Chalupka, obchodník a kapelník, čp. 22.

Radiopřístroje jsou toho času v obci jen tři: u Vl. Vedanové v hostinci u Businských (lampové) a Václav Chalupka má krystalový).
Mimo nich má ředitel Peiglovy továrny na práci ve Vršovicích, Alfred Vorderwinkler, jenž si zde zakoupil proti Vaňově hostinci zahradu a vystavěl si na ní vilku a při ní zřídil nákladnou kóji novou zahradu, přenosnou 5ti lampovou systém „Marconi", jenž ho doprovází v jeho autě na cestách. -

Elektrický proud je k nám veden z elektrárny „Svazu jihočeských elektráren" v Nečtěticích u Benešova, přes Zbonín.
Osvětlení budov má prozatím zavedeno jen penzion „Vedanov" a majitelka domu čp. 42 Helena Frommová.
Obec dosud elektřiny osvětlena není.

Motocykly. — Má jen kapelník Václav Chalupka - čp. 22.

Kola. — Jízdních kol je v obci 28.

Autolinka. — „Vedanov" má svůj vlastní autobus jen pro své hosty.
Jinak projíždí ani dosud v obci není. (Zdravím navštívení řed. Vorderwinkler přijíždí sem v létě se svým autem a odjíždí do Prahy.)

Přírodní škody napáchaly bouřky v r. 1903 (19. července), kdy kroupy rozbily okna střechy, a v r. 1932 v červnu, kdy kroupy zničily téměř všechnu úrodu. -

Požáry. — Naši obec stihly požáry: R. 1900 byly bleskem zapáleny dva domy, čp. 20 Josef Kotápiš a čp. 21 Josef Lebeda.
R. 1918 (26. dubna K poledni) vypukl požár nepatrnosti jednoho kouře v čp. 6 (Anna Jandlžová), čp. 10 (M. Matušková), čp. 12 (František Kotápiš), čp. 14 (Růžena Kaizrová), čp. 15 (Karel Jirsa), čp. 16 (Gabriel Bláha) a čp. 17 (Václav Kotápiš). Znovuzřízení vyhořelých usedlostí podporoval výdatně

zlaveným dodáním stavebního dřeva a kamene i peněžitě obc. Beotřich Schwarzenberg za velkostatek vlastní.

Budiž nám vděčná vzpomínka za tento ušlechtilý čin! –

Pohromy a nemoce.

R. 1931 Koncem června vyhořela čp. 23 a 28 a r. 1934 čp. 10. –

R. 1912 řádil v obci záškrt (42 dětí podlehlo).

" 1918 rozšířila se u nás jako všude „španělská chřipka". (zemřeli 2 lidé)

" 1927 panovala zde chřipková epidemie po jeden týden – bez různých následků, školní vyučování muselo být na několik dnů přerušeno.

Historie školy v Oslově.

Podbradské děti chodí od založení Podbradí do obecné školy v Oslově. až do r. 1854 bylo vyučováno ve staré škole v čp. 24 v Oslově v jedné třídě. V r. 1854 byla tato budova vyměněna za domek při faře uprostřed vísi stojící a domkáři Bláhovi patřící; domek tento byl rozbourán a na jeho místě postavena nová jednopatrová školní budova péčí Náboženského ústavu v Prahu schwarzenbergského, co patronu této školy, píseckými stavitely L.V. Röstem a Josefem Šafářovičem.

Vyučovati počalo se v této škole 2. září 1857 učitelem Václavem Kontkem.

2. třída byla otevřena r. 1859,
3. " " 1884 a
4. " " 1892.

R. 1865 byly zrušeny školní patronáty a ustaveny místní školní výbory (starosta a 8 členů), v r. 1870 přešla správa škol a řízení školství na „okresní školní rady" - naše byla v Písku.

Tímto rokem byly také stanoveny pevné platy pro učitele (v Oslově 500 zlatých pro řídícího a 280 zlatých pro „podučitele" ročně). Tím přestalo také konečně pro učitele ponižující vybírání sobotales", t.j. vybírání potravin učitelem po domech, obilí a paliva vůzy v sobotu.

Řídícím učitelem byl toho času Josef Müller (od 1. září 1868 do 5. května 1885), výborný učitel, jejž zachovali jeho žáci dlouho v dobré paměti.

V r. 1873 navštěvovalo z Podbradí školu 30 hochů a 25 děvčat - celkem 55 dětí (ze školní kroniky).

Zákonem byla v této době stanovena návštěva obecné školy od dokončeného 6. roku do dokonaného 14. roku; tím byly nedělní opakovací školy zrušeny a zavedeny následující předměty:

Řeči týdně 11 hodin,
počty " 4 hodiny,
měřictví (kreslení) 4 " ,
zeměpis a dějepis 3 " ,
náboženství 3 " ,
zpěv 1 hodinu a
tělocvik 1 hodinu.

Vyučovalo se od 9-12 hodin a od 1- 1/24 hod. odpoledne.

Ze školství byly r. 1872/3 zavedeny v počtářství desetinné zlomky; na těchto se zakládaly nové míry a váhy v Rakousku zavedené.

Za místo dosavadní váhy, kde cent měl 100 liber, 1 libra 32 loty, 1 lot 4 kventlíky, ustanovena váha na gramy. Za místo staré míry na obilí, kde 1 míra má 4 věrtele (čtvrtky), 1 věrtel 4 měřičky a 1 měřička 8 žejdlíků měřily, ustanoven litr; taktéž u tekutin, kde 1 stud 4 vědra, 1 vědro 40 mázů, 1 máz 4 žejdlíky obsahoval, stanoveny litry; na místo složné míry, která se dosud čítala na sáhy a 1 sáh na 6 stop ('), 1 stopa 12 palců (") a 1 palec 12 čárek (''')

měl, zaveden metr; na místo vídeňského lokte stříženého zboží je metr, který je o 2/9 metru delší, než 1 vídeňský loket.

Plošná míra jitra na 1600 čtverečních sáhů rozděleného, stanovena arem (a); 100 arů je 1 hektar (ha).

R. 1882 (1. ledna) zavedeno vyučování ženským ručním pracím ve 2 oddíleních po 3 hodinách týdně; první industriální učitelkou byla Maria Cecilie Müllerová z Oslova, za 60 zlatých ročního platu.

Na uprázdněné místo po zemřelém řídícím učiteli Müllerovi jmenován 1. září 1885 zatímní řídící učitel Karel Prchlík, jenž pak zastával i službu varhaníka a kostelníka při kostele, za 30 zlatých ročně a 10 krejcarů za zpívání pašií v době velikonoční.

Školní rok 1892/3 započal 16. září a skončil 29. července 1893; trvaly tedy prázdniny po prvé 6 týdnů.

Ve školním roce 1897/8 byly chovány ve škole housenky bource morušového na hedvábná oděnka.

Na žákovskou knihovnu přispěla naše obec ve školním roce 1898/9 - 2 zlatými.

Za vyučování platilo se školné - nemajetní byli osvobozeni.

Na odůvodněnou žádost rodičů byly dětem povolovány úlevy ve školní docházce.

Ve školním roce 1905/6 byly školní prázdniny pro hrozící choleru prodlouženy na 2 měsíce - od 16. července do 15. září.

Ve válečných letech 1914-1918 vyučovalo se ve spojených třídách, jelikož učitelé Ferdinand Liška, Jos. Maršan a Jan Pavlíček byli povoláni do činné vojenské služby a kvalifikovaných zástupců byl nedostatek a často se střídali.

Od 1. května do 30. září 1916 zaveden po prvé u nás „letní čas".

R. 1925 sloučeno vyučování v I. a II. třídě pro nedostatek žactva do školy ostrupišťské. Malý počet dětek zapsaných letos do školy je tím, že letos přicházejí k zápisu do školy děti narozené v r. 1917, který to rok světové války měl zhoubný vliv na population. Nedostatkem výživy matek a dětí také mnoho narozených dětí zemřelo.

V r. 1927 bylo od 28. ledna do 5. února vyučování pro chřipkovou epidemii přerušeno ve III. třídě, v ostatních se vyučovalo.

Ve školním roce 1933/4 bylo zapsáno z naší obce

do I. třídy:	4 hoši a 1 dívčě	-	5 dětí
„ II. „	4 „	„	2 děvčata	-	6 „
„ III. „	1 „	„	4 „	=	5 „
„ IV. „	1 „	„	3 „	=	4 děti, celkem 20 dětí.

Do měšťanské školy ve stáří do 14 let jezdí do Písku 4 hoši a 1 dívka.

Do I. ročníku Lidové hospodářské školy v Oslově (vyučuje nč. Antonín Levý) od listopadu do března je od nás zapsán 1 hoch a 1 dívka.-

Náš školní obvod ocenil dne 1. listopadu 1918 na zlatý poklad republiky 2424.- Kč.

Historie kostela v Osiově.

Farnost Osiov a okolí patří k vikariátu píseckému v diecézi českobudějovické.

Kostel v Osiově, zasvěcen v prvé řadě sv. Linhartu, jak památce Nanebevstoupení Páně, stával již bezpochyby v r. 1226, kdy „újezd osiovský" patřil ku panství dobrenskému (Doksany u Roudnice nad Labem) a byl již farním v r. 1352. Jeho prodací (dosazování duchovních) příslušelo králi. Tak v r. 1380 po smrti plebána Jakuba dosazen sem kaplan Beneš z Protivína a r. 1430 Kaplan Václav pověřením zvolenským o zastoupení krále.

Později kostelík zanikl v husitských bouřích a byl obnoven až r. 1522 husitským obyvatelstvem Osiova. V r. 1626 byl však v době katolické reformace (obrácení Husitů zpět na víru římskokatolickou po bitvě na Bílé hoře) zbořen a na jeho místě postaven nový katolický kostel.

Kostel stal se r. 1640 filiálkou záhorského kostela. R. 1730 jmenuje se tu kaplanství. Roku 1778 byl celý kostel přestavěn, r. 1786 zřízena zde lokálie a r. 1858 na farní povýšena.

Z původní stavby zbyla pouze část jižní lodi, část presbytáře, kdysi pravoúhlého a věž v západním průčelí. Původní kostel byl 8 m široký a spolu s věží jen ve spodní části zděný, ostatek dřevěný. Na severní straně byl kostel rozšířen a tím octla se věž v jižním rohu západního průčelí. Disposice tato je dosud patrna na zdech a podkroví.

Do jižní strany kostela prolomen obdélný vchod a dvě okna barokního tvaru, na severní straně 3 okna podlouhlá.

Vnitřek kostela je prostý, rovněž oltářek.

Pod kazatelnou je zasazen do zdi kámen z červeného mramoru se znakem Švamberků na paměť r. 1604 zesnulé choti Alžběty ze Švamberka. Kámen byl původně zasazen v podlaze pod kazatelnou.

Druhý náhrobní kámen byl na prahu jižních dveří; je již úplně vyšlapán a nápisy, koho tento náhrobek skrývá, zničeny.

Oba tyto náhrobní kameny byly sem přeneseny ze zrušeného kostelíka sv. Mikuláše v Podhradí pod Zvíkovem stávajícího - asi r. 1780, kdy v něm konány poslední bohoslužby.

Patronem fary je Náboženská matice, patronát nad kostelem má velkostatek schwarzenbergský. Jeho péčí byl kostel r. 1935 vnitř i vně opraven.

Chrám měl 4 zvony; ve válce byly 3 zvony zabrány ke válečným účelům; zbyl z nich pouze jeden s nápisem a reliefem Kalvárie na plášti zvonu.

Nyní jsou na věži opět 4 zvony; 3 zakoupeny americkými rodáky.

Kostelík u Sv. Etumy.

Přírazgulační výška kostela je 419 m nad mořem, měřeno na prahu hlavního vchodu.

Tento kostelík vystavěl r. 1546 Jindřich Šternberk na skalním výběžku nad ostrovem.

„Je to oblíbené poutní místo, kam v neděli po sv. Etuně se schází v procesích okolní lid ku pobožnostem a odpoledne pak tráví radovánkami a tancem na návsi" zní Kosteleň „píší registra archivu orlického.

Registra zdejší z r. 1545/6 povídají zevrubně, jak a zač byl tento kostelík vystaven. Na postavení bylo vydáno:

Zedníkům dle smlouvy a cedule řezané	27 kop	- grošů *
druhým zedníkům dle smlouvy a cedule řezané	10 „	10 „
přistavačům, kteří jim přinášeli kámen a jiné potřeby dáno	13 „	15 „
tesařům vydáno při těmž kostele dle smlouvy	20 „	-
od vození vápna voly	-	30 „
za břečtiky a šindele	2 kopy	29 „
„ železo a jiné potřeby	2 1/2 „	47 „
Konboši Papalovi z Hlíbeska od oblání kamene dle součtu co pouštěníkovi		30 „
Suma vydání tohoto registrum na postavení kostela	81 Kop	11 grošů.
R. 1548 za přikrytí kostelíka a půl věrtele piva bílého, přidáno dlaždiči zedníkovi, co oblékal dle zednímu okna rámy. Kříže sochil a kamení barvil	8 „	20 grošů
Šiv od udělání šindele (19 tisíc kusů) po 32 grších	70 Kop	8 „
za listování světničky truhlářu Ondrovi z Hlíbeska	8 „	9 „
celkové vydání 108 1/2 kopy 53 groše čísla	109 Kop	53 grošů.

Vnějšek kaple je prostý; uvnitř oltář sv. Etumy s obrazem světice v přebohatých rozvilinách barokních.

Pěkná je dobrá práce z počátku 18. století.

Hřbitov v Oslově.

Po r. 1865 bylo pochováváno na starém hřbitově v Oslově kolem kostela; od tohoto roku jsou obecné naši pochovávání na tichém úhlednějším hřbitově za Oslovem na levo silnice k Vlastci.

Hřbitov je péčí duchovní správy a občanstva udržován v čistotě a zdobí se k Dušičkám pietně ozdobováním věnci a kytičemi za spolu práce hrobníka, jenž cesty a hroby upravuje a udržuje.-

* Protože bude v dějinách obce na dalších stranách častěji mluveno o groších, stůjž zde následující vysvětlení:

Kopa českých grošů byla původně tolik, jako hřivna stříbra, kterou král Václav II. rozdělil na 60 částek, nazvaných groše (z latinského grossus - tlustý) - odtud počalo se čítat na kopy - tak že prvotní groš platil tolik, jako v druhé polovici XIX. století stříbrný dvacetník, čili 35 krejcarů rakouské měny. Znehodnocováním mince, pořádce pokračujícím, i kopa stále méně a méně platila, až za Rudolfa II kopa česká (českých grošů) platila jen 5 zlatých 32 krejcarů, kopa míšeňská (míšeňských grošů - podle německého města Míšně v Sasku, bylo s markrabstvím míšeňským od 1289-1422 lénem české Koruny:) pak 2 zlaté 46 krejcarů. Nejníže klesla v XVII. století kopa česká na 2 zl 20 kr a kopa míšeňská na 1 zl 10 kr. -

(1 zlatý = 2 koruny, krejcar = 2 haléře, 1 Kč = 100 halířů.)

Dějiny Žižkovského Podhradí.

Historie Podhradí úzce souvisí s dějinami hradu Žižkova, proto uvádíme dějiny tohoto krále českých hradů, z nichž vidět život a hlavně povinnosti Podhradských v poměru majitelů hradu a panství Žižkov.

Přiloha čís. 3.

Kdy tento hrad povstal a kým byl založen, o tom historických zpráv po ruce není. Znamenitý rožmberský archivář Václav Březan, píše asi r. 1616, že okolo roku 760 kníže Přemysl (syn Přemysla Oráče a Libuše), vyjev z hradu svého v Písku, nalezl místo příkosné, asi 3 hodiny vzdálené. Navrátiv se z boje, obeslal kameníka a nařídil mu, aby na onom místě vystavil věž v šíři 20, resp. tloušťky 5, výši 10, výše 30 loket pražských ze žulových kvadrátových. K čemuž odpověděl kameník: „chceš-li tuto práci dokonati, pracní a nákladní, zvi kov o tom dobře." Pí kníže: „co tím myslíš, kameníče." Odpoví zedník: „To, že mé železo a ocel vytupí a Tvé milosti groše a peníze." Odpoví kníže: „postaraj se o to a stav." „At necht" se té věži říká „Žvickov" (později Žižkov).

A odtud nese dále věž i hrad k ní přistavený toto jméno.

Věž byla vystavena tak, jak je dosud - s bouleni či hlízami, proč ž je také „věží hlízovou" nazývána; jí podobná se v celé tehdejší říši nenašla.

Že toho času Žižkov založen a stavěn byl, je dosti pravděpodobno. Neboť také tehdáž město Písek odtud dvě míle vzdálené založení své vzalo za příčinou písku zlatého, kterýž se tu v řece Vltavě v hojnosti nalézal. A kníže, aby toto bohatství skrze cizozemce připraven nebyl, tu věži a pevnost Žižkov postaviti a lidem válečným osaditi dal."

Potvrzuje to i jméno vsi, řečené „Kašina hora", jež tu v nejbližší blízkosti, kteráž téhož času založena byla a to od kněžny Kaše, sestry Libušiny, toty kníže te „Kazimyla" - jakož kronikář Hájek ve Kronice, list 25, poznamenal.

Že slov Březanových víděti, že již za jeho dob byl Žižkov za jeden z nejstarších hradů v zemi byl považován a že jmenovaná věž za nejstarší jeho část byla pokládána. Archeologové našich věků dali ještě o celé půltisíciletí dále než Březan, kladouce původ věže do dob předhistorických obyvatelů Čech, Markomanů, a jmenují ji „Markomankou", kterýž název i zevšeobecněl. Nepřipisují však její postavení Markomanům, ale se závažnějším odůvodněním Římanům, kteří r. 174 po Kristu vedení císařem Marcem Aurelien přečetné Římany, ve velké bitvě přemohli Markomany, načež otřkli hluboko do jejich země a v ní po nzavření míru

20.000 mužů pořádky zanechali, která ku své bezpečnosti jistý počet tvrzí postavila, z nichž jedna právě ona Žvíkovská býti má.

Že v II. a I. století před Kristem v jižních Čechách Římané i osady zakládali, dokazuje řád. učitelem Drbohlavem z Řepice objevená velká osada u Přeštovic z doby římsko-provinciální, jež byla založena v II. století před Kristem a zničena asi v V. století po Kristu. Výzkumem této vykopávky byl prováděn velkým nákladem a mnoho vykopaných předmětů z této předhistorické epochy shlédnouti ve střakonickém „Rybcově museu".

V listinách přichází osada Žvíkov až za času krále Václava I., a to do hrad Královský r. 1234. Hrad se psal původně Zwekov, Zwecov, Zwecow.

Žvíkov byl nepochybně r. 1229, ano již dříve hradem královským, před tím hradem českých knížat, třeba že se o tom před r. 1234 zmínka nečinila. Velké hvozdy zvíkovské, oblíbená to místa loveckých zábav knížecích, tvořily od nepaměti podstatnou část knížecích statků. Z velkého jmění svého nadělovali sice knížata svým věrným výsluhy t.j. dědiny, újezdy, dvory; že by však byl Žvíkov uprostřed tak krásných lesů ležící, z nichž dále, nelze ani pomysliti.

Král Václav I. ocenil důležitost Žvíkova, dal hrad věkem sešlý opravit a opevnit. V těchto letech vystavený ambit ve dvoře i hradní kaple (1230-1250) ukazují, že původcem hlavních budov Žvíkova, v nichž on uprostřed této pevnosti bydlel a královskou korunu uložiti chtěl, byl Václav I. Přechovávala se prý koruna česká ve věži hlásové, již proto i „Korunní" nazývají. Ukazuje na to i krásné a nákladné klenutí, mistrovsky z tesaného kamene zvobené a uprostřed něho visící řetěz, jenž prý ke zavěšení koruny sloužil.

Jisto to jest, že při této věži byl postaven klášter a kostel kol r. 1100. Ale jak dlouho tento templářský kostel zde byl, není nikde zaznamenáno.

Po urovnání sporů mezi královicem Přemyslem a králem Václavem dal Václav královici 20. září 1249 na Žvíkově uvěznit a uvěznil ho ve vězení do 1. listopadu téhož roku.

Po smrti Václav I (1253) přešel Žvíkov do majetku krále Přemysla Otakara II., jenž zde dlel r. 1273. Po jeho hrdinné smrti na Moravském Poli (r. 1278) vedl vládu za nezletilého Václava II. nejvyšší hofmistr Purkart Winterberský, dříve purkrabí zvíkovský, jenž byl Závišem z Falkenštejna a úřadu hofmistrovského oproštěn. Poněvadž tehdejší purkrabí Bohuslav ze Švihova se Švihů dříve se Purkartem, oblehl Závišo r. 1285 s králem Žvíkov a dobyl ho.

Nový purkrabí Bavor ze Strakonic postavil v této době na Žvíkově „hlásnou věž."

Po zavraždění Václava III. (v Olomouci r. 1306), byl při dosazení Rudolfa I. na trůn český jenom nápomocen mezi jinými pány českými i pan Jindřich z Rožmberka. Komuto dal za jeho pomoc Rudolf hned upsat hrad Zvíkov. Po smrti Rudolfově r. 1307 obdržel Jindřich Rožmberk, a po něm r. 1310 jeho syn Petr, Zvíkov co statek dědičný a k věčnému požívání. Poněvadž však Rožmberk neobdržel od krále Rudolfa žádné písemné darovací listiny, neznal nástupce Rudolfův, král Jan Lucemburský tento dar a dal r. 1323 Zvíkov Petrovi Rožmberku a jeho nástupcům jako zástavu až do té doby, kdy by se jim za jejich služby peněžitě odměnil. Zvíkov byl sice r. 1337 vyplacen, faktický však přešel v držení koruny na základě majestátu Janových, pana Petrovi na čas života svěřených, teprve po smrti jeho r. 1347, a to již za panování Karla IV. Tento vladař navštívil také Zvíkov r. 1352 a 1356. V letech 1348-1357 vystavěl Karel IV. svůj znamenitý hrad Karlštejn. Tím pozbyl Zvíkov největší část svého lesku; ve strategickém ohledu a jako statek korunního trvala však jeho důležitost nadále; Karel IV. ocenil ji tím, že zvolil Zvíkov mezi ony hrady, které od českých králů do zástavy dány býti nemají.

Nástupce jeho, král Václav IV. navštívil rovněž 27. srpna 1394 za delšího pobytu v Písku hrad Zvíkov.

Tentýž král ustanovil purkrabím Hájka z Hodětína, vojenského spisovatele, jenž v husitských dobách stál věrně při nástupci Václavově, králi Zikmundovi a Zvíkov tak ochránil, že se Táborští o hrad ani nepokusili, ač jim dosti překážel. Po vídeň zdržení v letech 1421 a 1422, kdy Táborští, táhnouce vícekráte přes Vltavu, musili se Zvíkovem vyhýbati, tak že přecházeli buď u Orlíka nebo nad Zvíkovem.

Po smrti Hájkově obklopili Táborští teprve 21. března 1429 s Píseckými, Sušickými a Klatovskými Zvíkov a obléhali ho 13 neděl, ale bez prospěchu. Po uzavření příměří na 2 roky Táborští spálili ležení a odtáhli.

Po dlouhém jednání s tehdejším držitelem Zvíkova, purkrabím Jiřím Kunátem Kaplířem ze Sulevic, jenž si dělal na Zvíkov právo zástavní, vydán hrad r. 1431 Oldřichu z Rožmberka.

Dle listin archivu orlického postoupil Zikmund Oldřichovi z Rožmberka 19. října 1437 Zvíkov a Milevsko, "aby se nepřátelům příhodnějí odpírati a ubrániti mohl."

V této době často jednáno o důležitých záležitostech státních na Zvíkově. Tak r. 1446 sjednán tam mír mezi stranou Jiřího z Poděbrad a Oldřichem z Rožmberka, r. 1450 opět mezi stranou Jiřího a Skaczonickou (Oldřichovou).

R. 1451 postoupil Oldřich své statky i Zvíkov svému synu Jindřichu III., s tohoto přešly smrtí jeho (1457) na Jana, syna Oldřichova.

Jindřich vymohl si na králi Ladislavovi, že jemu a jeho bratřím doživotně Zvíkov zastavil.

Jindřich se staral o zpevnění hradu Zvíkov, vyvýšováním zdí v Podhradí, zdvižením nábřeží, pavlaží a plaňek na zdech, hlavně pak tím, že r. 1456 počal na jižní straně hradu příkop lámati, nad nímž vede k jižní bráně klenutý most a který r. 1457 jeho bratr Jan dokončil, jakož i stavěl nové bašty a nový vrch na severním opevnění „vrch kněze Jana" zvaný.

Jan z Rožmberka převzal s dědictvím statky i velké starosti, jelikož škody v husitských válkách vzniklé nebylo možno snadno napraviti. Zastavil proto všecky své statky, tedy i Zvíkov 31. srpna 1459 svému bratru Joštovi, biskupu vratislavskému, za 200.000 kop až do úplného zaplacení. Jan z Rožmberka mnoho často svůj pozor ku králi Jiřímu Poděbradovi; až do r. 1465 stál věrně při králi; toho roku přistoupil k jednotě Zelenohorské, od níž se opět r. 1466 vrátil ku straně krále Jiřího. Pomluvy jeho bratra Jošta neotřásly věrností jeho ku králi. Jan zásobil své hrady, mezi nimi i Zvíkov, aby mohl nepřátelům odolati, r. 1468 zbrojí se na Zvíkově a sbírá lid pro krále Jiřího.

Válečné úspěchy Matyáše, krále uherského, přinutily r. 1468 Jana z Rožmberka, že odpadl opět od krále Jiřího. A následky toho se brzy ukázaly. Přívrženci Jiřího škodili Zvíkovským kde mohli. R. 1469 byl by Zvíkov málem upadl v ruce piseckých a vodňanských, kteří ku hradu přitrhnuvše, jednou nocí nepozorováni již žebříky ku hradbám přistavili, leč než mohli vniknout do hradu, udeřil na ně purkrabí Smil z Hodějova a hrad zachránil.

Následující půtky Zvíkovských s Orlickými, nájezdy pana Haloucе, Mikuláše Střely z Rokyc a Jana z Mirovic, již všichni po území Zvíkovském lid zajímali a velké škody všude tropili, s Bechyňskými a Holešickými, již pozdy jejich přepadali, zdobyče zabjeli a zajímali.

Ale Zvíkovští jim nezůstávali nic dlužni; vyjížděli na plany a nájezdy tím více, že jich ku svému životu potřebovali; aniť poddaní Zvíkovští byli vypáleni a povinných dávek odváděti do hradu nemohli. Tak pobrali Bechyňským něco dobytka, a Helfenburkým královským dobytek, koně, ovce a vozy se solí, Oldřichovským vůz herinků (slaniček) a mnoho jiných potřeb životních.

Mimo to nabádali nepřátelští páni Zvíkovské poddané, aby robot nekonali; krutě bylo tehdy purkrabím na Zvíkově hospodařiti.

Dne 8. listopadu 1472 zemřel Jan Rožmberský. Syn jeho Jindřich, který nyní na Zvíkově nastoupil, přenechal Zvíkov svému strýci, Bohuslavu ze Švamberka, čině zavítal na Zvíkov nový rod, který tam po 150 let panoval.

Bohuslav byl rozhodný katolík, ve všech jednáních proti králi Jiřímu. Přidržel se Matyáše Uherského, když tento byl 3. března 1469 v Olomouci za českého krále zvolen.

Nejstarší syn Bohuslavův oženil se s Kunhutou, sestrou Zoleňka ze Štemberka, nejvyššího hejtmana království českého v letopisech 1475; obraz v síni vedle hlízové věže znázorňuje výjev z tohoto svatebního veselí.

Koncem r. 1474 vypukla válka mezi králem Vladislavem a Matyášem. O tu i kolem Zvíkova byla mnohá půtka mezi zvíkovskými a píseckými i táborskými vybojována, jak toum nasvědčují okovaly o vyměně vězňů počátkem roku 1475.

Pro neshody s Matyášem byl Bohuslav zálohně 30. ledna 1478 v Bnolejovicích zajat a v srpnu 1479 teprve propuštěn.

Bohuslav staral se s zvelebení Zvíkova; prostavěl tam 3366 kop 49 grošů 2 denáry. Jemu nutno připsat většinu maleb v kapli, síních a ambitech provedených.

Nepokoje mezi zvíkovskými a orlickými nescházelo ani za vlád Bohuslavových.

Syn Bohuslavův Jindřich vystavěl most pod Zvíkovem přes Vltavu, a. opravil vně i uvnitř Zvíkov až r. 1509.

Synovec Bohuslavův, Kryštof ze Švamberka, vedl ještě za života Bohuslavova spory o Zvíkova a převzal r. 1523 Zvíkov do svého majetku. Byl náruživý lovec a proto byly v této době pořádány časté hony i na hojné se zde vyskytující černou zvěř.

V létě jeho spadá i vzpoura sedláků v našich obcích r. 1525, kde původce vzpoury i smrti potrestal.

Po jeho smrti (r. 1534) obdržel Zvíkov za dědictví jeho syn Jindřich. Za jeho času způsobily (v srpnu 1534) obě řeky u Zvíkova povodně mnoho škody. Most přes Otavu byl do polovice rozbořen, druhý most přes Vltavu byl s velkou námahou zachráněn.

K opravám hradu vynaložil si Jindřich na krále Ferdinanda I 1000 kop grošů českých, z nichž postavil v r. 1550 nový pivovar, provedl sklenkovou opravu paláce, hlásná věž vyvýšena a zřízena na ní světnice pro hlásného. V r. 1559 postaven též nový „špitál" v Podhradí, stojíc v předhradí, r. 1562 nová fara při bráně k Podhradí, v r. 1567 ozdobena písecká brána štíty a popluží dlouhé v hradě. R. 1572 opravena červená věž zvaná „hladomorna", v r. 1573 dostala hlásová věž nový kryt. Jindřicha Švamberka možno proto právem nazvat „obnovitelem Zvíkova."

V době, kdy se luteránství mezi stavy již rozšířilo, podporoval Jindřich víc katolickou. Tak ustanovuje ve své závěti, že do Podhradí nemají být připuštěni kněží evangeličtí a že zdejší duchovní jeho měniti toho nemají.

Zemřel r. 1574.

Zvíkov přešel tím na jeho synovce, Kryštofa ze Švamberka.

Král Maxmilián maje nedostatek peněz, prodal Kryštofovi r. 1575 Zvíkov s poplužním dvorem, dvorem v Čeloo, kaplí sv. Mikuláše u brány severní, městečkem Podhradím, pivovarem,

a mlýnem na 47.933 kop 32½ grošů českých v dědičné držení.

Úmrtím Kryštofa r. 1582 vymřela linie Šamberků Zvíkovských, načež podle poslední vůle jeho nastali se ve Zvíkov bratranci Jan Jiří a Jan Vilém z linie Borské.

Rozdělili se r. 1584 o toto dědictví a sice tak, že Jan Vilém si vybral Zvíkov s Podbradím a Čelovem, Jan Jiří si vybral Orlík. K Orlíku připadly některé vesnice od Zvíkova. Ku Zvíkovu patřilo kostelní podací na Podbradě (ustanovování kněží), dvůr s obrahdě zámkem, tvrz s dvojradě (červeným), pivovar s obrahdě zámkem, chmelnice, náchlební mlýn pod zámkem a na Květově, 12 dílů lesa, 11 rybníků na 109 kop násady, clo z mostů pod Zvíkovem a z plavení dříví na Vltavě a na Otavě.

Osedlých bylo na Zvíkovsku ve 2 městečkách (Podbrad a Mirotice), 22 vesnicích a březňácích celkem 257 dvorů.

K dílu zvíkovskému však i panství kestřanské.

Když Borští Šamberkové, Jan Vilém a synové jeho Jan Bartoloměj a Jiří Ehrenreich neuměli si dědictví zachovat. Prodávali kus po kusu, Jiří Ehrenreich prodal Zvíkov svému strýci Janu Jiřímu za 70.000 kop míšeňských, ale tak, že si vymínil červený újezd s vesnicemi mezi Vltavou a Otavou od Pikleck k Novosedlům. (R. 1608.) Tenkrát patřily ku Zvíkovu zámek Zvíkov s pivovarem, sladovnou, dvorem poplužním, dvory Voslov, Květov, rychta podbradská, totiž městečko Podbradí s filiálním kostelem sv. Mikuláše a 2 křemanii výsadními; filiální kostel u sv. Anny na poušti, ves Voslov s podacím kostelním, což bylo r. 1621 spolu se Zvíkovem konfiskováno. [až do r. 1849 patřily k rychtě podbradské vsi: Podbradí, Voslov, sv. Anna, Pikleky, Houska a Spol.:] dále patřila v této době ku Zvíkovu: Rychta bránická. V obou rychtách 1 městečko, 14 vesnic a v nich 83 sedláků a 52 chalupníků; dále lesů 280 lící zajících na 24 tenat; 5 rybníků na 46 kop rybí násady a 2 pusté rybníky pod zámkem na vodu pro zámek, 9 Křečm, 2 mlýny se vším příslušenstvím v Podbradí a Květově, díl řeky Vltavy a díl Otavy a 3 potoky; 8 březňáků s mlýnáři, přívoz na Červené, clo z vozů, mýto z mostů. Platů stálých (úroků, slepic, vajec, sýrů, ryb, žita, ječmene, osa pro dobytek, osa pro lovecké psy (vohařičky) a roboty za 768 kop 38 grošů 3 denáry míšeňských.

Podbradští měli robotní roboty na zahradách a o zámku.

Mlynáři a březňáci byli povinni na jistou zápalu na Otavě jez opravovati a i nově zhotovovati. Poddaní s potahy musili 975 dní při dvorech orati, hnůj voziti atd. Byli též povinni 332 fůrami s dřívím pro pivovar a na stavění a opravu mostů.

Jan Jiří jest po Bohuslavu Šamberkovi nejznamenitější ze Šamberků Zvíkovem vládnoucích. Zemřel 15. dubna 1617 a zanechal panství svým synům Petrovi a Ctibarovi ze Šamberků.

Žofkov převzal do své správy Petr Šamberk. v těchže rozměrech, jako ho převzal Jan Jiří s těmitéž hospodářskými ponury.

Od sklizně obilí až sem od dvorů stávání poddanými stálý jistý plat- t. zv. dožínky.

Podhradští dostávali 3 kopy grošů, piva co spotřebovali za 1½ stejného žita. Měli však zvláštní povinnost mimo obvyklé roboty, že museli na zahradách u zámku mrkev plíti, zelí sázeti, okopávati, řípu vybírati, konopí trhati a pod. Mimo toho museli chodíti na honby s tenaty a zvěř nadháněti; naproti tomu však pánům nic neplatili.

Podle urbáře Žofkova z r. 1626 bylo v městysi Podhradí r. 1584 14 usedlých s pohaby, již konají na zámku práce svrchu uvedené, začež žádné činže neplatí a od roboty se jim z každé várky řádké pivo dává.

Podle rejstříku vesnic žofkovských z r. 1584 (archiv na Orlíku III - g[3] 1.6) byli v Podhradí v téměř roce osedlí:

Jakub Pauzar,
Mourek Vodák,
Matěj Česař,
Holeček,
Karel Bauška,
Pavel,
Dorota,
Kryldyňka,
Kadlec,
Vondra,
řezník Vanka,
Kličníkářský,
Žabka a
švec Vondra.-

Dobrým úrodám na panstvích bylo pivovarnictví. Žofkovský pivovar vařil ročně 350 sudů, jež dodával do 14 krčem v okolí.

Chmelnice dávaly velký užitek dobrého chmele, jenž odtud byl prodáván i jinými pivovary.

Dobytka bylo dostatek, takové byla hojnost sena. Při zámeckém dvoře bylo 115 strychů sečného semene vyseto.

Lesů bylo tolik, že žádný nepanatroval, aby je kdy zcela vyčíl měřil.

K snadnější správě rozdělil již Jan Jiří rozsáhlé panství v úřady čili rychty; v r. 1586 založeny znova gruntovní knihy (pozemkové knihy), do nichž byly i starší zmínky vloženy. Dílem těmito byly ustáleny a právně zajištěny majetkové poměry poddaných. Knihy tyto, které i na Žofkovsku byly přehlédnuty, opraveny a přepsány, jsou dosud na Orlíce v archivu odd. V, AU 2-13.)

A z tohoto archivu čerpal pisatel této knihy mnohá data. Tak na př.
V r. 1586 bydleli v městysi Podhradí:

Šimon Bečvář,
Stoian Řezník,
Jakub Hlachuba,
Martin Zdrejčí,
Michal Stanislav Kazimour,
Jakub Čartii,
Kateřina Paolovič (ord),
Jíra Kastlec,
Jiřík Vodák,
Václav Hlašek,
Lukáš starý Hlachuba,
Jan Haloj,
Jan Jáchim,
Vít Zlničerawej,
Jedřich Spitz,
Lukáš mladší Hlachuba,
Václav Červenka,
Matěj Makásek,
Jan Kloboučník,
švec Hlaskásek (ze Štědroušna),
chalupa Rybářovská,
" Hodkovská
" Říhovská a
" Poláčkovská - vsi t. č. prázdné. -

Petr ze Šamberka měl přední podíl ve vzpouře českých pánů jako direktor a zemský správce panského stavu. Ujímal se s velkou horlivostí odboje, zbrojil a střelivem podporoval stavy a vyžádal si ke zajištění Zvíkova a Orlíka posádky. Ale jeho panství bylo jimi a nepřátelským vojskem (vojskem) tak vydrancováno, že musil stavy o to požádati, aby mu a jeho rodině některý komorní statek k užívání poskytli. Zemřel v lednu 1620.-

Poblíže Zvíkova stála již v září 1619 proti sobě královská a stavovská vojska pod Burgauovem a Thurnalem. Ale příští rozhodující bitvou odtáhla odtud.

Podobně i koncem r. 1620 pohybovala se obě vojska kem Zvíkovu. odtud táhla v říjnu k Plzni a přes Rakovník ku Praze, kde přišla 8. listopadu 1620 k bitvě na Bílé hoře.

Když pak v r. 1621 sousedni byli rebelové, byla i památka Petra ze Šamberka na věčné časy prokleta a statky jeho ku královské komoře připotčeny.-

Při následujících válečných operacích oblehl v srpnu 1621 Maxmilián Žitkov, jenž velel Hans Jurckher, kdysi lokaj pana Petra Švamberka. Dle zachovaných písemných zpráv Václava Kratochvíle, souseda z Podbrad, jenž tehdy na hradě jako mušketýrský svobodník sloužil, čítala posádka hradu 150 mužů. Tento konfec vyrazil jednu srpnovou noci na Orlík a dobyl ho z rukou císařských a zajaté s kořistí odvážel na Žitkov. Leč byli cestou u Nevězic císařskými přepadeni a kořist jim odňata a zpět na Orlík osvobozena; Orlík byl císařskými opět obsazen. Po tomto úspěchu sevřeli císařští Žitkov ze tří, od strany písecké a od Žbomína; zde byli však od Žitkovských přepadeni a na místě šarvátky zůstalo 50 jejich mužů mrtvých.

Teprve 21. listopadu 1621 ustoupili císařští od obléhání Žitkova. Dle z jara 1622 oblehli opět Žitkov. Hned prvního dne vyzvali hrad buben-štukem, aby se vzdal. Dle Žitkošti ho odbyli, pravíce, že se brániti budou, načež ihned nad pískovcovou bránu červený prapor vystrčili.

Položili se tedy císařští, počtem 2500 mužů, před hradem a to u Žbomína, na Vartě a od Písku. Zůstaly hradu všechny cesty zatarasený.

Jižně od hradu Žitkova, na místě kde planina nad Žitkovem stoupá, zachovaly se dosud – ovšem sporé – zbytky valu, který podle polohy stávajících zbytků kdysi od stráně nad Otavou čili od „Božích muk“ nad Žitkovem až ku stráni nad Vltavou v polokruhu asi 300 m dlouhém se táhl. Val tento se opíral na západě i na východě o les k řekám spadající, tam o obecní les podhradský, tu o les „Komoru“. Nyní protíná silnice k Písku tento val právě uprostřed jeho délky. Ve starším katastru z r. 1831 byla polovice východní označena parcelním číslem 82, západní číslem 87; v katastru novějším splynuly obě části s parcelami většími, v nichž leží, a to, část východní v parcele čís. 83/I, západní v parcele čís. 93/I. Na východě od silnice zmizel val již úplně. Ještě r. 1864 bylo viděti vedle silnice velký příkop, jehož hlína se červenala a soudilo se, že tu bývala brána hradiště žitkovského; dnes není více vidět z příkopu nic.

Val západní, r. 1864 ještě pastvina, byl mlynářem podhradským Markesem rozorán a s vedlejším polem parc. čís. 93 spojen; přes to však bylo val i napotom pozorovat, protože tam, kde býval, ukazovala prst barva, sníhovou, od ostatní ornice značně se lišící. Nyní je půda ta zalesněna; ale i tudy možno stopovati hřeben valu, tu-tudy nízký. Jižně a západně od Božích muk se val zachoval jako pastvina; je však stavou cestou žitkovskou a štěrkovými a pískovými doluky tak rozrytý, že jeho pravý směr, délku a ukončení těžko je s určitostí nalézt. U břehu pole, nyní lesa, před valem západně ležícího (parcelní čís. 93/I), který od Božích muk podle staré cesty žitkovské k jihu se táhne, a úvoz při něm se

valu podobá s příkopem. Stěnde však tento břeh onom valem, který by byl odchýlio se pak přes parc. čís. 88 (podle katastru z r. 1837) na severovýchod k bráně - celé pole parc. čís. 93/I jako přední hradiště objímal, nýbrž bude to asi vysoká mez podle stará, postupem času v úvoz vyježdění cesty zvíkovské.

Právě popsaný zvíkovský val mají mnozí buď za zbytky hradeb, kterými Husité Zvíkov r. 1420 sevřeli a které pak, nazavřevše v čerovém opevnění průseků a od hradu odtrhše, spálili, buď za pozůstatky oblehacích náspů z jiných dob. Jiní jsou toho náhledu, že tu bylo první opevnění prostého kruhového hradu, z něhož dnes jen hlízová věž zbyla; když prý pak Zvíkov byl upraven po francouzském způsobu, tu že se nechodilo ku hradu jeho jižní konec (val), ponímadž byla příhodnější prolámat příkop před jižní branou hradu.

Kolem r. 1880 byly nalezeny u Zvíkova kromě bronzové ozdoby, dýky, srpy, a sice hned pod samým Zvíkovem (u Diblíkova) na levém břehu Vltavy a na Jelci, r. 1887 při kopání písku u samého severozápadního konce valu (směrem ke Oslovu.)

Veškeré tyto nalezené bronzy, uschované na Orlíku, zdobí krásná vrstva t. zv. patina, patrný to důkaz, že k nim nebylo přimícháno olovo, a že tedy patří do starší doby bronzů.

Nálezy tyto vedou nás mimovolně k dobám ještě starším, než je doba původního kruhového hradu zvíkovského, vedou nás až ke době keltických Bojů, kteří několik věků, a to až do polovice I. století před Kristem obývali naši vlast, jež po nich v cizích národů Bojhemum čili Bohemia byla nazývána; onyno nám svědčí, že okolí Zvíkova bylo již v oněch pradávných dobách obýváno. Vznikla domněnka, že Zvíkov byl kdysi keltickou ohradou, která sloužívala válečným dobám, ač ani v dobách mírných nebývala prázdná, nýbrž se v ní scházel lid k soudům a náboženským úkonům, v nichž i nedělníci lidu měli svá sídla.

Pevná poloha Zvíkova vábila vždy k tomu, aby to bylo pokračováno jako útulku v nebezpečí. —

Než vrátíme se k obležením Zvíkova.

Čtyři soudcí, soused Kratochvíle z Podhradí, vypravují, že Zvíkovští silně z hradu pálili a časté výpady podnikali, až konečně uzavřeno průseků, v němž se Zvíkovští koncem září r. 1622 i s hradem smlouvou poddali a z hradu odtáhli.

Císařská komise v říjnu 1622 na Zvíkov zavítavší, našla hrad v zbořeném stavu. Byl od obojího vojska nanejvýš vydrancován a zpustošen, tak že zdo nebylo ani oken, zámků, vážní, ni železa,

ale vše, co mělo za haléř cenu, bylo rozbráno; klenutí a stropy na spodním, pausta, kolysi tak rozsáhlé, tak okleštěno odprodejem a oloupením jeho částek, že zbyl z něho jen hrad, Podbrads, Oslov a Ev. Stina. Dvory pusté a prázdné, role 3 léta ladem ležící, dobytek žádný, stavení žádná. Kostely přes Vltavou a Otavou nanejvýše sešlé, takže bylo třeba je znova vystavět. Vesnice do základů vypáleny, vybrancovány a opuštěny; ti, kteří zůstali, vybrancováni tak, že nemajíce potahů, nemohli polí obdělávat a pánům úroky platit a robotovat.

Z dřívějších 135 zdejších usedlíků zůstalo jich nyní 34, ve 14 vesnicích zbylo 24 pratelných koní.

Za to však dlužní hojnost. Na Zdíkově a Orlíku se jich napočítalo celkem 275.424 kopy grošů českých; podle pozdějšího sčítání jen 199.580 kop grošů míšeňských. Tak těžce to vypadalo, že císařská Komise oceniła zdejší panství jen na 52.922 kop 40 grošů 6 denárů míšeňských.

Za těchto poměrů koupil zdejší panství stolan hrabě ze Šternberka, ku konci r. 1622.

Než však koupní smlouva byla císařem potvrzena, stolan Šternberk zemřel (2. února 1623).

Zdíkov s Podhradím zakoupil Jan Oldřich kníže z Eggenbergu (13. listopadu 1623) za 67.993 kop 57 grošů 1 denár, což přivedeno na tehdy nově zavedenou měnu (1 Kopa míšeňských grošů = 1 zlatý 16 krejcarů) činilo 79.326 zl 16 kr 4 denáry.

Eggenbergové byli původem ze Štýrska; v erbu měli 3 orly, nesoucí zlatou korunu.

Za vlády knížete Oldřicha z Eggenbergů († 18. října 1634), jakož i syna a nástupce jeho, Jana Antonína, zůstal Zdíkov v rukou císařských pořádek a nejednou obrátili císařští vojevůdci k němu zraky, jako bodu strategicky důležitému; sloužil jim i tím, že chránil transporty obilí, soli a střiv, které tudy po řekách byly plaveny anebo sem byly převezeny a teprve odtud se dále dopravovaly.

pokračovat

Roku 1631 naříznje Gallas (nástupce Waldštýnův) nadržení a pevření zdíkovské pořádky; r. 1639 za švédského generála Bannera byl Zdíkov opraven, zpřív a střelivem dobře opatřen.

Roku 1643 opadl Torstenson poprvé do Čech. Té doby tyčil Zdíkov velmi zaopatřovacím císařského vojska až do května 1644. Přece však se ukázal v tu dobu koupě Švédů, kteří Zdíkov rekognoskuje, v únoru až v Oslově, kde toliko 11 zl „vyholdovali."

Když Torstenson podruhé v r. 1645 opadl do Čech, byly všechny pozemkové knihy, sirotčí a jiné cenné věci převezeny z Orlíku na Zdíkov a zde dobře uschovány.

Jelikož se mělo za to, že Torstenson bude touto krajinou postupovat, byl Zdíkov s Podhradím dokladně opevněn palisádami.

V opevňování tomto, jehož potřeba se stále více ukazovala úpadem generála Wrangla do Čech v r. 1647, pokračováno ještě v r. 1647/8.

v.

žolá se, že tehdy byla vystavěna i bašta, která se u jižní brány k ostavě nachází.

Po dobytí Hradčan a Malé strany pražské gen. Königsmarkem 26. června 1648 pokoušely se oblehlíy švédského vojska o Písek, ale o Zvíkov se nepokusily; naopak byla ze Zvíkova 4 malá děla občanům Prahy doslána.

Císařská vojska zůstala na Zvíkově do půl máje r. 1650, načež po předání střeliva hradního hejtmanu z hradu vytáhla.

Jaký byl za těchto okolností hospodářství na Zvíkově, snadno si představíme.

Ku zmatkům ostatním přičinilo se i to, že Oldřich ze Šternberka, mladší bratr odsouzeného Petra Šternberka, v revoluci české nesúčastněný, dožadoval se zákonitého dědictví po otci, dosud neprojednaného. Po dlouholetých soudech s Eggenbergy přisouzena mu v penězích půlka Orlíka a půlka Zvíkova; nová pře skončila teprve v r. 1690. - (Oldřich ze Šternberka umřel r. 1664. -).

Co se týče náboženských poměrů v obci Zvíkova, byly poměry katolické duchovní správy za Jana Oldřicha a syna jeho, Jana Antonína Eggenberga, poměrně upraveny.

Všechny fary, které tu byly, nemohly být obsazeny. Na hradě zvíkovském byl již od dob Jindřicha ze Šternberka, katolický (farář) kněz pro hrad i Podhradí.

R. 1623 obsazena fara písecká (písecký farář nastával mimo Putim i Záhoří, Oslov a Červenou) R. 1639 obnovena fara v Záhoří a přidělen jí obec Voslov a Červená.

Konečně r. 1729 obnovena fara na Červené, v kterémž stavu již duchovní správa zvíkovská zůstala až do dob císaře Josefa II., kdy se Oslovem také vlastní duchovní správy dostalo.

Jan Antonín Eggenberg zemřel 19. února 1649; i nastoupili nezletilí synové jeho, Jan Kristián a Jan Seyfried, za poručnictví jejich matky, Eleny Marie, markraběnky brandenburské.

V této době vydána po prvé (27. prosince 1656) sazba pro všechny řemeslníky a každý jednotlivý předmět, který vyráběli.

Tak za okování formanského vozu z hospodářova sedla se platily 3 zlaté,
" " menšího " " " " " 2 zl 20 kr.,
" podkovu " " " " " 7-9 kr.,
" přibití podkovy " " " 1 kr.,
" okování pluhu " " " " " 20 kr.,
i s kolečkem.

okování vah z hospodářova železa 18 kr.
" " " kovářova " 54 ",
kolářům za velké kolo 24 - 35 ",
" 30 ",
nápravu s vojem 24 ",
zadní nápravu formanskou 18 a 12 ".-
obyčejnou

Takto stran obilí stalo se usnesení, aby každého týdne sobě sazbu mělo.-

Brzy potom pominuly na Zvíkově opět zlé časy pokoje pro válečné běsky. 25. září 1663 nařízeno obsazení a střežení Zvíkova 42 mužů pod velením jednoho poručíka.
Než obavy tyto brzy minuly a r. 1664 mír nastal.

Rozdělením mezi bratry r. 1665 připadl Zvíkov staršímu bratru Janu Kristiánovi, jenž si 21. února 1666 vzal za manželku Marii Arnoštku, dceru Jana Adolfa ze Schwarzenbergů; sňatkem tím přešel pozdeji Zvíkov na příbuzenstvo těžo Marie Arnoštky, které je dosud majitelem tohoto hradu.
Jan Kristián zemřel bezdětek; ustanovil proto v poslední své vůli všecky své statky v užívání Marii Arnoštce. Po její smrti měly však připadnouti synovci jeho Janu Antonínu z Eggenbergů anebo, kdyby tento bez mužského potomstva smrti je předešel, synovci jeho vlastní manželky Marie Arnoštky, knížeti Štěpánu ze Schwarzenberga.
Jak zůstavitel předvídal, tak se stalo; uveden proto v majitelství Zvíkova a ostatního eggenbergského dědictví 6. dubna 1719 otcem František kníže ze Schwarzenberga.

Zakladatelem Schwarzenbergů je Erkinger ze Sensheima (1362-1437), jeden ze starých šlechtických rodů franckých, který s Zikmundem vojnu synem Heřmanem přidružil se k vídeňskému vojsku, které již r. 1420 táhlo proti Husitům, jakož i účastnil se jiných válečných tažení, jež přivedla jeho rod manželstvím syna a dcer jeho v užší styky a rodinný svazek s rody Kolovratů, Rožmberků a Šliků.
Dne 10. srpna 1429 byl Erkinger povýšen od císaře Zikmunda, jemuž s značnými půjčkami pomáhal, do stavu říšských svobodných pánů a psal se od té doby „ze Schwarzenbergů", kteréžto názvu i jeho potomci podrželi. Přijmení toto přijal od hradu Schwarzenberg, ležícího ve východním Falcku.

Kolyž otcem František Zvikov převzal, byl hrad již v dosti chatrném stavu. Již r. 1710 musil padací kříbem v dolejší bráně být k uvarování neštěstí sňat a odstraněn, než pak vedle této brány na 7 sáhů délky byla na spadnutí. Spadla také zevnější zeď jižní síně paláce, s protičelku severního traktu, zdělá to až ke 8 sáhů, od střechy až k zemi i s kusem klenutí této síně a brzy na to následovaly i přilehlé 2 síně.

Stav hradu byl však vůbec považlivý. Zjištěno, že většina staveb je nepotřebných, opraveny však jen brány, kaple, věž hlízová, zbrojnice a 3 síně v západním traktu paláce, ve dvoře ratejna s 2 komorami, stodoly a stáje.

V r. 1730 byly všechny stavby nad Otavou, nejvíce z dřívě postavené a ohrožené, shnilé a na spadnutí; při paláci k Otavě ležícím, zdi značně prokřivený a bylo třeba, aby těžká cihlová krytina byla vyměněna lehkou šindelovou.

Z toho vysvítá, že Zvikov již do těchto let na stavbách velmi utrpěl.

Zvikov utrpěl první smrtelnou ránu v české revoluci. Co se v XVII. století stalo k jeho opravě, nemohlo býti mnoho vzhledem na rozvířenou dobu tehdejší, kdy bylo tolik bitev a hrad stálo v rukou vojenských posádek. Valná zkáza jeho byla již za otcema Františka neodvratná.

Pro zajímavost stůjtež zde řemeslné taxy z této doby.

Stála 1 libra (0·54 kg) hovězího v r. 1744 ..... 4-5 krejcarů,
telecího .. 5 " ,
vepřového .. 5 " ,
skopového .. 5 " ,
sádla 9 " ,
hovězího v r. 1745 ..... 3-4 krejcary,
telecího 3 " ,
vepřového 4 " ,
skopového 3 " ,
hovězího v r. 1846 ..... 18 krejcarů,
1850 ..... 24 " ,
1852 ..... 20 " ,
1854 ..... 25 " a
1855 ..... 27 krejcarů.

Za 2 kusné volky o váze 7 q se platilo 200 zlatých,
z toho bylo slaně 10 " .-

Smrtí Františka Štolana 10. června 1732 (na hoře císařem Karlem VI. náhodou zastižen v Branově nad Labem) přešlo panství zvíkovské na jeho syna Josefa Štolana.

I za tohoto majitele stihlo Zvíkov mnohé neštěstí a utrpení.

Při vpádu Francouzů a Bavorů do Čech r. 1741 vsazena na hrad francouzská posádka, jež tam od 21. listopadu až do 9. června 1942 zůstala.

A když 12. září 1744 Prusové dobyli Prahy a odtud uchýlili se do jižních čech až k Hluboké, bylo zvíkovské panství ubožáctvím pro obyčejko úplně vyčerpáno.

Brzy po té, 6. října 1751, odpoledne, vypukl ve slohu v ratejně, nepatrnost jednoho sčeře oheň, který strávil na levé straně dolů, na pravé straně kroo blízké věže a byt vrátného. Vnitřní hrad byl zachráněn. Chorý trakt měl 25 sáhů (1 sáh = 1·896 m) délky a 5 sáhů šířky. Oheň byl uhasen podhradskými tesaři.)

Roku 1770 zavedeno číslování domů. Až do té doby bývali domy pojmenováni podle držitele a když měl být určitě označen, byli jmenováni jeho sousedé.

Roku 1771 byla neúroda a nedostatek chleba takový, že toho mnoho z nejstarších nepamatoval.-

Za Josefa Štolana byly ve zvíkovské kapli r. 1780 slouženy poslední bohoslužby.

Opuštěnost Zvíkova tím dovršena, že duchovní správa z podhradského kostela téhož roku přenesena do Oslova a krásná kaple vyklizena.

Brzy potom - 17. února 1782 - zemřel Josef Štolan, zanechav panství Janu Neponukému, který však již 5. listopadu 1789 zemřel.

Po tomto vladaři nastoupil ve vlastnictví Zvíkova r. 1790 vznešený syn zemřelého Josefa Štolana, Karel ze Schwarzenberga.

Narodil se r. 1771.

Bojoval již v 17 letech r. 1788/9 proti Turkům, později proti Francouzům a vyznamenal se tak, že ve 24 letech byl jmenován již generálmajorem a v 28 letech podmaršálkem, později rakouským vyslancem v Petrohradě a v Paříži. Zde řídil jednání o sňatek císaře Napoleona I. s rakouskou arcikněžnou Marií Ludovikou.

R. 1812 ve válce s Ruskem svěřeno mu na žádost Napoleonovu velení nad pomocným rakouským sborem, vyznamenal se opět a jmenován polním maršálkem.

R. 1813 vzkvétal se opět jako rakouský vyslanec v Paříži, odkud se však za měsíc vrátil, aby převzal velení rakouskou armádou a když se proti Napoleonovi spojila vojska ruská, pruská a rakouská, jmenován Karel Schwarzenberg nejvyšším velitelem spojených vojsk.

Po bitvě u Lipska, 18. října 1814, kde byl Napoleon poražen, uvedl Karel Schwarzenberg ruského cara Alexandra I. a pruského krále Bedřicha Viléma III. vítězně do Paříže.

Po návratu Napoleonově z Elby musil Schwarzenberg ještě jednou v čele vojska; než bitva u Waterloo ušetřila všechen další boj a Karel Schwarzenberg odpočal se po tolikerých bojích pokoji.

Zemřel 15. října 1820, jako jeden z největších vojevůdců své doby.

Karel Schwarzenberg zamiloval si starobylý Zvíkov. Když nechtěl hrad uvést do stavu, přál mu nechal, aby hlídač hradu přes nepoddajnými štěrbinami ochránil, lámání kamene nedovolil a sklížení po prasklinách přísně učinil.

R. 1812 dal obě hradní věže opravit a kapli novou střechou opatřit.

Po jeho smrti připadlo panství nejstaršímu synu jeho, Bedřichu Schwarzenbergovi, muži vzácných mravních vlastností.

Ten však přenechal administraci svých statků mladšímu bratru svému, Karlu Schwarzenbergovi, pozdějšímu polnímu maršálku a guvernéru sedmihradskému, který však již 25. června 1858 zemřel.

Pak se staral se pečlivě o Zvíkov; již r. 1840 počal hrad důkladně opravovat a pokračoval v díle tom po mnoho let se značným nákladem.

Jeho nástupcem se stal jeho syn, Karel Schwarzenberg, narozený 5. července 1824, jenž věnoval se opět dráze vojenské. Avšak rozsáhlé rodinné statky vyžadovaly jeho přítomnosti; proto vyžádal si propuštění z aktivní služby, ujal se vedení statků a stal se význačným politikem a veleváženým členem četných vědeckých a hospodářských korporací.

Karel Schwarzenberg obětoval se nehynoucích zásluh o zvelebení Zvíkova. Hned po jeho převzetí dal rozpukané zdi hradební upevniti železnými svěrákami, postavený pilíř, ambitové chodby, vížený schody k hořejším patrům, hlízová věž zbavena mokrušného cementu, opatřena a zábradlím opatřena, Kaple a síň hlízová vydlážděny, na severním svahu založen park a mnoho jiných prací vykonáno.

Rokem 1880 počala nová mnohem důkladnější obnova paláce Zvi Kovského. Během několika let až do r. 1886 zvedlata ambitová chodba vesker a v celé své výši a pokryta i s přilehajícími síněmi novou střechou; celá jižní a západní strana znovu zřízena, taktéž velká věž a jižní brána.

Malby v síni vedle hlízové věže obnoveny slavným malířem Petrem Maixnerem z Prahy, podobně i některé malby, chodby a kaple; tato silnou zdí posílena, aby se její východní zeď do Vltavy nezřítila a klenby v ní nepovolovaly, klenutí a okna upravena.

Jestlim bývalých klenutí mahromadělý rumu odvezen, z stně v levo od schodu do paláce opraveny.

Tím jádro hradu, paláce, na dlouhé časy zabezpečen.

Přes to zbývá ještě mnoho vykonat, aby Zvikovu mavácen byl jeho význam historický a umělecký.

Karel Schwarzenberg (III.) byl přítelem Riegra a Palackého a známý svým výrokem, že bude hájiti práv zemí českých „až do těch hradeb a statků."

Po něm r. 1937 převzal Zvikovské panství syn jeho Karel (IV.), rasse stověrný přítel arcivévody Františka Ferdinanda d'Este známý svými pohrdavými slovy o Husitech, že to byla „banda lupičů a žhářů." Zemřel r. 1911.

Po něm uveden ve správu statků jeho syn z prvního manželství, Karel (V.), skvělý hastenec český, náhlou smrtí na začátku války r. 1915 zkosený. Po jeho smrti stal se dědicem zvikovského panství a orlického nezletilý syn jeho, Karel (VI.), na něhož veden správu statků jeho strýc, kn. Bedřich Schwarzenberg, známý obhájce práv koruny české, až do 1. března 1934, kdy se již zletilý ing. Karel Schwarzenberg ujal vedení svého dědictví a oženil se 30. června 1934 s Hildegardou z rodu Fürstenbergů. –

Po zrušení roboty r. 1849 vybaveno Podbradí z majetku schwarzenbergského a připojeno jako místní obec k politické obci Oslov.

Pro tyto obě obce užíván koncem minulého a začátkem tohoto století název „Oslav. Podbrad" až do r. 1923/4, kdy místní obec Podbrad-Žlebov od obce Oslov odlučena a utvořena z ní samostatná politická obec s historickým názvem „Zvikovské Podbradí" a pro politickou obec Oslov stanoven definitivně tento název. (Výnos ministerstva vnitra z 28. června 1923 č. 43. 354 a ze 14. dubna 1924 čís. 266 Sbírky zákonů a nařízení.)

Příloha čís. 4

Karlovcem nazývána obec teprve v II. polovici XIX. století na počest Knížete Karla Schwarzenberga, jenž se zasloužil o nemajetné občany stavbou pozemků a stavebního materiálu při přestěhování Podhradských z dolního do horního Podhradí.

Toto stěhování skončilo podle vypravování starých občanů kolem r. 1840; písemných dokladů o tom nenašel kronikář ani v archivech, ani v obecním archivu osobních nebo podhradském.

Pozemkové knihy v Písku jsou založeny r. 1882 a z nich je čerpána polovina vsedlostí, jak je na straně 218 - 230 této Kroniky uvedena.

Co se týče dolního Podhradí, nutno o něm ještě uvésti:

O Podhradí známe ze všech nejznámějších dílech o Zvíkově a v archivech zmínky teprve v XV. století.

Severní branou u stoku Otavy s Vltavou přišlo se v klidném údolí Otavy nejprve ke kapli sv. Mikuláše. Kostelík tento, v pravoúhelníku severu od západu k východu s gotickým plotem vystavený, presbyteriem a emporou opatřený, sloužil bohoslužbám pro obyvatele starého městyse Podhradského, podle polohy Podhradí zvaného.

Stál uprostřed hřbitova, kolkolem zdí obehnaného, na němž se 31. března 1826 konal poslední pohřeb.

Kostelík byl 14 m dlouhý, 6·5 m široký; presbytář měl šířky 3·75 m, a byl okrásen obrazy, jako hradní kaple.

Skrovné zbytky tohoto chrámu nám při pohledu na zbytky zdí připomínají bolestnou zkázu, jíž utrpěla historie minulá domácího tím, že chrám byl r. 1833 na naléhání farářů z Oslov zrušen.

Východně od chrámu ležel špitál podhradský, r. 1559 znovu vystavený, který však úplně zmizel, takže není možno dnes přesně udati, v kterých místech ležel.

Pod kaplí se vykládal se městys Podhradí se 14 sousedními občany, kteří v minulém století nejvíce do blízkého nově založeného horního Podhradí přestěhovali (od zrušení roboty do r. 1840.)

I Podhradí bylo silně opevněno. Na východ ležela brána otavská, r. 1440 opravená; nad ní vrostly boční bloky otavské hradby, na jejichž konci stál bezpochyby snad r. 1432 připomínaný a „pod síní velikou" zvaný, což vše chránilo most r. 1502 tu zbudovaný.

Od brány otavské táhla se mohutná zeď parkánem a zábradlím opatřená, r. 1433 snad znovu zpevněná, podle Otavy ve velkém půlkruhu až k bráně otavské.

Za to stála u mlýna podhradského r. 1432 znovu vystaveného a nedaleko mostu přes Otavu, otáč za Vartu sahalo opevnění hradu, kde r. 1442 vystavena nová zeď.

Příloha čís. 1.

Při otavském mostu bylo mimo toho ku zpevnění hradu a Podhradí vystavěno předmostí, jak se o tom v listinách, ač zpoře - přece jen zmínka činí, jako při r. 1432 o zrubu nad jezem Otavským, který jen na levém břehu Otavy státi mohl a k ochraně jak jezu, tak i mostu sloužil.

Na pravém břehu Vltavy hned nad přívozem až do nedávna bylo možno stopovati zcela zřejmě staré šance (hradby) v délce asi 230 m.

Ze všech těchto opevnění při Podhradí a řece z bylo arci málo, přece však vidíme dosud pozůstatky zdi, která Podhradí obklopovala, jakož i šancí výše jmenovaných. -

---

Z rukopisu dra Jos. Kazimoura, „Příspěvky k hospodářským a poddanským poměrům" stržen vzal výpisy z různých soupisů v minulých stoletích konaných o naší obci:

Berničtí rulla z r. 1654:

Podhradští mají 19 strychů, osívají na zimu 7 strychů, na jaro 5 strychů (viz str. 17.)
Osadníci: 10 zahradníků (kterých 8 za osedlého se počítá), živí se plavbou;
dobytka mají: 2 koně, 13 krav, 6 jalovic, 7 svini.

Rulla revisitační z r. 1677:

1 osedlý strych - třída polí III -
rolí všech 8 strychů (na zimu osetých 1, na jaro 1, úhorem 3, lada 3),
louka na 7/2 vozu sena.
Dobytka: krav vlastních 2, nájemních 7, svini vlastních 3, koz vlastních 3.
Stavení prostředních.

Rulla revisitační z r. 1716:

Celková výměra 19 strychů.
Počet osadlých 1/8.
Polí třída III - 9 strychů 1 3/4 věrtele (a 6 obecních),
lada 3 strychy (obecní), 2 věrtele soukromé,
louky na 4 1/2 vozu sena.

Fasse z r. 1713:

2 hospodáři,
3 1/2 věrtele polí špatných.

Výkaz roboty z r. 1756:

9 zahradníků (chalupníci, podruzi) robotují 10 dnů o týdnu. -

---

Prusové r. 1866.

V r. 1866 připravovaly v tehdejší válce německo-rakouské pruští ubytovatelé v naší obci stravování pro pruské vojsko a ubytování. Prusové stáli na Vartě. Páchli byli osvobozeni a odtáhli, takže na náš břeh vůbec nevstoupili. (Ústní podání starých občanů.) -

Paměti hodnosti starých dob.

R. 1330 byla v Čechách taková láce, že strych (sypaný) žita stál 12.– krejcarů
" " " "

Život na vsi.

na statku a v chalupce.

Situace našeho venkovského lidu ve všech jeho sociálních vrstvách nebyla v předválečných dobách závidění hodná. Syrkové, přijímající hospodářství po svých rodičích, přejímali obyčejně značnou část břemen, s nimiž zápasili obyčejně po celý život. Byl-li hospodář nedbalý, přicházela nouze na buben.

Rolníci obtěžovali polní práce s rodinou. Kde nestačili a nebylo na čeledína, nechaly se některé porcunky ležet ladem.

S generace na příští bylo obyčejně trochu lépe a těsně před válkou teprve začala se hospodářství zvelebovati; bylo to olivem zlepšeného stavu dobytka. V tomto odvětví byl hlavní zdroj hospodářství a finanční síly rolnického lidu. Dlouho trvající válka zhodnotila všechny zemědělské produkty.

A těsně po válce vedle chovu dobytka byly dobrým zdrojem příjmů obilininy. V této době i rolníci zvýšovali stavení, pobízeni jednak hospodářskou nutností, jednak z obavy před zdaněním celým penězi, z kolkování, z dávek z majetku a pod.

Předválečné druhy zvířectva.

Hlavní stavební ruch nastal v dobách poválečných, zejména přílivem přistěhovalců a letních hostů.

Popis usedlostí.

Původní nepřistavené domy jsou štítem k silnici, nové podélným k silnici, se zahrádkami před okenním nebo kolem celého domu.

Většina domů starého typu je v základech z kamene, výše z nepálených, pozdější z pálených cihel.

Obdélníkový dům je většinou úplně uzavřen. Vedle stájí jsou umístěna hnojiště. Čerpadel močůvek se málo užívá; tato se vyvážejí ve vozících na pole.

Chlévy jsou postaveny odděleně od obydlného stavení, někdy v těsné blízkosti za obydlím. Mají nabíjenou podlahu, stropy bedněné nebo rovné. V novějších postavených jsou již napájedla, někde i samočinné.

Vepřový dobytek má dřevěné chlívky někde v kouteu na větrem, někde je chován v hovězí stáji; slepice mají kurníky obyčejně nad vepřovým dobytkem, aby jim bylo v zimě teplejší.

Kůlna na dříví vedle chlívků; stodoly přes dvůr, co možná vzdáleny kvůli ohni od obytných stavení.

Došková střecha již v obci není.

Větší hospodářství uskladňují při větší úrodě slámu do stohů na polích poblíže hospodářských budov a berou odtud, až je sláma ve stodole úplně vyčerpána.

Voda je čerpána ze studní okovem, někde pumpou. Studně je téměř na každém dvoře nebo mají sousedé studni společnou.

Veřejná studna je u čp. 13.

V kuchyni shledáváme se někde s chlebovou pecí. Pec je najednou několik bochníků; kuchyně je zároveň zimním obydlím; tato pec je zároveň „domácím lékařem", protože jejím teplem se mnoho nemocí zahání.

Malovaných truhel, jež uměly naší babičky na _ cennější šaty a paramentové přeštěty, již nevidět.

Na stěnách jsou ponejvíce obrázky svatých a příslušníků rostliny. Křížky a kytičky hodiny.

Na příborníčcích různé sošky, svíce ve svícnech a mnohdy celá výstava rostlinných památek a pomníčků a pod.

V oknech květináče s obvyklými květinami a tam sem stavějí dcerky rozmarýnu pro svatební potřebu. V těchto domech vídáme také ve světnici naložený postel s vysoko vystlanými peřinami, někde až do stropu.

U starších rodin jsou na skříních naaranžovány jablíčka, knížky a figurky.

Stropy u starších budov jsou ještě trámové, u novostaveb již hladké.

Nad světnicí je na půdě uložena píce ke dvěma teplu, jinak je nad světnicí obyčejně sýpka.

Komora je skladištěm odložených věcí a špižírnou.

Výměnkáři mají obyčejně pokoj jedním světničkou vedle hospodářova obydlí v těžké budově

Hospodářské stroje na všechny druhy prací usnadňují zdolání polních prací. Dříve, dokud těchto strojů nebylo a vše se obdělávalo svízelným potahem nebo ručně, trvaly polní práce déle než nyní. Hlaty trvaly do zimy; nyní, kdy jsou zavedeny mlátičky, je v obci koncem září vše vymlácено.

V obci se nalézají nyní 2 mlátičky - čističky s motorem, z nichž 1 je soukromým majetkem a 1 společným majetkem několika občanů.-

Neděle. Po celotýdenní práci si každý rád odpočine v neděli.

Ráno se jako obyčejně, následuje snídaně a pak strojení do kostela. Skoro celá ves jde do kostela v Oslově, kde se naši hospodáři pohovoří o svých záležitostech rolnických a vyřídí si své finanční záležitosti v Kampeličce.

Hospodyně jsou vesměs pobožné a nedbají se na počasí, třebaže cesta do kostela trvá přes půl hodiny.

V polích se pracuje jen ve všední dny (mimo žní, kdy je obava před zhoršením počasí) a tak na neděle zůstává jen péče o dobytek.

Oběd bývá bohatší, než ve všední den.

Po obědě po krátkém odpočinku rejdou se muži v hostinci na besedu; někteří hrají karty (ale jen za malé sázky), v létě též kuželky. Všeobecně se mluví o hospodářských věcech. Pije se většinou pivo (písecké a protivínské), vína a koňaku naši sousedé nádi nemají.

Jiní hospodáři obcházejí pole, aby se přesvědčili o stavu polí nebo úrody a zařídili si postup polních prací v příštích dnech.

Ženy besedují v létě před domy - jsou na „krátkách", v zimě spravují oděv a prádlo rodiny.

Mládeež se baví na ulicích, hrají „špačky" anebo na „kopanou" - ti větší, zajímají se ovšem o výsledky různých utkání větších klubů sportovních a jsou horlivými čtenáři sportovní části denních časopisů (latinkou složených).

Děvčata vyrostlejší se procházejí s mládenci po náměstí nebo po lesích a mnohé se účastní přespolních taneční zábav.

K večeři se vše sehrání domů „popravovat".

Hlavním knihovem se v neděli nic nečte, hlavně v zimě.

V neděli se odbývají schůze, přednášky, divadelní představení a taneční zábavy; neděle je zde skutečně dnem svátečním.

Nový rok. Na nový rok (a také poslední den v roce na Sylvestra) jde hostinné sousedé a sousedek do kostela v Oslově, jednak poděkovat Bohu za vše v uplynulém roce a prosit jednak za boží požehnání v roce příštím.

Jednou druhému přejí štěstí v novém roce a hlavně zdraví. Učednové a služky učení místa a obdarují si vzájemně, většinou buchtou t. zv. „vandrovní" anebo velký pecen lepšího bílého chleba.

Plouhé slavení Sylvestra u našich občanů nevidět a má-li někdo delší zážitek, zůstane na nový rok v Oslově nebo si zajde pod Žvrkov „ke Svatým" a přivezu na Zbonín. -

Na 3 krále.

Před 3 králi (5. lednem) večer chodí po vsi „Tři králové", z nich jeden v obličeji začerněn, a zpívají od domu k domu vánoční písně a tříkrálové. Jsou to většinou oběti nemajetných a bývají obdarovány. Výstroj obyčejně dlouhá bílá kožiše a papírová čepice.

Na okenní rámy a dveře píšou se u kostelů posvěcenou křídou začáteční písmena tří králů a letopočet (K+M+B-1934).

Muzikanti chodívali na 3 krále vyhrávat vážnějším občanům, jimiž byli za to peněžitě odměněni.

V novější době se tak již neděje.-

Dračky.

V zimě, když jsou dlouhé večery na vsi, odbývají se „dračky" peří, jež hospodyně od minulé zimy ze zabitých hus a kachen nashromáždily.

Přijdou domácí a ženy a děvčata a chodí jim zase na oplátku drát hospodyně, kolik se kdo chce.

Při dračce se proberou všechny novinky v obci, zpívají se písně, vyprávějí pohádky a pověsti, a bývají dračky často doprovázeny mladými, kteří se jinak scházet nesmějí.

Při skončeném draní vystrojí hospodyně „dodranou".

Podávají se těm, kteří pomáhali při draní, buchty, zesílený čaj, káva a pod. Někdy spolupůsobí i harmonika a kdo je místo, se nakonec i tančí.-

Zabíjačky.

V zimě jsou oslavovány „zabíjačky". Vykrmené vepříky odpravují většinou občané sami a mají v tom někteří zvláštní rys ručního řezníka.

Sousedům a přátelům posílá se po dětech „zabíječka" t. j. čerstvá pečeně, vnitřní držák, a v ní placek jitrnice, jelita a někdy kus uzeniny.

Někde bývají i známí pozváni k malé večerní hostině při níž musí proti přejícím pomáhat nějaký ten silnější nápoj.

Hromnice.

Na hromnice t. j. 2. února svítí se u kostelů sice „hromničky" zvané, rozžehují se při bouřích, aby do stavení nehodilo a obcházejí se jimi umírající, aby měli lehkou poslední hodinku.

Byly sice musí být z čistého vosku a jsou většinou zdobeny barevnými ornamenty a obrázky.-

Masopust. Nejvíce tanečních zábav je pořádáno v masopustě. Práce polní nejsou, tak možno po zábavách vyspávat. Kde jaký spolek v obci pořádá „bál" a zvláště každoročně hasiči, na nějž je třeba se pečlivěji vystrojit.

V domácnosti je v zásobě uzené, což s knedlíkem a zelím je naším nejoblíbenějším jídlem v masopustě anebo vepřová pečeně s knedlíkem a zelím. Ktuážto jídla mimo husy se zelím a knedlíkem jsou světoznámá jídla naší české kuchyně a jež nedovedlo nikdo tak připravit, jako naše hospodyně.

Ostatky. V na konci masopustu bývají slaveny „ostatky." Je to ukončení masopustních veselí tanečních zábavou na masopustní pondělí nebo častěji úterý, která se často protáhne až do poledne na popelcovou středu - a na „popelec" nezbude času.-

Velikonoce, pomlázka. V na velený čtvrtek, velký pátek a bílou sobotu dopoledne, kdy zvony odpočívají, chodí hoši po vsi s „řehtačkami" ráno, v poledne a večer, i po domech, ohlašovat čas, a jsou za to odměňováni vajíčkami.

V pondělí chodí děti po domech na pomlázku, kdo zpívají písničky a obdrží za to vajíčka.

Máj. V na květnou neděli při cestě a kostela nosívají hoši děvčata vrbovými pruty svázanými v „pomlázku", aby byla děvčata celý rok čerstvá; za toto přání dostávají od nich na velikonoční pondělí malovaná nebo aspoň barvená vajíčka.

Stavění máje. V noci před 1. májem staví milánci před domem své vyvolené „ máji." (Stání je teprve o naší posvícení - na sv. Václava - 28. září.)

Vysoký smrk ozdobený na vrcholku fábory a květinami psí se vysoko nad obcí, před domem, kde bydlí děvče některou zasažené.

V naší obci staví se máj před pomníkem padlých od té doby, co je tento pomník postaven.

Některým děvčatům postavené máje byly v noci ze zimě vytažený a postaveny před okno nebo i do komína - dříve milánci, jinak zlomka nebyla nakloněna. Pyšným děvčatům staveč před okno sošky.

V noci milánci zpívají pod májí a také se večer posilují.

Škádlívají se také tím, že označují v noci na 1. května sestru od domu nežetového kluka přímanými nebo plevami nebo vápnem. K jeho děvčeti. Po je pak ráno spěchu s odklizením těchto zvláštních cestiček.

Večer před sv. Janem (24. VI.)

Mládež nabere do starých hrnců kolomaz s petrolejem, který zapálí a běhá s ním po pole. Zahání a pálí tím stružky zlé a čarodějky.

Někteří namočí do kolomazu košťě a chodí s tím obzvláště po polích a lesích, aby je zbavili „bosorek, bludiček a ohnivých mužů."

Těchto zvyklí očitých v posledních letech ubývá a zmizí úplně.

Husovy oslavy.

Před památným dnem 6. července, večer 5. července, pálí se na památku kostnického mučeníka ohně na silnici „U sosny."

Po obvodním prostoru zpívají se slavnostní odpovídající písně na př. „Hranice vzplála, na břehu Rýna".

Pozdravná.

Když se odvážejí poslední fůra obilí ve žních s polí, ozdobí se jeden snop zelenými a kytičkami a za zpěvu a jásotu chasy veze se z pole do stodoly. Chasa obdrží toho dne výdatnější oběd nebo večeři, zvláště je-li úroda dobrá, a něco „na žízeň."

Požínky. (Obžínky.)

Staví se ukázalejí než dozrazná proso sklidili, jakmile je všechna sklizeň v obci skončena.

V domácnostech je napečeno buchet a koláčů. Každý z chasy obdrží velký koláč t. zv. „měchuru".

Večer po slavné večeři navštíví celá obec nejradostnější zábavu v roce pro rolníka, složinkovou taneční, k níž bývá někdy sál přeplněn.

Při této zábavě nevidět stavovských rozdílů, vše se raduje, že je úroda doma, pod střechou.-

Pouť u Sv. Trinity.

Koná se v neděli po 26. červenci každého roku.

Ráno jsou obvyklé bohoslužby; potom živo kolem kostela, kde krámy s perníčkami a pračkami, kolotoče, střelnice a potulní umělci atrakcí ožívají pestrý ruch, jenž trvá do večera. Večer je pak v místním hostinci veselice.

Mladí páry svědce a mladí páry družičky ještě nepamatují.-

Příloha čís. 5.

Posvícení.

Nejokázalejí slaví se v obci na podzim na sv. Václava, patrona místní kaple, posvícení.

Hospodyně mají s ním práce nejvíce. Bílí se, chalupa, pokoje se hrabou, koláče, buchty, oběžčata peron a žehlí, aby všechno prádlo v domácnosti bylo čisté a bílé, vždyť mohou přijít hosté.

Chystá se kamení a palivo, všude, na dvoře i na ulici před domem se zametá. Všude před posvícením vrchu a shon.

Taneční zábava začíná v neděli brzy po obědě a trvá obyčejně až do rána-oosem při slechové hudbě.

Tančí se nejvíce valčíky, polky mazurky, sousedská, třasák, hubičková, sástěrková, šátečková. Před válkou tančila se často beseda a čtverylka (řadová figurální tance), též chvolák a šotyš (skotská.) Posléčená mládež těchto tanců již nezná. V posledních letech pronikly i na venkov moderní západoevropské tance (foxtrott, shimmy, tango), které však tančí v nich necvičený tančířík po svém-jak to pak vypadá, může si každý představit.

V tanečním sále jsou kolem zdí postaveny lavice, na nichž sedí „sousední stolice" - matky tančících hochů a děvčat.

Těm se zdává často připít, ty se musí brát často do kola, aby dali o hochovi dobré vysvědčení, že se umí dobře chovat ke své tanečnici. Je slušné, vyjít s nimi v přátelské shodě, neboť vedou mezi sebou často v společnosti důležité slovo, zvláště když je děvčka na vdávání.

Strejčkové sedí v hospodě při pivě a baví se zpěvem nebo veselým povídáním a otipy.

O posvícení hraje výhradně hudba slechová. Budiž zde vzpomenuto r. 1931 zemřelého kapelníka Václava Přibila (čp. 22), jehož slechová hudba byla oblíbena v širém okolí a jenž sám hudební díla hlavně pro tance, pro svoji kapelu skládal a s ní hrál a které se dnes mnoho hrají a pro svoji oblibu budou ještě dlouho hrát.

Vycvičil v slechové a strunové hudbě celou řadu hudebníků, již působí v mnoha okolních kapelách, v nejbližším okolí i za vodou.

Jeho žáci působí hlavně v t. zv., Přibilově kapele", jejíž vedení převzal po svém otci Václav Chaloupka (čp. 22) při nemenším úspěchu.

Tentýž hraje i na varhany v kostele v Oslově a účinkuje zpěvem při pohřbech, ke kterémuž účelu si vycvičil několik zpěvaček z obcí do Oslova přifařených. -

Mikuláš.

6. prosince každého roku obchází domy, kde jsou menší děti, Mikuláš s čertem, jenž musí mít nezbytně řetěz.

Mikuláš napomíná děti k poslušnosti a naděluje jim dárky, jež mu před tím pomocníci podstrčili, jako jablíčka, ořechy a pod. a hrozí jim čertem, nebudou-li poslušny doma a ve škole.

Děti si dávají na okno punčochy a ráno se vybírá nadílka Mikulášova. Někdy najdou v punčochách uhlí nebo brambory, jako výstrahu světce před následky neposlušnosti.-

Štědrý večer.

Na štědrý den se zachovává přísný půst. Ten den se navaří. Přes den se vše čistí, zametá a připravuje krmení na svátky. Hospodyně mají plné ruce práce o přípravu večeře a pečení „vánoček". Stromky stojí obyčejně hospodáři a je dětem ukazován teprve večer v celém ozáření svíčičkami a prskavkami. Kdo vyprážel celý den v půstu, tomu je slíbeno, že uvidí „zlaté prasátko."

Po slavnostní večeři, při níž nesmí chybět ryba, opařují se zředěné octy. Lije se olovo do vody a v posbíraných figurkách hledají děvčata podobu svého budoucího manžela. Děvčata chodí též na zahradu a třesou bezovým keřem, říkajíc při tom: „Třesu, třesu bez, ozvi se mi pes, kde můj milý večeří dnes". Ať z které strany nejdříve pes zaštěká, odtud přijde její vyvolený.

Nebo: Rozříznou jablíčka se strany: Kolik tvoří jádérka pravidelnou hvězdu, bude dlouho žít.

Bývalo ještě mnoho zvyků k vyplnění štědrého večera, ale pomínuly - mají jen hlasování „dárky od Ježíška".

Pak se hrají karty, povídá se a před půlnocí se jde na jitřní mši do kostela.

Právě se také na osi vytrubovalo (pomocný) a stříleло.

Vánoční svátky, plné poesie a radosti, obklízely často rozvrzané manžele a odrostlí často rostlinné tragedie.

Koleda.

Na štědrý den chodí děti nemajetnějších rodičů „koledou". Ve zmrzlých rukách šátky na dary vánoční, zpívají koledy a jsou za to odměněni jablky, ořechy, vánočkami a drobnými penězi.

Nejznámější koleda:

Koleda, koleda štěpáne,
co to neseš ve slámě?
Nesu, nesu koledu,
upad jsem s ní na ledu.

Psi se ke mně sběhli,
koledu mně snědli,
ten farářův nejvíc
roztrhal mně střevíc.-

Odvody. Odvody branců jsou nařízeny z jara; k odvodům v I., II. a III. třídě odvodní vedl starosta 8-9 branců ročně k okresnímu doplňovacímu velitelství v Písku; odvedení jsou 2-3 ročně.

Odvedeném kopí neodvedení kytičku na klobouk.

Dříve se odvody neobešly bez jitek a hlídky; mnozí odvedení tuto noblesu ve zvyku uchovali.

Svatba.

Svatby se konají nejvíce v masopustě, jinak málo.

Dříve se často stávalo, že rodiče dceři sami namlouvali ženicha či naopak synovi nevěstu. Nyní se snoubenci namlouvají povětšině sami - a je méně nešťastných manželství, než bylo dříve, kdy se často ženily nebo vdávaly peníze.-

Po námluvách v rodinách se jede k notáři, který sepíše svatební smlouvu - a je to třeba. Co bývá často tahanice o výměnkářské náležitosti! Smutný důkaz nevěrnosti vůči často nebohým rodičům.

Po sepsání smlouvy se jede na faru pro ohlášky. Po třetí ohlášce jedou snoubenci zvát hosty nebo je dají zvát družbou. Celé zvaní, často různě, je krátká prosba, protože na svatbu jde každý rád.

V den svatby - dříve pravidelně v úterý, nyní většinou v sobotu - přijde ženich do domu nevěsty, kde se již shromáždili hosté.

Po malém občerstvení následuje obřad požehnání rodičů. Rodiče jsou posazeni na židle, snoubenci klečí před ně na bílé prostřené stoličky a prosí rodiče nevěsty o požehnání. Někde to obstarává za snoubence družba nebo příbuzný. Rodiče jim dají své požehnání křížkem na čelo, načež snoubenci si podobným způsobem někdy vyprosí požehnání ženichových rodičů. Na to odejdou do kostela. Nevěstu vede do kostela družba, ženich jde s družičkou, za nimi 2 svědci, rodiče a ostatní svatebčané.

Na svatbě poblíže bydliště rodičů nevěsty plní vůdčí úlohu svatební průvod, zvláště ženský svět, jak je ustrojena.

Při návratu z kostela se na počest snoubenců, zatahuje t.j. přes cestu se natáhne provaz. Snoubenci a svatebčané se musí vykoupit; za to dostanou od zatahujících občerstvení nějakým silnějším nápojem.

Nevěsta i ženich obdrželi u oltáře od družby = družičky myrtový nebo rozmarýnový věneček.

Mládenci jsou oblečeni čistě s bílou kravatou jako ženich, nevěsta buď po venkovsku v bílém závoji a kytici.-

/.

Všichni svatebčané jsou ozdobeni rozmarýnem s bílou stužkou.

První zastávka novomanželů z kostela je ošem na faře, kde se svatek zapíše do matriky a zaplatí duchovnímu.

Někteří novomanželé zajdou k fotografovi, aby měli památku na tento den.

Po návratu svatebčanů z kostela podává se jim obyčejně víno na přípitek novomanželům u brány do rodného domu nevěstina.

V domě nevěsty následuje svatební obřad. Matka nevěsty před domem pozdravá mladou koláčí.

Obřad bývá rozmanitý. Při hostině obsluhuje často družba a dbá na to, aby se hosté dobře najedli a napili.

Bývalo do nedávna zvykem, že družba na začátku hostiny okrojil do svatební jídelny s nakřáplou mísou s vodou, umyslně zakopl a ku všeobecnému veselí upadl a mísu rozbil. Pak obsluhoval již bez úrazu.

Při hostině hraje často hudba, někdy je svatba volebýrána v hospodě. Hostina trvá do pozdních hodin, protože se při ní i tancuje.

K večeru rozloučí se nevěsta s rodiči, kteří jí dají jistě jednou požehnání s žehnichovi a odejdou (někdy s hudbou) do domu rodičů ženichových. Zde obyčejně slávají za podobných obřadů rodiče ženichovi manželům požehnání a zasednou se opět ke hostině.

Je-li ženich přespolní, zaplatí místním mládencům „odškodné", že jim přebral pannu. Mládenci přijí na lítost, zvláště byla-li hezká a bohatá.

Je-li nevěsta ze ženich přespolní, dovezou výbavu na voze, za nímž je vezen dobytek do nového hospodářství, daný od rodičů. Že se při odjezdu a příjezdu s výbavou najde mnoho okukovačů a často jízlivých poznámek, je samozřejmo.

Dříve se udržoval zvyk „čepení nevěsty." Starší ženy odvedly po večeři nevěstu do vedlejší místnosti, oblékly ji do obřadních šatů a ozdobily ji naparáděným čepcem, odznakem vdané ženy.

Při jejím návratu k tabuli bývaly pronášeny „kecalení" různé průpovídky a rýmovačky, většinou škádlivého obsahu a posílán hostům „čepák", koláč často přes celý stůl veliký. Ochutnat tohoto „čepáku" bylo přáním zvaných i nezvaných.

Druhého dne po svatbě se opět sejdou svatebčané, nejbližší příbuzní, spravit si žaludek, na malé občerstvení a s „výslužkou" se k večeru rozcházejí.

Nevěsta jede hned s mužem do nového bytu.-

O mnohých „veselkách" se mluví ještě po několik let.-

Křtiny. Narozené dítě nívá jednoho nebo dva kmotry u křtu.
Kmotrové obdarovají dítěti do peřinky pod hlavičku nějaký dárek, nejčastěji peníze nebo vkladní knížku spořitelny „do vínku".
Po křtinách bývá hostina. - Vdaná ženy nosí „kontinici" nejčastěji slepici, cukrovinky a víno na posilnění, „do kontka" - ale to víno vypije obyčejně táta toho křtěnce.

Pohřby. Odbývají se ve farním chrámě v obci a taméž na hřbitově.
Bývají malé i velké, často i s hudbou (dle zámožnosti).
Nebožtík, než se opatří rakev, leží na prknech přes židle položen. Za hlavě se mu postaví svíce, prsa jeho přikryjí pěknými a známými obrázky světců.
Na pohřeb se zve písemně přes pole, doma ústně.
Rakev nívají svobodní bílou, ostatní černou, vázky zelenou pozlacenými nebo postříbřenými ornamenty, na víku křížem.
Na rakev klasou se věnce; je-li jich více, nesou je v průvodu.
Před církevními obřady přicházejí se půlnaní a známí rozloučit s nebožtíkem. Při tom kostelní, „předkřikávač" se mimo na nebožtíka modlí. Při ruce bývá též ve sklénce svěcená voda, jíž návštěvníci nebožtíka pokropí.
Rakev se před příchodem kněze nazdobí a na márách vynese do předsíně nebo na dvůr domu.
Po církevních obřadech, jež jsou tím slavnější, čím významnější byl nebožtík nebo jeho příbuzní, jde se z domu s nebožtíkem do kostela, kde je za něho čtena smuteční bohoslužba a pak následuje poslední cesta (někdy s hudbou) na hřbitov.
Po předepsaných bohoslužbách promluví kněz s mrtvým a poslední kropí sám nebo někdo z příbuzných na doprovod nebožtíka k jeho věčnému odpočinku.
Po pohřbu sejdou se příbuzní a pozvaní do domu smutku na malé pohoštění, některý příští týden je sloužena mše smuteční za zemřelého, jíž se zúčastní příbuzní a přátelé jeho.
V den výročí úmrtí dávají pozůstalí za nebožtíka sloužit smuteční bohoslužby nebo „na hodbení" určitý poplatek církevní příslušnému duchovnímu. -

Stará lidová jídla.

Černý kuba. Vánoční liščí jídlo ze sušených hub, které se dusí na sádle s kouskem nakrájené cibule, rozsekané petržele a syrovým na kousky rozsekaným špekem (slaninou). Pak se do toho vsypou rozlámané knapky, přidá se trochu pepře, majoránu a v soli utřeného česneku. Vše náležitě promícháno, v troubě se asi 1/2 hodiny peče.-

Posloužným způsobem se používá i rýže s houbami, jenže odpadá majoránka a česnek. -

Jáhlový kuba z prosového zrní: Jáhly se vaří s, celou cibulí a solí; uvařené se zbaví cibule, promíchají se 2 lžícemi másla, mačkají se skládají vrstevnatě na sebe do rendlíku nebo na mísu (do kopečku) vrstva jáhel a vrstva hub, zvláště usušených, celé skropí šťávou, jež zbyla z usušených hub, a to vždy v mírně teplé troubě se to peče. Hodí se i kukuřičné krupice nebo rýže. -

Jahelník. Mléčná kaše, připravená z jáhel (zrní prosa), do níž se může omíchat různé ovoce (na drobno nasekaná nakyslá jablka, sušené meruňky nebo švestky, na drobno pozsekané), nebo i povidla. Tažké se může nažití jen jáhel přes noc nabobtnalých a propraných. Jahelník se podává pak upečený, vypraný vanilkovým cukrem nebo s ovocnou šťávou. -

Ječná kaše. Svařuje se z ječné mouky s vodou a pojídá se s omastkem a cibulí nebo s mlékem, jež bylo svařeno s cukrem a skořicí.

Jidáš. Je různotvaré pasijové pečivo (před velikonocemi); obyčejně se jím chápá posloha podlouhlých žmýlů nebo pletýnek s dírkami propíchanými. Před pečením potírají se vejcem a teplé požívají s medem.

Obyčejně se na ně zadělává mouka (280 g) s máslem (90 g), cukrem (35 g) se žloutky (2) utřenými a citronovou kůrou a vanilkou kořeněnými a strouhá (10 g) přidává se v trochu smetany rozpuštěné. Stačí však také obyčejně pšeničné těsto, jako se ho používá na bílé pečivo, jenže se mu obyčejně přidává více másla.

Ptačálka. Postní lidové jídlo, s oblibou středě jídané. Hrách (nebo ěočka) 12-24 hodin máčený, napolo uvařený a opepřený bez omastku. -

Přísloví a pořekadla

Žadejší lid si vytvořil pozorováním přírody a počasí i života vůbec, hojně pořekadel, jimiž rád koření prostou mluvu a výstižně několika slovy zachycuje smysl toho, co by musil rozvášeti dlouhou řečí. Žrací se v nich filosofie venkovského lidu. Užívá se též pořekadel znárodnělých, vážících se obyčejně k nějakému svátci nebo svátici.

Ke smyslu lze je rozděliti na pořekadla týkající se[a] přírodních změn a[b] společenského života.

a) Na nový rok o slepičí krok.
Na jména Ježíš- ku kamnům běžíš.
Únor bílý pole sílí.
Na Hromnice půlpíce a půl krajíce.
Na Fabiána nejčetší zima pro sýkána.
Na Hromnice má skřivánek oznámit, kdyby měl mrznout.
Svatá Háta-na sníh bohatá.
Svatá Dorota - sněhu fůra (rána).
Svatý Matěj bárne led - není-li ho, zrobí ho hned.
Kolik v březnu mlh, tolik v červnu lijáků.
Duben chladný, deštivý, úroda nás naučtiví.
Na svatého Marka, bývá brambor plná jamka.
Svíb ořechový jako mrvou pohnojí.
Na svatého Jiří vylézají z děr hadi a štíři.
Studený máj - v stodole ráj.
Svatý Pankrác, ledoví muži, spalují ovoce i růži.
Svatá Žofie, víno vypije.
Červen studený, sedlák krčí rameny.
Medardova kápě čtyřicet dní kape.
Po Božím těle do vody směle.
Po Jana Křtitele nechoval ječmene.
Svatá Markyta hodila sep do žita.
Svatý Havel na pole zašel.
Čího srpen nežoval, toho září nenasmálí.
Svatá Kateřina navěsila housle do komína.
Svatá Lucie noci upije, dne nepřidá.
Světlé vánoce, tmavé stodoly.

3) Na ulici huj, v truhlici fuj.
Jaký šel - takovou našel.
Po poli ptáka, po řece človíka.
Komu se nelení, tomu se zelení.
Když ptáčka lapají, pěkně mu zpívají.
Ale se jako malý v trní.
Hospodaří od jedné ke mále.
Jeden táhne hoť, druhý čihy.
Stojí se jak strašák do zelí.
Zlodě jak straka.
Brží jako helvítská víra.
Jde mu to jak když bičem mrská.
Co mně pije krev.
Mám hlavu jak stodolu.
Nestojí za fajfku tabáku.
Nestojí za zlámanou grešli.
Je to tady jako v pastoušce.
S čím kdo nachází - na to schází.

Písně. Mimo obyčejných vesnárodních písní zpívají se u nás písně o lásce, vojenské, pijácké; v poslední době zpívá mládež písně trampské.
Mistních písní zde není.-

Nejstarší obyvatelé zdejšího kraje.

Nejstarší doklad existence člověka, který jako první obyvatel v jižních Čechách žil a o honidách jako lovec se potuloval, skýtá pazourková čepel, vyvedmitá ve spraho jeh přeplaveným hlínách u nové, cihelně u Strakonic. V blízkosti čepele našly se i silicifikační kosti a čelisti koně. Konec období mladšího paleolithu, do něhož čepel přísluší, udává se k V. tisíciletí před Kristem.

V té době bylo podnebí jiné než dnes, tehdy žila i jiná zvířata (na př. nosorožec, jehož kosti byly vykopány u Ronžetic) a krajina měla jiný vzhled než v době pozdější, v době aluviální, ve které my žijeme. Z mladší doby kamenné - neolithu - ani ze starší doby bronzové nebylo dosud nalezeno jediného předmětu, dokazujícího osídlení okresu našeho.

V oné době prostírały se u nás husté pralesy a bažiny. Teprve koncem doby bronzové, zvané knovízské či milavečské (Kolem VIII. století před Kristem), počalo proudbati lidstvo do našeho kraje. Z té doby jsou předměty vykopané na sídlišti u Rohozné. Jsou to rozvinuté násloby, užívané v domácnosti, často velikých rozměrů, dále bronzové jehlice, kterými v té době si zapínali šat. Lid ten ukládal nespálené kosti mrtvých do plochých hrobů, nabýval se u nás proti zemědělství, jak dokazují nalezené kamenné mlýnky s otvidly a bronzové srpy u Rohozné, Sedlíkovic a u Rové.

Jižní Čechy, hornaté a místy bažinaté, nevábily k sobě lidi tak, jako severní Čechy. Pokud bylo místa mnoho a lidí málo, usazovali se lidé s oblibou v nižších krajích, které byly také úrodnější, než jižní Čechy.

První kovadlinné památky po lidech se objevují v nižších částech, v starší a mladší době železné (Hallstadtské a Laténské).

Tu se objevuje národ, který si stavěl stálá sídliště, živil se lovem, chovem dobytka a zbraní. Také upravoval pečlivě hroby pro své zemřelé, kterým přidával nejnutnější potřeby pro posmrtný život - pokrmy a nápoje v nádobách. Protože mrtvé pochovávali skrčené, buď sedící nebo ležící, nazývají je badatelé „pokolením skrčených kostér". Byla to patrně část lidstva, jež se táhlo od jižního cípu pyrenejského poloostrova širokým pruhem podle moří až po Visla.

*)

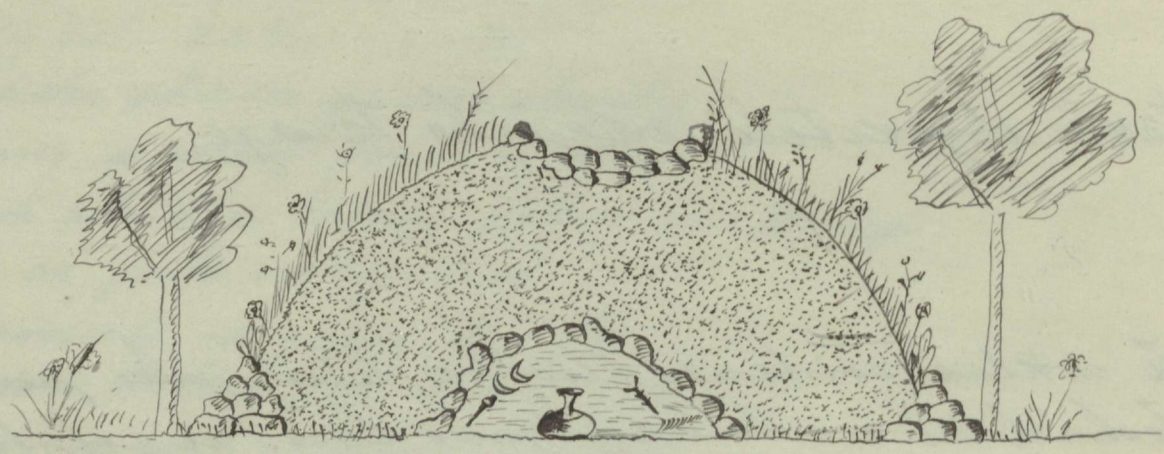

Průřez jihočeské mohyly.

Po prvních obyvatelích jižních Čech zbyly po lesích homolovité hrobky ve skupinách po 20, 50 až 100 i více mohyl, některých velikých, jiných malých, na dikaz, že tu pohřbívání lidí těže krve a těže víry a že tu položení vedle sebe, jak žili, muscný vedle slabého, bohatý vedle chudého.

Pohřbívali mrtvé přinášející jim do hrobu nádoby nebo zbraně (železné nože), avšak je i pálívali a popel jejich ukládali do popelnic. Nad tělem nebo popelnicemi navrstvána napřed kamenný kužel a nasypána mohyla, jejíž vrchol byl upraven jako mísa. Pata mohyly byla zpevněna kamenným věncem, aby se země nesesypávala. Mohyly takové se nacházejí od Strakonic až k Táboru a od Čkyně a Protivína až k Budějovicům, hustěji v Krajině od Vltavy k Táboru, ale více po pravém břehu Lužnice, než po levém.

V těchto hrobech našly se rozličné zbraně, nástroje, nádoby a nádoby. Ty byly vyráběny od kovolitců zde usedlých anebo potulných řemeslníků; našly se i předměty původu italského. Avšak způsob výroby je tentýž.

Jelikož lid ten se objevuje jako osobitý národ, obřadem i kulturou náležitě vyznačený a to na půdě dosud neorané, lze z toho souditi, že lid ten přinesl sem odjinud již ustálenou vzdělanost. Jakého kmene a jazyka tento lid byl, není bohužel vypátráno. Jen tolik je zjištěno, že lid ten obýval tu dlouhou dobu (téměř 500 let), než zmizel, a to jistě pro příčiny vážné. Žolá se, že se tu zhoršily životní podmínky, které nutily lid, aby se odtud vystěhoval; odlehost jeho vspíšil také nápad Katénců v I. století před Kristem do tohoto kraje. Krajina jim někdy zamýšlená nebyla po několik století pak obydlena.

Mezi tím, co byly Čechy jižní neobydleny, vnikalo do Čech

obyvatelstvo slovanské od severu, které své mrtvé spalovalo a jejich popel ukládalo do popelnic. K nim vpadli cizí výbojníci usadlivše se vedle nich, ale panství jejich nebylo dlouhé.

Slované přicházející od severu zaujali Polabí od Žečina až po Chrudim. O jejich hrobech se praví, že jsou typu lužického, poněvadž se tato kultura nejvýznačnější zachovala.

O ně později vnikli sem již Slované ze Slezska a zaujali nižší polohy ve východních Čechách. Byli to předkové „Charvátů", prvně tak zvaných.

Zvenčí se rozšiřovalo slovanské obyvatelstvo po celých Čechách a přišla i doba, kdy byly zalidněny i jižní Čechy, ač s počátku jen řídce. Obydlí těchto lidí byly chalupy buď do země zapuštěné nebo na zemi postavené, sthnětné z trámů nebo neotesaných balvanů, tak že bylo zapotřebí vyspávati spáry mechem, blátem nebo hlínou. Střecha byla pokryta došky a pec bývala zpravidla zapuštěna do jámy. Střechy vyskytuje se i krb vykládaný kamením.

Skupina chalup se nazývala ves.

Kromě těchto byla jiná místa, zvaná hrady, která se rozeznávala od vsi jiné opevněním. Byl to zpravidla násyp nebo val navezený ze země a z kamení, nebo z pouhého kamení nebo pouhé země, jak to povaha krajiny dovolovala.

V jižních Čechách, kde bývala vždy hojnost dobrého dříví, nahrazují se i tak zvané „valy spečené", které byly žárem vypalovány jako cihly, aby byly stálejší. Val býval obyčejně ještě zpevněn hradbou z klád a těžkých dříví, prorubenou. Ohrady byly dvojí. Jedny byly na vysokých horách, zaujímajíce veškerý jejich povrch, nezřídka dosti velký. Ty nebývaly nikdy obydlím, nýbrž útočištěm v čas nebezpečí. Přišel-li nepřítel do země a oznamován byl zdaleka výstražnými ohni, uchýlilo se obyvatelstvo z daleka na hrad s dobytkem, hlavním svým majetkem.

Mimo ně byly i jiné hrady, jež obydlím buď Knížete nebo jeho úředníka a při nich bylo podhradí nebo předhradí s méně četným obyvatelstvem.

Povaha dnešní krajiny, lesní půda, po tolika stoletích jen málo propracovaná, svědčí o tom, že se první Čechové v této krajině obývající živili hlavně chovem dobytka a lovem. Lze za to míti, že v lesnaté krajině, která málokdy prosvětlena a stále vlažnou a vlhkou bývala, byly výborné pastvy pro všechna plemena dobytka. Jaké zvěře bylo hojně, ale bylo nesnadno je dostati, a lidé se musili o ni dělit s medvědy, vlky a liškami.

Kmen český, který se usadil v této krajině, dílem se usídlil na čeledi (Smolovici, Vrcovici a j., dílem bydlil na dvorcích (Adršpach, Ščibov a j.)

V Čechách bydlilo několik kmenů, jež povstaly podrobením obyvatelstva pod vládou jednoho. Silnější čeledi podrobovaly slabší a tvořily se tak celky, jež zase slučovány ve větší celky. Pánem nad takovými celky byli knížata neboli knížata.

Že v X. století byla samostatná knížata v jižních Čechách, oznamují události r. 872. Východní Ludvík, král německý, sbíral veliká vojska po celé své říši proti moravskému Svatoplukovi a jeho spojencům v Čechách. Jedno vojsko, vedené Karlmannem, arcibiskupem mohučským, vpadlo do Čech. Proti němu postavila se knížata Slavoslav, Vitislav, Heřman, Spytihněv a Mojslav; ale německé vojsko bylo obráceno na útěk. Část vojska zbita na místě, jiná část se utopila utíkajíc přes Vltavu a ostatní utekli.

Asi v X. století nacházíme v Čechách již jen dva celky. V jihozápadní Čechy a část jižních Čech byly pod panstvím Slavníka, ostatní Čechy většinou pod panstvím potomků Přemyslových, kteří původně vládli nad Čechy jen v užším smyslu, totiž Kmenem, bydlícím v prostřední části Čech.

Průběhem X. století zničena moc Slavníkovců a celé Čechy, tedy i náš kraj, dostaly se pod moc Přemyslovců (obšírně viz dějiny Zoíkova a Podhradí str. 19-37 této pamětní knihy).-

Naše zvířectvo a rostliny.

Zvířectvo.

Koně chováme těžkého a lehčího rázu. Vojenská správa dává také reversní koně, na žádost a potvrzení o skutečné potřebě a zásobách píce u žadatele, do užívání.

Hovězí dobytek se zde dříve pěstoval staročeský, byl dobrý do tahu i co do přichovku.

Koncem XIX. a začátkem XX. století začal se zde ujímat skot simenský a bernsko-hanácký, jenž přišel již na bernsko-český.

Býci jsou druhu simensko-hanáckého; jsou chováni v Bělově na ohlowu za určitý roční plat, jenž se ročně vybírá od chovatelů plemenic, z krav 15 Kč.

Vepřový dobytek.

Po stoném českém druhu, jenž se dobře vykrmoval a byl hodně tučný, nastoupil vepř yorkshire-ský (křížence), jenž se rychle vyvíjuje, dobře krmí a brzy prodává se značným přichovkem. V poslední době začínají někteří hospodáři s chovem německých vepřů, jenž asi brzy zavrhnou, protože tomuto prasetu u nás nevědí.

Kozy se chovají jen ojediněle u hospodářů slabších a sice bezrohá saňská a domácí rohatá.

Králíci se od první světové války, kdy byl nedostatek masa, chovají ve značném množství, čeští strakáči, zajícoví, dlouhosrstý a bílý.

Drůbež.

Slepice - se chovaly ponejvíce sladčky, rhymoutky, minorky a červené Rhode-Islandky. Nyní se chovají mimo nich i Leghornky a Kochinské sladčky, holokrčky, kropaticce a wyandotky.

Husy jsou domácího českého původu - bílé a černobílé.

Pokusy s pomořanskou husou se nevydařily u nás, proto přestaly.

Kachny chováme domácí bílé různých plemen a romanské tmavé.

Pekingskými kachnami se pro malý užitek nikdo nevěnuje.

Krůty a perličky se chovají jen ojediněle.

Holuby: Strakáči, slepičky, voláči, rackové, bublači a staráči.

Páví se zde nechovají.

Kapouni z vykleštěných kohoutů se u nás vůbec nechovají.-

Ptactvo polní a lesní.

V polního ptactva je zde dosti koroptví, přes to, že za prudkých zimních mrazů 1929/30 jich hojně pomrzlo.

Zaznamenati dlužno, jak se jevil v přírodě tento úbytek koroptví. V jaru 1930 rozmnožili se plži a jiný hmyz tak, že úroda byla na polích 1-1½ m od mezí jím zničena.

Křepelky jsou nás zřídka viděti.

Bažanty vidíme ještě v lesích u Sv. Anny; jinde vymizeli již před 8 léty.

Petřevi se vyskytovali ještě do nedávna na pastvinách s jalovčinkou na „Bordě" (pod školkou).

Sluky se na svých tazích zastavovaly každoročně v okolí, ale v poslední době nebyly nikým spatřeny.

Na tuklekském rybníčku a Pazderově vidět v ráčkách lysky a vodní slípky.

Náš kraj je hojně navštěvován vránami a havrany; mnoho jich bylo při tření myší požíváním otrávených myší zničeno.

Za oračem táhne na pole moreček a káně - myšilov, již zdaví pole při orání hrabošů, ponav. a pod.

Čápové se objevují pravidelně v Oslově na lukách zvaných „Kvadlovce." (Kdysi královský majetek panství zvol. Kovského.)

Z dravých ptáků je zde hojně Krahujců a lesních káňat; často vídáti i jestřába. Sýčkové nejsou na hradě vzácností.

Zpěvné ptactvo.

Od jara do podzimu ševholí to v lesích a zahradách. Čížkové, červenky, černáčci, černohlávci, datlové, drozdi, chocholoušci, hejlí, jiřičky, kvíčaly, Kvíčaly, Konipásková (lindušky), Kosi, Kvíčaly, mandelíci, mlynaříci, pěnice, pěnkavy, sedmihlásci, slavíci, strnadi, stehlíci, sýkorky, strakapoudi, s krkvánci a žluvy oživují přírodu a obveselují rolníka při jeho práci na poli.

Vídáme i ječky, chřástaly, lesní holuby a sojky; na dvorech i v polích hejna vrabců, těchto ptáčků-zlodějů, hejna špaček zůstávají zde i přes zimu. V každé stáji mají hnízdo a užitečné vlaštovky.

Zvěř.

Na zvěř není náš kraj bohat; zvláště od velkých mrazů 1929/30 zde zvěře hodně ubylo.

Zajíců a srnců je nemnoho. Jeleni jsou chováni schwarzenbergským velkostatkem v oboře „Na Komíně".

Polních a lesních králíků zde není.

„Černá" je chována v lesích u Květova zmíněným velkostatkem.

Škodná - není zde pro nedostatek zvěře rozšířena.

Lišky se zde zdržují v malém počtu ve skalách a houštinách; každoročně je u nás zastřeleno 8-10 lišek (ročně velkostatku).

Jsou zde také kuny (lesní t.zv. „čečuřice") a skalní u řek.

Hasičky se zdržují nejvíce v polích blíže vsi v mraništích; na strání ch je sysli a křečků dostatek.

Sem a tam se objeví tchoř, ale jeho řádění je učiněn výskyt brzy konec.

Ondatry (pižmoví krysy) byly zde před několika lety v četném počtu na rybnících; byly však brzy pro svoji ničivou kožišinu vyhubeny.

Výdry na chápání však stále v úkrytech u Otavy i Vltavy.

Na polích je myší a hrabošů mnoho. V suchých letech se zvlášť rozšiřují a musí být hubeny. Zvlášť v r. 1934 byla podniknuta proti nim velká vyhubovací akce, k níž použito jedu strychninu-fosforečného a sice ve směsi těchto chemikálií byly namočeny stébla slámy a zastrčeny do myších děr. Myši se o slámku potřísnily, olizovaly a tak se dostal jed do jejich žaludku, a působil okamžitě. Všude při trávení myší bylo jich viděti mnoho otrávených. Bohužel r. 1935 byl opět velmi suchý a myši se znovu rozmnožily, ale již ne v tom množství, jako v r. 1934, protože časté jarní deště mnoho jich zahubily.

Při stavbách otavních zdržují se krysy a potkáni (německé myši), ale v malém množství, nejvíce ve starých částech hradu.

Hmyzožravci.

V zahrádkách a na lukách viděli jsme krtka, kterého množí hubí, nevědouce, že krtek kypří půdu a ničí škodlivý hmyz v půdě.

Ježek je u nás jižní.

Netopýři je na hradě ve věžích dostatek.

Ryby. V obecních rybnících jsou chováni čeští kapři, líčeň a třeboňské; linky, štiky a okouny máme v řekách, kde mimo toho žijí bělice, (jelce, plotice, hlaváči a ouklejky), candáti, cejni, karasi, parmy, okouni obecní, úhoři, někdy i pstruzi a sumci. Jeseteři, zřídka.

Dříve se zde v řekách pěstovali pro hrad lososi.

Žáby. Nejvíce jsou zde rozšířeni skokani zelení a hnědí a ropuchy; ojediněle na žně na polích majzlenec ropuchy.

Hadi. Často na cestách jsou na slunci se vyhřívající užovky a slepýši.

Ještěrky jsou zde jen malí zelení a hnědí, na kamení, v malém počtu. -

Psi. V každém domě je ku hlídání domácí strážce-pes. Živo bylo vidět samé domácí „pušky" a Křížence různých ras, někde bylo možno potkat velké hafany, pomáhající řezníkům hnát v obecních makovpeny dobytko. Myslivci si chovali ohary (stavěči, krátkosrsté) a jezevčíky; dnes vidíme různé Křížence, vlčáky, foxteriéry.

Kočky. Jsou v každé domácnosti. Šedé, černě nebo bíle pruhované, skvrnité, černé, černobílé, ozářené třibarevné (černo-bílo-žluté), žluté a ojediněle angorské.

Motýli. Protože naše květena je bohatá, žijí se na ní hojně motýli, lučních, polních i lesních.

Jsou tu babočky jilmové a bílé, bekyně sosnová čili mniška, bekyně ohnivá a bekyně pižmová, běláska ovocný a zelný, bourovec ovocný, mníry ovocná, otakárek fenyklový a žlutásek.

Hmyz. Je ho až příliš mnoho, zvláště v suchých létech. Jsou to: Bejlomorka (na růžích), beruška (sedmitečná), blechy (mělké a měkké), červotoči, činěbáci, činěnci slepičí a holubí, corýček, různí červci, též oři nebo mšice zvaní, na stromech mšice, dlaňtoučky (křísalky), dřepčíci (na zelenině), dlouhonos (na lískách), hlemýždi zahradní, hlemýždi vodní (plovatka), chrobáci, hrobařící, chrousti, chroustci, jepice, komáři, kovářík, krtonožka, kloš očelí, kliště, kožojed, květojas (na ovocných květech), lýkožrout, majka, mandelinka topolová a bramborová (zvlášť), mlynářík, moli (mořicí, kožešinový, voskový a šatní), mouchy (slunáčí, šedé stájové, masařky, bodalky), mravenci černí i červení, mšstci (na hrách a čočce), ovádi, potemník mořicí, pavouci (zvlášť známějších druhů), slimák polní, sršeň, štěnice, štěnožek, střeček, šváb (na vyhřívně), štěnice (roník), stonožky, slunéčka sedmi- i čtyřtečná, tesařík, věcky, vosy a zavíječ jablečný.

Obilí.

Pšenice. - Před válkou se zde pěstovala ponejvíce pšenice žlutá pro dlouhou slámu a větší zrno, ale měla menší hektolitrovou váhu.

Po ní nastoupila tvrdá česká červenka, která má kratší slámu a skrovnější zrní, ale je jí více na váze na 1 hl.

S pokusy s jarní pšenicí, cizích druhů (perlová) se přestalo, protože zde špatně přezimovala.

Protože se výsevní plocha pšenice stále rozšiřovala, byly zavedeny nové druhy, zušlechtěné, jako staročeská červená přesívka, Selecta, Dreégerova červenka č. 12, která se zde osvědčuje; z menší části se zde seje „Dreégerova polotvrdá J.D."

Pokusně vaseta „Dreégerova pšenice B-22" a dobrovická, které mají dobrý výnos, ale originální osivo není možno dokoupit.

Výnos pšenice v r. 1935 byl na 1 ha 16-18 q.-

Vymizela zde žlutá pšenice starého druhu, která měla sice dlouhou slámu, ale málo zrní.

Žito. - Před válkou se zde pěstovalo staré žito, bylo však padavé; po převratu se začalo sít žito pelhřimovské (světle žluté), jemuž se zde dobře daří, Ligrovo a Lochovo.

Pěstuje se sila část žita z jara, ale měla drobné zrno.

Výnos žita v r. 1935 byl na 1 ha 14-15 q.-

Vámel na žitě přichází v malém množství.-

Ječmen. - U nás se pěstoval původně jen staročeský; teď se mimo něho pěstuje i štýrský, hanácko-štýrský a Hanačargin (hanácko-karlickový). Před válkou se mlélo hodně ječmene pro ječnou mouku na lívance a knedlíky, jakož i na šrot pro vepřový dobytek. Nyní se pěstuje ječmen sice pro domácí potřebu, ale hlavně pro pivovary.

Výnos ječmene byl v r. 1935 na 1 ha 12-13 q.-

Oves se zde pěstuje bílý, prodejnější, značky „Vítěz" pro svoji jakost a žlutý, krmný, pro domácí potřebu.

Před válkou pěstoval se u nás mnoho oves zelený, jenž se pozdějí sklízel a měl dlouhou slámu.

Začínají se zde pěstovat švédské ovsy (svalovský, „zlaté rouno".)

Výnos ovsa byl v r. 1935 na 1 ha 8-10 q.-

Obilí se po sečení staví do mandelí (po 12 nebo 15 snopech), tzv. panáků, kopenií a křížáků.-

Luštěniny. - Pěstuje se zde mnák modrý a šedý, hrách bílý a zelený značky „Viktoria".
Čočky a fazole málo.

Brambory. - Pěstujeme zde nyní letní čtyřáky, jimiž se zde dobře daří, pak nově zavedeny „kinkačky", vypěstované kolem Hlaničkova Brodu a „Erstlingy", německý druh, z těžké krajiny.
Zimní „Classic" - položluté, masité; staročeské žluté brambory se zde nedařily.
Dobře se zde daří „Jánovkám", starý červený druh; pěstují se též rohlíčky a modroočky.
Strupkovitost brambor se zde nevyskytuje.
Na zimu ukládají se brambory do sklepů a do krechtů.
Výnos brambor v r. 1935 na 1 ha 120 q.
Kukuřice se u nás pro nepříznivé počasí pro ni nepěstuje.
Řepka se dříve zde pěstovala jako polní plodina, len až do r. 1916.

Píceniny. - Na krmení pěstuje se hlavně červený jetel na dvojsečné roční seče, peluška, jež se výborně osvědčila, žlutý jetel (t. zv. zlatý; je plevelný, na písčitých půdách) a hrachor v různých směsích.
Z lučních pícnin sbírá se zde jílku vytrvalou, sladkým, štěpnými travám, bojínku, totenu, blatouchu a bedrníku.

Plevele. - V našem obilí se vyskytuje často ohnice (trejl), jenž hnojíme vápnodusíkatými - hnojivy (Kainitem) a přístroji na setřásání; bodlák, když je suchý rok; chrpa a stračka, koukol ojediněle, je na vymizení. V suchých polích vidět sedlec, pcháč, pýr (pýřavku), lebedu, ostrožiny - pomalu mizí.
Dříve bývala zde v obilí hojně stoklasa, v mokrých letech metlice; že tyto plevele byly zhoubné, o tom svědčí staré přísloví:

Když se urodila stoklasa,
nenajedl se sedlák ni chasa,
Když se urodila metlice,
nenažrala se ani slepice.

Z lučních plevelů je nutno zmíniti se o často se vyskytujících šťovících a jitrocelí, sítině, ostřici, suchopýru, palachu, ozobinci, kozlíci, krkavci (jako totem), kokotici, kozí bradě, pastrňáku (pastináku), ocsaji, pcháči a jílku vytrvalém.

Zelinářství. Na těžších půdách pěstujeme bílé zelí, na všech půdách zelí zimní brunšvické. Mladým zelím se zde nedaří.

Pro domácí potřebu pěstujeme v zahrádkách celer, cibuli, česnek, jablíčka rajská, brukev, por, zelenou kapustu a červenou, květák, karotku, křen, pažitku, šalotku, okurky, petržel, ředkev, ředkvičku, špenát, salát.

Řepa. Dříve se zde pěstovaly velké červené „Mammuty" a přešlechtěné původní české „Unikum"; nyní se zde pěstuje hlavně žlutá „Exendorfka".

Cukrovka se zde pro nevhodnost půdy nepěstuje.

Také se zde pěstuje vodnice a tuřín.

Byliny kuchyňské. Jarní: mladé kopřivy, křehkovky, lístky fialek, lístky jahod, chudobky, lebeda, řebříček.

Kořenité: Tymián, estragon, majoránek, koten, fenykl, kopr, bazalka, bobkový list, čekanka, hadinec, kozlíček jarní (polní salát), rebarbora (reveň), řeřicha zahradní.

Lesní plodiny. Borůvky (černé jahody), jahody lesní a truskavce (bílé velké), jahody „Goliáš", brusinky, černé maliny, červené maliny, černé a tmavomodré ostružiny.

Ovoce.

Z jablek pěstovaly a dařily se zde nejvíce panenské; nyní pěstují se zde a daří se jim zde, ranným sladkým „Jakubkám", zlatým reinetám, parménám, míšeňským a ojediněle jsou zde i koženky.-

Z hrušek byly zde dříve oblíbeny „Máchalky" a poesnice a capánky (byly malé jako plané hrušky), sušily se a mlely na práškek. To pojídání bachet; byla to prachsmla.

Dále se zde daří máslovkám, zelinkám, mušketelkám, kořenáčkám, čekyním, Jakubkám, solnohradkám a částorkám.

Meruňkám ani broskvím se zde nedaří, proto se nepěstují.

Višně a třešně se u nás pěstují v malém množství, protože se jim zde nedaří. Tohoto roku a r. 1935 budou se zkracovat višně vyvázáním jich pouzdér pilnicí, na místo vykácených stoletých topolů a jilmů.

Švestky a slivoně ušlechtilé malé, velké červené, špendlíky, nyngle (zelenky), daří se jim v bezvětrných zahradách. Jejich květy poškodí mrazy a mrazíky. R. 1934 i 1935 byla úroda švestek a slivoní dobrá.

Jeřáby úplně vymizely angrešty pro časté, americké padlí (šedý povlak na bobulích) a ojediněle se zbarvením pěstují se rybíz červený.-

Květiny.

V oknech pěstovaly se našimi předky ponejvíce balzalky, fuchsie, muškáty (i vonné), myrty, rozmarýny; nyní se k nim přidružily begonie, hortensie, chrysantémy, balsamíny, azalky, narcisy, pelargonie, plamenky (phlox) a různé druhy kaktusů.

V zahrádkách si dříve potěšili naši předkové na mařince vonné, kanafiláty, levandule, laskavce, lilie, balšán, brotan, barvínek čili břečťál, pivoňky; k těmto ozdobným květinám přibyly v posledních letech astry, jiřiny, sněženky, kosatce, tulipány, růže stolisté, jarní blesduše, šípkové růže a šlechtěné, skalničky, magnolie a pomněnky.

Keře rostou: Brslen, břečtan, dřišťál, hloh, kalina, klokoč, krušina, líska, lonicera, střemcha, planá třešeň, šípek, vinná réva popínavě po stromech, svída a šeřík.

Rostliny jedovaté. Bolehlav, čilimník, rozrazil, rozrazilka, lýkovec, pryšec, rulík, durman, blín, čemeřice, lilek černý, potměchuť (psí víno), náprstník žlutý a jílek mámivý.

Ostatní rostliny. Jasmín bílý, jaterník (podléška), kapradiny, kokořík, kopřivy, kozlíček, kozinec, lebedy, lišejníky, lomikámen, lupina (vlčí bob), máčka, mochna husí, stříbrná, netřesk (žlutý hojný na slaměných střechách, kalcot (čapí nos), orlíček, pohanka, potočnice (řeřicha potoční), protěž, pryskyřník, provazec, pryšec (vlčí mlíčí), ptačí zob, pupalka (noční svíce), rdesno ptačí, rmen, řeřišnice, řeřichа, sasanka, sedmikrásky, slunečnice, smetanka, zvonek.

Aromatické rostliny - obsahující vonné oleje čili silice: anýz, bez, bazalka, fenykl, fialka, heřmánek, jalovec, kmín, levandule, majoránka, máta, mařinka vonná, Kopřivice, Konvalinka, prškovec, šalvěj, střemcha, resedа, routa, rozmarýna, růže, žebříček, oregáno, tymián, celer, petržel, kopr, akát, česnek; pěstují se hojně a jsou mnohé z nich jsou i v kuchyni užitečné.

Přiloha čís. 6.

Rostliny léčivé.

Roste jich u nás mnoho, na každé mezi je malá lékárna, ale vzhledem k tomu, moderním lékařským prostředkům musíš-notonpití domácí léčení, málo lidí zná léčivé rostliny a máloktelo je sbírá. Písíčové škody jsou zanedbáváním sběru léčivých rostlin způsobovány. Jsou-nak pro nedostatek času, jednak pro malou odměnu, ponechány jsou tyto pro lidské zdraví prospěšné rostliny přirozeným konci je-jich: uschnutí, či uhnití.

Jsou to: anýz, arnika (prha), bahí hnědý, balzrián, bazalka, bedrník, bez (černý, chebdí), očičorka, černobýl, fenykl, heřmánek, devětsil (poštěl), divizna velkokvětá (žlutá), hořčice, hlaváček, jestřabina, jetel rolní, jitrocel, jmelí, kočička, kmín, knížina, křen, kuklík (bene-dikt), kopřiva, kopretina, konopná semínka (dříve se zde pěstovalo konopí, až do konce XIX. století, i len), květ bezový a lipový, březové listí, březová míza, očeřkové listí, líbeček lékařský, lnice (květel), lopuch, lýkovec, mateřídouška, mochna, mateřídoušička, máta lesní (balšám), máta kadeřavá, levandule, máta pyrná, laštovičník, pelyněk (božídřevec), kostival lékařský, mrtvěnice, plicník (lišejník), podražec, petrklíč, přeslička, puškvorec, pampeliška, přeslička, přeslička (staříček), sladké dřevo, smetanka, routa, řípík lékařský, rozrazil lékařský (veronika), rolenec (hadí kořen), řebříček, osladič a slezinník (kopřadiny), skočec (ricinus), sléz (topolovka), šalvěj, třezalka, zlatobýl, zemědělně, zemědělnu, ořech.

Houby.

Jedlé:

Bedla rozlitepená, bedla odkorálá, čirůvka, chrapáč (kačenka), havelka, holubinka, hřib obecný, křemenáč, kozák, klouzek (podmáselník), knížatka, kotrč, lišky, ložák (jelenice), másločka, pečárka (šampion), ryzec pravý, syrovinky, smrž jedlý, špičky pohní a černokoví, sliznáče mazlavý, zelánky.

Pro slostatek hřibů a lišek se ostatní houby málo sbírají.

Jedovaté:

Bedla hnědá, čirůvky, hřib hořký, liška pomerančová, muchomůrka obecná a načernalá, pestřec prašivkový, ryzec hnědý.

Nejedovatá, ale nejedlá jelenka (hadovka.) –

Lesní kultury.

Ve vzdejších lesích se pěstují hlavně jedle, smrky a borny (borovice); sem a tam pěstuje schwarzenbergský velkostatek na malých plochách stuby a buky; ojedinělé rostou tyto stromy u buk na stráních. Mosbřín vidět v lehčí půdě na stráních, na krajích

lesů a v mlázi jalovec (chvojka), ojediněle v dolině též jasany, v pitvic jilmy, polní javor (babyka) a klen, v mokrých místech olše, jívy a vrby. Podél silnic bílé topoly, čili lindy, osyky a lípy, malo- i velkolisté, v káty, na slunných stráních kmlové a pezkolisté, habry a divoké kaštany, někde v mlázi jeřáby, při domech zřídka ořech bílý a vlašský.

Hnojení. Dlimo chlévského hnoje a močůvky přihnojuje se na obilí ledek, vápnosbirsík, superfosfát, Thomasova struska, rozložená kostní moučka, kainit, zahrádky popelem a sazemi.-

Složení půdy: Rula, žula, křemen, vápenec, hlína, jíl a plín.-

Světová válka 1914-1918.

Vyhlášením války Srbsku 26. července 1914 došlo ku světové válce, oné krvavé bouři, jaké svět dosud nezažil, která celé země obrátila v poušť, vyvražďovala a ožebračila celá pokolení a měla přesleďování připravit krutý osud všemu člověčenstvu.

Vedle tohoto podnětu byla příčinou světové války i pronikání německého zboží do britských držav a obsazování jejich trhů německými výrobky a konečně i zákeřnými intrikami vídeňské kamarily proti neoblíbenému následníku trůnu, Františku Ferdinandu d'Este.

Strašlivá zvěst o válce rozletěla se celým světem a všechny ohromila. Nastal neobyčejný ruch a shon. V nejpilnější žňové práci musili hospodáři opouštěti své rodiny, synové rodiče.

Z naší obce odešlo ihned 10 mužů.

Mužům a jinochům byla do ruky otisknuta mužeslná zbraň, aby bojovali proti Slovanům a jich přátelům.

Osiřely statky i chalupky. Starost o hospodářství připadla ženám a matkám, starým lidem a nedospělým dětem. Obtížnou jejich práci ztěžovala ještě starost o vzdálené muže a syny, z nichž nespatřilo 9 z naší obce (nespatřilo) více rodné půdy - mnozí hrob po velkých útrapách v cizině.

Jsou to:

Charypar Josef,	mařen	2. II. 1886,	zemřel	8. IX. 1914 v Srbsku, kde neznámo,
Řehoř Josef,	"	18. VI. 1887,	"	27. X. 1915 v Otíši, Srbsko
Hruška František,	"	3. IV. 1893,	"	14. XI. 1916 v Pisku na válečné útrapy,
Kozelka Václav,	"	1. III. 1893,	"	30. XI. 1916 v Karpatech, kde neznámo,
Pešek František,	"	5. V. 1885,	od 3. XI. 1916 nezvěstný na italském bojišti,	
Jáchym Josef,	"	30. III. 1892,	zemřel 10. X. 1917 v Srbsku, kde neznámo,	
Jáchym Václav,	"	16. XII. 1899,	"	23. XI. 1917 ve Welsu, v nemocnici, (Rakousy)
Kotápiš Karel,	"	28. XI. 1893	"	18. IV. 1918 v Pisku na válečné útrapy,
Kozelka František,	"	12. XI. 1888	"	31. X. 1918 ve Vouziers, Francie. -

Však nejen na bojištích, ale i doma bylo trudno po ona 4 léta. V chudších rodinách prožívali válku v naprostém nedostatku. Byla bída o chléb, mouku, oblečení a ostatní potřeby denního života, jako petrolej, mýdlo, cukr, kávu.

Tyto potřeby byly poskytovány a odměřovány na lístky, v dávkách tak nepatrných, že chudina, která neměla prostředků na opatření si tyto potřeby za vyšší ceny pod rukou, trpěla podvýživou.

Všechna úroda se stěhovala za hranice. Rekvisice stíhala rekvisici, za vojenské a četnické asistence konány prohlídky sklepů a zabavovány ukrývané zásoby obilí, brambor, sena a slámy. Těžko bylo lze najít skrýš, která by ušla přísným očím obilních komisařů a jejich pomocníků. Volena proto k tomu i místa neobvyklá, v nichž se uschované potraviny ukrývaly. Bohužel, že se v této době vyskytli i nesvědomití jedinci, kteří z hrozných vyživovacích poměrů hleděli, co nejvíce těžit a se obohatit.

Byli tu též překupníci, kteří přeplácením, pozvolna i výměnou za různé zboží opatřovali si na venkově potraviny, které pak v městech s mnohonásobným ziskem prodávali. Přezdívali jim „ketásy" (odvozeno z německého „Ketten händler" t.j. řetězový obchodník.)

Zásob potravin bylo čím dál méně, jedni hladověli, jiní bohatli. A tento krvavý život a starosti trvaly až do října 1918.

Převrat r. 1918.

Když po hrozném prolévání krve skončena světová válka, nastal den 28. října 1918, kdy prohlášen samostatný československý stát, uznaný Francií, Anglií, Italií, Ruskem, Japonskem a Amerikou.

Správa státu ujata do voleb do ustav. Národního výboru v Praze, jemuž podřízeny všechny úřady i vojenské.

Prozatím presidentem zvolen profesor dr. Tomáš Garrigue Masaryk a prozatím zahraničním ministrem dr. Edvard Beneš.

Prozatímní členy vlády zvolení sdružujícími politickými stranami

dr. Karel Kramář, ministerským předsedou,
Gustav Habrman, ministrem vyučování,
dr. Mořic Hruban, " " vnitřní,
Václav Klofáč, " " národní obrany,
Karel Prášek, " " orby,
dr. Alois Rašín, " " financí,
František Staněk, " " veřejných prací,
dr. František Soukup, " " spravedlnosti,
dr. Antonín Stránský, " " obchodu,
Jiří Stříbrný, " " pošt,
dr. Vávro Šrobár, " " zdravotnictví,
dr. Milan Štefánik, " " vojenství,
Antonín Šachla, " " vnitra,
dr. Lev Winter, " " lidové péče,
dr. Bohumil Vrbenský " " lidové výživy,
dr. Isidor Zahradník " " železnic.-

Národní toto vítězství oslaveno 8. listopadu 1918, kdy po bohoslužbách v kostele v Oslově vyložen školními dětmi význam této

Příloha čís. 7.

národní nadšení a dítky vyzvány k věrnosti, oddanosti a poslušnosti naší republice, v neděli na to 10. listopadu 1918 o 10. hod. dopoledne se sešli všichni občané ze celé školní obce (tedy i naši) u kapličky „U 14 pomocníků" (na rohu u cesty k Pinkelcům, naproti Klímu) napřed školní děti, za nimi dívky v národních krojích, hudba, hasičský a hospodářský spolek a ostatní občanstvo v počtu nejméně 1000 duší.

Průvod se za zvuků hudby ubíral ke škole, kde na veřejném prostranství promluvil osadní farář P. Antonín Zlonický dlastenecky procítěnou řeč a po ní zazpívána hymna „Hej Slované!".

Po následujících bohoslužbách shromáždil se zástup opět před školou okresní a příslušné zadáveno, kde ředitel učitel Karel Prchlík přednesl závěrečný projev; na to provolána sláva Československé republice, jejímu presidentu Tomáši G. Masarykovi, presidentu Spojených států severoamerických Woodrowu Wilsonovi, předsedstvu Národní rady a všem, kdo se o utvoření naší republiky zasloužili.

Žárovcův vyzval občany k přísaze oddanosti, věrnosti a poslušnosti nové republice a vybídl je ku svornosti a činorodé práci na budování našeho státu a zachování klidu.

Starostou spojených obcí Oslov s Podhradím byl za války Jan Kříž, čp. 7/8 v Oslově, do 1. července 1919, kdy zvolen novým starostou Václav Novák („u Müllerů") čp. 42 v Oslově, až do rozdělení obcí, kdy v r. 1922 obdržela každá obec vlastního starostu.

Válečných půjček upsala naše obec jen za 600 Korun, jež po převratu převedeny na státní půjčku.

Zvonek z naší kapličky nám sebrán. Byl k válečným účelům 21. ledna 1917 sejmut a odvezen.

Nedostatek potahů. Potahů bylo následkem stálých rekvisic málo; kdo potah měl, pomýšlel mimo své práce jinými, protože dobytek se nesměl soukromě prodávat.

Nedostatek mincí. Pro nedostatek drobných peněz přetrhávaly se papírové peníze na půlky; peněz byl dostatek, ale přes to ještě dlouho po převratu mnoho neplatilo, protože se příliš vážil obchod výměnný.

Zásobování za války.

Každému rolníku podle počtu členů rodiny byla ponechána část sklizeného obilí na semleto, ostatní bylo rekvirováno. Vr. 1915 bylo na jednu osobu počítáno denně 200 g mouky a na jednoho koně 3 kg ovsa, v r. 1916 čítáno 300 g mouky na jednu osobu a 1 kg ovsa na 1 koně, pak se tyto dávky zmenšovaly.

Cukr, petrolej, mouka a uhlí byly na lístky. Na osobu se počítalo měsíčně 3/4 kg cukru, 1 kg petroleje na jednu domácnost. Tyto odběrné listy trvaly ještě v r. 1920.

Před obchody stály řady čekajících na zboží, až na ně přišla řada; tomu se říkalo stát ve „frontě".

Pravá zrnková káva a cikorka nebyly, jen náhražky. Mouka byla jen kukuřičná, látky papírové a ke konci války kopřivové.

Ceny potravin viz list na straně 72 této kroniky.

Činnost komisí za války.

Byly komise válečná, pomocná a žňová. Tato dohlížela na obsílání polí a očasnou sklizeň a vymlat.

Válečná vykupovala dobytek a obilí, pomocná konala sbírky pro sběr raněných a padlých vojínů. Jedna taková sbírka ve škole v Oslově v červenci 1915 vynesla 69 K 34 h, pro vojíny ke zhotovení odměnách součástek 24 K a pro Červený kříž 9.92 K. Ve škole zhotoveno 35 párů nátepníčků, 4 páry ponožek. Z darovaného peří naplněno sběrem 8 kg peří, z něhož zaplněno 10 polštářů, jež zaslány z části válečnému odboru žen v Praze a z části vojenské nemocnici v Písku.

Mimo toho konáno ještě mnoho sbírek pro vdovy a sirotky po padlých, Červený kříž, kojence, ochranu dětí, jak v penězích, tak ve sbírkách oliny, prádla a hadrů, vždy s pomocí školní mládeže.

Vdovy po padlých, pokud jim to podle zákona přísluší, obdržely měsíčně vdovský důchod 75 Kčs.

Soupis obilí 1915/6.

Podle výšího nařízení byly čas od času spisovány zásoby obilí a mouky u občanstva v zásobě uloženého.

Za důvěrníka pro naši obec ustanoven řídící. uč. K. Prokůpek z Oslova.

Nalezeno bylo u nás	5. III. 1915	27. V. 1915	15. IX. 1915	8. II. 1916	Poznámky
	kg				
Pšenice	1.060	250	3.640	21.060 x	x Celkem v Oslově a Podkradí
Žita	11.775	5.253	14.560	27.904 x	
Ječmene	5.890	490	6.615	48.410 x	
Ovsa	2.655	120	2,435	32.306 x	
Mouky pšeničné	537	292	493 x	552 x	
" žitné	1.799	358	1,990 x	2.410 x	
" ječné	883	490	519 x	286 x	
Krupek	95	47	-	-	

Statistika válečných obětí

Neobyčejně názorně nám vyvstane obraz válečného běsnění, když jej převedeme na číslice, jak nám je čas od času podávají statistikové, zabývající se rozborem války v tom směru, že se snaží dopočítat ztrát a škod, jež si válka vyžádala.

Světová válka 1914–1918 trvala přesně 53 měsíců a 8 dní čili 1598 dní a zúčastnilo se jí 31 států.

Celkový počet mobilisovaných činil ..... 70 milionů
v armádě Dohody (Francie, Anglie, Ruska,
Italie, Srbska, Belgie, Sev. Ameriky .. 46 milionů a
ústředních mocností (Německo, Rakousko-
Uhersko, Bulharska, Turecka, Rumunska 24 milionů.

Jednotlivě zúčastnilo se války
Francie s 8·5 miliony mužů,
Anglie s 9 miliony "
Italie s 5·6 " " , Ruska s 15 miliony mužů
Ameriky s 4·8 " "
ostatní malé státy s 3·1 miliony mužů.
Na protější straně mobilisovalo
Německo 13 milionů mužů,
Rakousko-Uhersko 8 " ",
Bulharsko 1 milion mužů,
Turecko 2 miliony mužů.

Celkem padlo ve světové válce 3·1 milionu a
pohřešuje se dosud 2;291.800 mužů.

Podle výpočtu amerického národohospodáře Findlaina
pohltila válka 1914–1918 ..... 896.120,400.000 dolarů,
z toho připadá na státy Dohody ..... 586.517,400.000 " a
na ústřední mocnosti ..... 309.603,000.000 " .–
Německo stála válka ..... 46.323,000.000 dolarů,
Rakousko-Uhersko ..... 24.858,000.000 " ,
Turecko ..... 1.802,000.000 " ,
Bulharsko ..... 732,000.000 " ,
Rusko ..... 26.520,000.000 " ,
Italii ..... 15.636,000.000 " ,
Belgii ..... 1.387,000.000 " ,
Japonsko ..... 4.000,000.000 " a
anglické dominie (Kanada a jiné) ..... 4,198,000.000 " .–

Ceny potřeb za války 1914-1918 a po převratu.

Předmět		v roce						Poznámky
		1914/5	1916	1917	1918	1923	1933	
		K				Kč		
Pšenice	100 kg	54.-	38.-	42.-	55.-	175.-	125.-	
žita	100 "	42.-	34.-	42.-	55.-	115.-	60.-	
ječmen	100 "	36.-	36.-	38.-	50.-	130.-	80-90.-	
oves	100 "	32.-	32.-	36.-	50.-	120.-	50.-	
hrách	100 "	150.-	55.-	nebyl		200.-		
šrot ječmený	1 "						1.-	
otruby pšeničné	1 "						0.70	
brambory	100 "	6-8.-	19.-	22.-		32.-	30.-	
sláma	100 "			70.-				
seno	100 "			80.-				
mouka žitná	1 "		-79				2.-	
mouka k vaření	1 "		-46		2.40		2.80	
rýže	1 "	2.40						
krupička	1 "	1.40						
sádlo	1 "	5.80	9.60			22.-	12-13.-	
máslo	1 "	5.90	16.-	30.-	60.-			
lůj	1 "	1.80						
maso telecí	1 "	3.20	5.40	5.40	12.-		11-12.-	
-"- hovězí	1 "	4.40	7.40	7.40	12.-	16.-	9-12.-	
-"- vepřové	1 "	4.80	8.-	8.-	40.-		11-14.-	
vejce	1 ks.	-.16	-.30	-.60	1.-			
mléko	1 l	-.30	-.30	-.40	1.20			
kmín	1 kg			50.-				
káva zrnková	1 "	4.40	8.-					
cukr	1 "	-.96		1.80				
mýdlo	1 "	2.20		20.-			6.30	
petrolej	1 l	1.12						
hrušky	1 kg			2.50				
jablka	1 "			2.80			1.-	
švestky	1 "			2.80				
zelí	1 "			1.40				
cibule	1 "			5.-				
kuře	1 ks.	2.-	4.50	6.-	14.-			
kachna	1 "	4.-	9.-	10.-	30.-			
husa	1 "	10.50	14.-	24.-	60.-			
holoubata	1 pár	2.-						
podsvinče 4-5 neděl.	1 ks.		80-100.-		kg=50.-	kus 160-200	kg 7.04	
prase 80-100 kg	1 ks.		400-500				kg 4.59	
voly statnější	1 pár	3800.-	6000.-			8000.-		
koně "	1 "	4000.-				3000.-	kg 3.15	
kráva střední	1 ks.	800.-	2000.-					
koza	1 "		100-150		200.-			
mužské boty (perka)	1 pár	30.-		100.-	350.-			
ženské polobotky	1 "			90.-				
mužské vysoké boty	1 "	70.-		250.-	400.-			
pantofle	1 pár			50.-				
dřeváky	1 "			10.-				
šaty pánské (dříve 60 Kč)	. .				1200.-	600.-	400.-	
cajk	1 m			24.-				
lepší látka	1 "			100.-				
klobouk plstěný	1 ks.			25.-	100.-			
nitě	špulka 1 "			25.-				
pivo	1 l			1.40	2.-		2.80	
rum (obyčejný domácí)	1 l			20.-				
talíř (dříve 12 h)	1 ks.				5.-			
pluh	1 "						180-200	
brány	1 "						40-60	
vůz fasuřkový na 15 q	1 "						1800-2000	
4 lehčí	1 "						1400-1500	
okování koně na 4 nohách	. .						35-40	

Důležité události v roku 1919.

Poměry. Prvý rok svého trvání přečkává naše republika za neklidnějších a nevyjasněnějších poměrů, jimiž je Evropa zmítána šťastně v poměrném klidu a rychlém vývoji k upevnění.

Za základ tohoto upevnění považována nová definitivní ústava, jež je pokládána za jednu z nejlepších ústav světa. Je to demokratická republika s presidentem v čele, voleným předsedou sněmovny.

Stanoví se forma a kompetence poslanecké sněmovny a senátu, volených všeobecným, rovným a přímým hlasovacím právem muže a ženy.-

Kolkování peněz. Dražky. Světová válka zasáhla hluboce do hospodářských poměrů. Každý bodo, co měl prodával, mnohý prodával a bohatnul, neboť ceny všech potřeb i dobytka stouply neobyčejně.

Po válce přicházejí hospodářské poměry pozvolna do starých kolejí, ač ceny všech potřeb jsou 7-10 krát větší, než před válkou v r. 1914.

Nařízeno kolkování peněz a sice papírových rakouských, jež tím ztratily polovičku ceny a nekolkované byly neplatné; dálo nařízeno přihlášení zákožných obligací ke znárodnění.

Nepsán i stav hospodářského dobytka z r. 1914 a pak z r. 1919, které stroje bodo koupil za války, co postavil a pod. Pak z toho vyměřena sbávka z majetku a z přírůstku hodnoty, tak vysoká, že mnohý ještě v r. 1925 ji neměl zaplacenu. Začal opět nedostatek peněz. Obilí, dobytek ztrácely na ceně a stali přílišvysoké.

Stát propustil z úsporných důvodů 30.000 úředníků, sluhujících a zaměstnanců ze státních služeb.-

Důležité události v roce 1919.

Důležité události v roku 1920.

Volba do poslanecké sněmovny a do senátu konána podle nového volebního řádu 18. dubna a 25. dubna.

Výsledky:

Strany	Poslanecká sněmovna		Senát	
	Počet hlasů	Počet mandátů	Počet hlasů	Počet mandátů
Československé	4,253.509	199	3,622.945	102
německé	1,577.692	72	1,364.100	37
maďarské a maďarsko-německé	279.410	10	140.864	3
židovské sdružené	79.908	-	60.016	-
celkem	6,190.519	281	5,187.925	142

První ústavní vláda ČSR. 23. V. 1920.

Dne 23. května jmenována první ústavní vláda čs. republiky:

Ministerským předsedou a ministrem nár. obrany	Vlastimil Tusar (sociální demokrat),
" zahraničí	dr. Edvard Beneš (nepolitický),
" spravedlnosti	dr. Adolf Meixner (soc. demokrat),
" vnitra	Antonín Švehla (agrárník),
" osvěty	Gustav Habrman (soc. demokrat),
" financí	dr. Karel Engliš (nepolitický),
" obchodu	Ivan Šoukup (agrárník),
" železnic	Jiří Stříbrný (národ. socialista),
" zásobování	Rud. Johanis (sociální demokrat),
" pošt	František Staněk (agrárník),
" sociální péče	dr. Lev Winter (soc. demokrat),
" unifikace a zdravotnictví	dr. Viktor Šrobár (agrárník),
" veřejných prací	dr. Bedřich Vrbenský (nár. socialista),
" zahranič. obchodu	J. Hotowetz (nepolitický),
" pro Slovensko	dr. Ivan Dérer (sociál. demokrat).
" národní obrany jmenován	dr. Ivan Markovič (sociál. demokrat).

÷

Senát. 26. května 1920 zvolena předsednictvo sněmovny:

Předsedou — František Tomášek (sociál. demokrat),
místopředsedy — Ján Botto (slov. agrárník),
František Zvěřinál (národní socialista),
dr. Mořic Hruban (klerikál),
dr. Leo Czech (něm. sociál. demokrat);

předsednictvo senátu:
Předsedou — Karel Prášek (agrárník),
místopředsedou — Václav Klofáč (nár. socialista) a
dr. František Soukup (soc. demokrat).

Branný zákon. 27. dubna 1920 vydán zákon branný - jenž staví naši branou moc na pevnou základnu.

Mírové smlouvy byly ratifikovány a stanoveny přesně hranice našeho státu. Měří 143.508 km² a měl podle sčítání lidu z r. 1910, celkem 13,916.336 obyvatel, mimo přistěhovalými zahraničními Čechů a Slováků máme celkem

Důležité události v roku 1920.

Volba presidenta. 27. V. 1920.

27. května 1920 bylo při volbě presidenta republiky na schůzi poslanců a senátorů odevzdáno 411 hlasů, z nichž 284 bylo pro prof. dra. Tomáše G. Masaryka, 61 hlasů obdržel německý sendtor dr. Naegle, 60 lístků bylo prázdných, 4 znělly na jméno Aloise Rikuri (komunist. strana) a 2 na jméno J. Jánošíka (bývalého samozvaného „presidenta" slovenské republiky.)

T. G. Masaryk na Žižkově. 5. VI. 1920.

Při své návštěvě Žižkova projel odpoledne o 5. hodině v tento slavný první president čs. republiky prof. dr. Tomáš G. Masaryk naší obcí. Přes to, že obec byly upozorněny okresní politickou správou, že se pan president v žádné obci nestaví, vyšlo občanstvo z vděčnosti k tvůrci naší samostatnosti po délce silnice ve dvou stromkových alejí a před obecním úřadem postavena slavobrána a občanstvo špalírem očekávalo pana presidenta.

Presidenta vystoupil z vozu a byl starostou obce a místními pozdraven, zač se srdečně poděkoval; pak za jásotu a provolávání „Sláva" odjel v průvodu ministrů Engliše, Habermanna, Šoubly a Husara na Žižkov.-

Důležité události v roce 1921.

Příděl pozemků. V tomto roce proveden nouzový příděl pozemků; nemajetnějším občanům přiděleno po kousku pole do nájmu.

Drahota stoupala v obilí i v dobytku. Vláda zakročila proti kořasům, zřízeny lichevní soudy. U těchto soudů odsouzení či obviněni museli peníze vrátit nebo byli zavřeni.

Mobilisace proti Maďarsku. 27. X. 1921.

Proti Maďarsku musili být na obranu Slovenska zmobilisovány 4 ročníky; nedošlo k vážným komplikacím. Zasáhnutím mocností byl brzy sjednán klid.

Počasí. Zima normální, jarní práce zahájeny při příznivém počasí. Ojedinělé jarní bouřky bez škodlivých následků.

Senoseč skvělá; žňové práce včas vykonány při vysokých vesbrod; rovněž podzimní oba dokončena před nástupem zimního počasí. První mráz v polovici listopadu, pak střídavě mrazy se sněžením do konce roku.

Důležité události v roce 1922.

Větrná pohroma. 8.VIII. 1922.

Dnes o 1/2 11 hodině v noci rozpoutala se strašná vichřice v okolí, provázena sněhem bouří a spouštěním vody.

Děsivý byl pohled na kraj ráno druhého dne.

Dobrá polovina ovocných stromů vyvrácena, silné stromy jako stébla pokřivený, a bez naděje výkvět, že nebude třeba 5 let dělat pasky. Mladší stromky, které vydržely, zohýbány, pomníky na křižovatkách poválený, střechy mnoha domů poškozeny.

Voda lila se do mnoha obydlí; úroda a osení, že velmi slibné, zničeny úplně. Celkem bylo způsobeno velmi mnoho škody. –

Jinak bylo počasí v lednu a únoru hodně mrazivé, jaro příznivé, i letní práce lehce vzdělány. Počasí oblačný, sněhy a mrazy stupňované do nového roku.–

Důležité události v roce 1923.

Básník Adolf Heyduk — (pootaostký slavík) zemřel 6. února 1923 v Písku a pochován na Vyšehradě.

Fr. Rašín — - první ministr financí zemřel 19. února rukou politického vraha Šoupala.

Škola. — 1. září zavedeny nově na obecných školách vyučovací předměty: Občanská nauka a různé výtvarné práce.

Počasí o tomto roce: V lednu mrazy se stupňují až na 20° C, vody ošnde ubývá, málo sněhu. Počátkem února sněží několik dní a v březnu nastává příznivé počasí pro jarní práce. Žně normální, úroda průměrná, i otavy. Seno bylo rovněž jen průměrná úroda, málo obilí. Podzim teplý; chladné počasí začíná již v říjnu a stupňuje se do půl prosince, kdy zimní trvá až do konce roku. -

Důležité události v roce 1924.

Pozemkový příděl.

Z poválečných zákonů pro naše občanstvo má největší důležitost zákon zvaný „Pozemková reforma."
V něm byla v živahu část zákona o t. zv. „obětných pachtýřích" o polích 18 roků majetných z velkostatku schwarzenbergského.

Počasí. Chladno; mrazy trvají do půl března, pak teprve začínají polní práce, pro něž se obstarává příznivé jarní počasí. Občasné deště pomáhají oblí i semu. Žně byly poněkud zdržovány dešťky, ale pod střechu přišlo vše včas. Podzim mírný, ale zima začíná již počátkem listopadu. Střídavé sněžení se stonjasnými mrazíky do konce roku.-

Důležité události v roce 1925.

Volby do národního shromáždění. 15. XI. 1925.

Druhé volby do Národního shromáždění rozrušily hladinu občanského života.

Politické strany uspořádaly celou řadu schůzí. Bohužel, že lhůta byla krátká.

Politika uměla i u nás rozeštvat lidi, žijící dosud v sobě v přátelství. Bylo by si přáti, aby se bojovalo o moc rozumnými a věcnými důvody.

Počasí. 1925.

Zima v lednu teplá, v únoru teplo, v půl února jsme začali orat; 13. března větší mrázy než o vánocích, 15.–22. března mrazy –10° C. Duben vlhčí, v polovině jsme zaseli. Máj velmi krátký, ale málo deště. Rovněž červen příznivý, senoseč začala tentokrát již 8. června. Ale v půl června vály tak studené větry od severu, že pasáci dobytka musili nosit nánožníky a rukavice, es až trvalo do 25. června.

Obilí jsme sklízeli v červenci při stálých přehoukách.

Naproti tomu se sklízely otavy při příznivém počasí; je jich na krmení dostatek.

Úroda je celkem uspokojivá; brambor velká úroda.

Žít se začalo 15. září při pěkném počasí a připravené půdě.

Mrazíky se dostavily již v říjnu.

V listopadu se stupňují mrazy, 15. prosince – 17° C, pak ustálené (střídavé se sněhem) počasí do konce roku.

Důležité události v roce 1926.

Pr. etngust Šedláček zemřel.

15. ledna t.r. zemřel v Písku velký muž, archivář města Písku, vzácný historik, prof. dr. etngust Šedláček, z jehož úst jsou čerpána historická data této kroniky. Zvláště jeho „Hrady a zámky české" budou připomínati jeho neobyčejné nadšení a schopnosti o osvětlení dávných časů z našich dějin.-

Počasí. 1926. Zima dosti mírná; jaro mokré a studené (ku konci března -5°C), proto se jarní práce zdržely. Velmi proměnlivé počasí, právě „aprílové“. 25. dubna strkla se prudká vichřice; suchý vítr od jihozápadu Tatříka spálil kvetoucí stromy a květiny a způsobil mnoho výmatí na ovocných stromech a střech na střechách.

Zasclo se s velkými potížemi až koncem dubna. 10. května mráz -1°C.

Senosečí nepříznivá, stále deště; seno na lukách shnilo.

Žně rovněž deštivé; Kosit se začalo 25. června a trvaly žně do 15. srpna. Potom nastalo krásné teplé počasí.

Přiměřené počasí byla úroda slabá - zrní málo a málo, slámy bylo dost. - Brambor málo, někteří sotva že dostali, co zasázeli.

Ozimní setí kolem 15. září; s počátkem těžká práce v úplně suché půdě.

16. října začalo mrznout, počasí jasné do konce listopadu. A to sesílené mrazy a časté sněžení, na konci roku kruté zimy. -

Důležité události v roce 1927.

Zemětřesení. 25. července t.r. o 21^{37} h. bylo směrem od Čížové cítit 5 otřesový otřes země, jenž se 8. října o $2s^{50}$ hod. opakoval (opět 5 otřesů.) Jinak: žádné následky.-

Počasí 1927. Z počátku roku mírné mrazy bez sněhu; proto také chřipka u sléti v nemocnicích.

Jelo se K 15. březnu; v dubnu ještě sníh, sklo celá ještě 14. a 15. května sněžilo, 17. a 18. května mrazy pozdní; kočky na stromech zmrzly, raná žita spálena.

Senoseč dobrá. Pak úporná vedra až do září a sucha.

Mrazy začaly 13. prosince a stupňovaly se na -28°C. 21. prosince.

Úroda letos prostřední, brambor bylo více než loni.-

Bouře 6. dubna, 30. dubna a 17. července hrozná bouře s blesky a hromobitím - úrodě však neuškodila.

Vánoce na blátě.

Důležité události v roce 1928.

10 let ČSR. 10 tileté trvání naší republiky oslaveno školní mládeží ve škole v Oslově, národními hymnami, proslovem řed. nč. Antonína Lecíka a deklamacemi, jestmak holdem občanstva a pomníku padlých. -

Výbory zemské a okresní dnem 1. prosince 1928 zrušeny a volení členové do zemské a okresní správní komise. -

Počasí 1928.

Krutá mrazy trvaly do 18. ledna. Od tud příznivější počasí až do 10. března, od kdy až do 14. dubna sněhy a mrazy až -9° C; 9. května opět sníh, od 11.-13. května mrazivé větrné dny se sněhem a sněžením. Máj celý studený a suchý, že nic nerostlo. Bída o krmivo. Žitná sláma stála 50-60 Kč. a bylo možno těžko ji sehnat. Tráva na lukách řídká, rooněž jetel, krmiva velmi citelný nedostatek - není div, na slunci bylo 37° C, ve stínu 35° C!

Červen i červenec nesmírně suché, žně od 20. července.

Krmivo jsme nesekli - pásli jsme na něm dobytek.

Rybníky vysýchaly. Houby žádné. Brambory kvetly až do 20. Října. Ovoce: Jen málo jablek, ostatní uschlo.

Obávali jsme se, že brambory budou mizerné - nedobýrali jsme je. Když je přece dobyl, učinil dobře, protože 8. a 9. října mrazíky že nebylo možno ani vrat. Když brambory za tohoto počasí dobyl a uložil, shnily mu většinou.

Pak přišly teplé dny; ječmen vyletoval v listopadu jako v létě; louky rostly do půl prosince. Ozimy až příliš vyrostly.

Konec listopadu sněžný; ráno co na mraze a sněhu, ale tolik, až se pod ním stromy lámaly.-

Důležité události z roku 1929.

Volby do národního shromáždění a senátu. 17.X.1929

Národní shromáždění:

Strana	Počet hlasů	Počet mandátů
Republikánská	1,105.492	46
čs. soc. demokratická	963.312	39
nár. socialistická	767.571	32
komunistická	753.444	30
Lidová	623.522	25
něm. soc. demokratická	506.750	21
slovenská ludová	425.052	19
svaz něm. zemědělců	396.383	16
nár. demokratická	359.533	15
něm. křesť. socialistická	348.097	14
živnostenská	291.238	12
maďar. křesť. socialistická	257.231	9
něm. nár. socialistická	204.096	8
něm. nacionálové	189.071	7
Poláci a židé	104539	4
Národní liga (stříbrný)	70857	3
celkem	7,366188	300

Senát:

Strana	Počet hlasů	Počet mandátů
Republikánská	978291	23
čs. soc. demokratická	841.331	20
nár. socialistická	666.607	16
lidovci	559.700	13
Hlinkova (lidý)	377.408	9
živnostníci	274.085	6
fašisté	-	-
hosp. str. dlužníků	-	-
nár. sjednocení	376.640	9
něm. soc. demokracie	446.940	12
něm. zemědělci	359.002	12
něm. křesťanská	313.544	8
Henleinova (Sudetendeutsche Böhmens)	-	-
Komunistická	644.899	15
Mad. kraj. Wahlblock (něm.)	233.772	6
celkem	6,072.219	149

Počátek 1929.

Na tento rok budeme dlouho vzpomínat, co nadělal škod.

Počátkem ledna byla tuhá zima, závěje až 2·5 m vysoké a únor byl ještě horší. 2. února byl mráz – 37° C, 12. února – 30° C.

Pro nedostatek uhlí bylo vyučování na 14 dní zastaveno.

Vlaky zamrzly na kolejích, proto byla i pravidelná doprava brzděna. Topiva byl všeobecný nedostatek, protože na tak abnormální mrazy a spotřebu paliva nebyl nikdo připraven.

Při tom značné sucho. Ani na jídlo nebylo vody dostatek. Někde musili vodu přivážet; studny si majitelé na noc zamykali.

Žoček v lesích musila být kremena; přes to mnoho kusů zašlo zimou.

Na řece byl led až 1·5 m silný, ale z jara odešly ledy bez škody.

Až do 28. března trvaly mrazy a sníh; cesty a silnice musily být prohazovány. Autodoprava byla úplně zastavena.

Následky této kruté zimy se ukázaly. Žeř pro silnou vrstvu sněhu nemohou k zemi i při kremení houfně hynula na zemi; zajíci přicházeli až do zahrad a způsobili mnoho škody na ovocných stromech.

Na rybníčcích led až na dno, při prosekávání mrzla voda pod sekyrou. Úhoř na rybách se ukázala až z jara – stará ryb ležela na vodě a na kraji rybníčků.

Ve škole se zatápělo již o půlnoci, a přece nebylo možno dosíci normální teploty. Proto byly školy na čas uzavřeny.

Zásoby paliva se vyčerpaly a ve městech byly u obchodů o sníh dlouhé fronty – jako za války.

Ještě 5. dubna mrazy -7° C a sněhu nového 15 cm.

Jakoby sem letos jaro nemohlo trefit. 1. máje byla země pustá, bez travičky, jen se starou travou, stromy dosud holé.

Polní práce začaly teprve v půli dubna, brambory zasázeny v půl května.

Květen byl krásný, kremení dostatek. Seno se od 12. května.

Po hrozna 6. července: v 5. hodinách odpoledne přihnala se náhle bouře s prudkým krupobitím; obilí vytlučeno a zatlučeno do země, sláma zpřerážena na řezanku; do polí pro mokro nebylo možno okročit.

Při nastalém teplém počasí nastalo obilí vyhánět, odnožovat a muselo být posekáno nedozrálé. Žní byl zavlenek – plevy.

Jetelů narostla spousta; sekaly se 3krát za léto. Mnoho otav bylo a slobůa byly sklizeny.

Téhož dne o 7 hodině k večeru přihnal se na náš hrozný mrak, a nemilá bijícími blesky a hromy; při tom bylo nebe tak hustě černými mraky zataženo, že byla úplná tma. Slepé se strachy třásli a schovávali. Déšť s krupami jak liškové ořechy velkými bil do oken a stromů a bubnoval na střechu.

Nadělalo mnoho škody. Místo cest rýhy vyryté prudké, stoleté stromy vyvrácený z kořenů nebo přeháňány. Hlavně v lesích smutná

postrauná. V píseckých lesích bylo způsobeno škody za 15 miliónů Kč; tři léta se vyvrácené stromy sklízávaly.

Úroda byla z jedné čtvrtiny zničena.

Také místo se zmínit o zhoubě, jíž způsobila vichřice již 4. července rovněž o 7. hod. večer. Řeč o Krumpana již dnes zničil část úrody a 6. července to dosvědčil.

Co tyto dvě pohromy ničetily, dosvědčila vichřice z Krumpobitím 25. července o 5. hod. odpoledne. Vnikolika okamžicích byla celá krajina pod krupami, které zničily úrodu tak, že z ní po těchto pohromách zbyla jedna pětina.

Něco ze žita bylo ještě z pamádích, ale jaře a okopaniny zničeny úplně.

Bylo po výmlatu. Jedla se jen obchanka; na zemi plno zrní, které se na rozdílcejších polích nedalo sklízeti znovu.

Práce těžká a všechna píle a námaha od rána do noci marná. Naposledy na kno chleba zničena za pár minut. Kdo byl méně potlučen, ponokl jinému.

V létě přišla zase nesnesitelná vedra. 27. srpna bylo ve stínu 30°C, a tato vedra trvala až do 8. září, kdy bylo ještě 19° C a v říjnu některý den i 23° C. Nemohlo se orat; po velké sběrně dostalo se ano do země, ale pro stálé sucho dlouho nevzcházelo; na polích byla velká místa prázdná. Dělo se až od 20. listopadu; oralo se na těžších půdách i 2 páry, a ts velmi málce.

Řeky a stromořadí skýtaly smutný pohled. Všude mrtvé stromy zničené mrazy, vichřicemi a suchem.

12. prosince opět bouře s hromobitím a sněhovou vánicí.

Pak normální zima, k vánocům jen – 3° C mrazu.

Důležité události v roce 1930.

Počet obyvatelstva 1930 v ČSR.

Podle zprávy státního úřadu statistického je počet v naší republice 14·7 milionů obyvatel. Z tohoto počtu věnuje se 34·6% zemědělství, kdežto v r. 1920 bylo 41% zemědělců; vidno, že během let 1920-1930 odešlo 6·4% ze zemědělství k průmyslu a živnostem.

Ze Slovákii se živí 57·6%, Karpatorusii 82·1% obyvatelstva zemědělstvím a lesními pracemi.-

Počasí 1930.

Zima mírná, až začátkem února přišlo na -14°C; sněživé počasí trvá až do počátku dubna a ještě 9. května sněžilo.

Senoseč provedena v půl června za horkých dnů; ve stínu až 30°C.

Od května do 24. června nepršelo, kdy vydatný déšť oživil vyprahlou půdu a pak se teprve mohly obor ávat brambory.

Žito i ozim byly slobré, ovsiny dobré, jaře slabší. Poslzim příznivý pro polní práce.

9. listopadu se přihnala mrákavá vichřice od severozápadu, která napáchala na obytných stavením a lesních kulturách mnoho škod.

Listopad a prosinec celkem teplý, až 13°C. -

Důležité události v roce 1931.

Počasí 1931.

Zima byla mírná, sněhu málo. Jaro se opozdilo a tím i polní práce. Stále sucho, obilí se řádně nevyvinulo, zvláště jaře. Proto bylo málo slámy. Léto, bohaté na průtrže, zvláště v srpnu, prospělo zvláště okopaninám.

Hub velmi mnoho.

Žně se následkem sleští protáhly. Úroda prostřední, zrno drobnější. Brambor dosti.

Podzim příznivý pro polní práce; zima mírná až do konce roku.-

Čís. 17

Důležité události v roce 1932.

Ceny dobytka na trhu v Písku: Volí živá váha 1 Kg 4.20 - 5.00 Kč,
býci " " 1 " 3.00 - 4.00 " ,
Krávy " " 1 " 2.00 - 2.50 " ,
Telata " " 1 " 3.00 - 4.50 " ,
vepři " " 1 " 6.00 - 6.60 " .-

Počasí 1932.

V zimě málo sněhu, jaro sucho. Jarní práce provedeny bez překážek.

První bouře 29. května s vydatným deštěm. Tosoh byly zaplaveny všechny níže položené pozemky. Tráva však prospěla jařím a luskám, trávy dostatek. Senoseč poněkud opozděna.

Žně začaly 12. července do konce měsíce. Úroda pěkná, zrní a slámy dost. Bramborám scházela v době růstu vláha, proto jsou drobné a je jich málo.

Ovoce je více, než předcházející léta.

Podzim mírný, rovněž zima až do konce roku.-

Důležité události v roce 1933.

Nový zvonek na kapličce.

V r. 1917 pro válečné účely odebraný zvonek ze zvonící kapličky byl péčí obecního zastupitelstva nahrazen novým a 15. července 1933 slavnostně posvěcen a zavěšen.

Čestný diplom obv. K. Kožýnkovi. (viz str. 7.)

Z usnesení obecního zastupitelstva byl slavnostním způsobem předán vrchním zdravotním radou města Prahy, MUDr. Františku Kožýnkovi za jeho dlouholetou a účinnou propagaci naší obce mezi jeho známými a tiskem diplom čestného občanství.

Ceny za dobytek.

Živá váha na trhu v Písku 1 Kg 4·00 – 6·00 Kč telecí,
1 " 1·50 – 2·75 " krávy,
1 " 2·75 – 3·50 " voli,
1 " 3·00 – 3·75 " býci a
1 " 6·00 – 7·00 " vepři.-

Počasí 1933.

V lednu mrzlo a sněžilo. Největší mráz 24. ledna -15°C, pak oblevy až do 12. února, Kdy se ustavily silnější mrazy trvající do konce měsíce, nejvyšší -13°C, sníh dosáhl 25 cm, rybníky zamrzlé. Na začátku března mrazy přestaly, následují krásné slunečné dny, v noci mrazíky. Půda vysýchala.

Jarní práce začaly v březnu a byly brzy zaseta všechna pole. Počasí nestálé, mnohdy studeno, 25. května noční mráz, semena tam vychřlce a bouřlivo. Proto ovocné stromy málo odkvetly.

Červen studený a časté srážky. Senoseč v druhé polovici června a protáhla se následkem častých přeháněk až do půl července. Trávy málo, krátká a řídká. Po senosečí hned žně. Průběh sklizně rychlý, úroda velmi slabá.

Léto suché, otavy nebudou, jetele špatné, brambory skrovné, ovoce malé a skrovné.

Podzimní práce těžké, půda tvrdá, těžko se oralo a silo, obilí špatně vzcházelo. 2. října večer poslední bouře s vlétřím. Pak chladno a vlétřivo až do začátku prosince.

Pak sníh a mrazy až do svátků; největší 15. prosince -20° C, pak oblevy až do konce roku.

Důležité události v roce 1934.

Hospodářská krise.

Následky neutěšených hospodářských poměrů v evropských státech, též v naší republice, ozkářily se daleko více, než v letech předešlých, i v naší obci.

Rolníci spotřebovali všechny reserwy z dob příznivějších a koho jich nemělo, musil si vypůjčit.

Neposměrně vysoké daně a sociální dávky, neustále klesajícím cenám zemědělských výrobků, jakož i nikdy nesnížené vysoké úroky z dluhů, táhnou poměry stále níž.

Jelikož výnos hospodářství je tak nepatrný, že sotva stačí na obživu rodiny, hledí si hospodáři postěhati polní práce sami. Tím vznikla i u chudého lidu na venkově nezaměstnanost, zejména v zimním období. Rovněž u řemeslníků a dělníků, zaměstnaných mimo obec. Stát sáhl k dalekosáhlým úsporným opatřením, předepsal nové a zvýšené daně, snížil dvakrát po sobě (1933 a 1934) platy státních zaměstnanců, předpokládaje, že cenový index potravin a životních potřeb se sníží, což se však nestalo. Ceny výkupní jsou na téže výši jako loni, prodejní ceny zemědělských výrobků mění se menší a není zatím naděje na jejich zvýšení.

Úprava silnice.

Okresní politická správa v Písku provede během tohoto roku důkladnou opravu okresní silnice z Horního Záhoří na Zvíkov

Volba presidenta republiky. 24. V. 1934

Při volbě presidenta republiky dne 24. května 1934 odevzdáno 418 platných hlasů, z nichž 327 bylo pro prof. dr. T. G. Masaryka,
38 pro Klementa Gottwalda (kom.) a
53 prázdných.

Sucho. 30. V. 1934.

Za posledního půlstoletí přehnalo se mnoho přes naše zemědělství, ale tak suchý rok, jako letos, nebyl již 60 let. Ani ke konci minulého století pamatujeme, že léta byla téměř nepřetržitě mokrá a bylo třeba mnoho polí skanalizovat. Počasí tropické trvá již od 16. dubna t. r. – a noci jsou přímo studené.

Obilniny byly hustě na poli, ale nízké, nevzrostlé, protože pod-zimní okladina začala brzy a mnoho zničeno od hrabošů. Po zimě bylo málo srážek; zima byla sice tuhá, ale suchá, nemohly proto obilniny řádně odnožiti. Jařiny jsou potřeslé, že se vzpamatují jen po vydatných dešťích. Nevzmůkne-li brzy, lze pokládati již nynější úrodu za kritickou.

/.

Jetele jsou nízké, pluhy stěrkou, louky jsou vyhořelé, zelené píce je pro vedra málo -, co bude s slobytkem, jenž již nyní nic neplatí.²

10.V. 34. Včera po poledni snesla se krátká srážka nad krajem. Nebylo toho mnoho, ale, Pán Bůh zaplať!"

1.VI. 34. Sucho trvá stále. Mimo ranní rosičky občas - o sběsti ani zdání.

Jsou pařma, jaká lidé stáří nepamatují; potoky, řeky a studny vysýchají. Ovocné stromy je třeba zachraňovat zalévánim a postřikováním proti hnisně se zamáhajícím škůdcům.

S obavy před úplnou zkázou sečou a suší se předčasně sena, velký kus posečen - ale na voze nic.

Chilí bytne žárem slunce; nebude slámy a snad ani dostatek zrní pro přísátí setí, ani na prosej, ani do mlýna.

Na mnohých místech sekají se jaře na krmení, je činen i oves, aby se zachoval jen nejnutnější slobytek. Pro nedostatek píce nutno jej částečně odprodat; ale nic se zdaň nedostane - řezníci platí za 1 kg hověziho 2·50 - 2·80 Kčs, na Slovensku až 1 Kč.

20.VI. 34. Konečně zapršelo - dopoledne i po poledni v celém kraji; namoklo si ce jen 3 cm hluboko, ale i to mnoho pomůže obilí. - (Dále str. 139.)

František Žák, † v mrtvi. 20.VI. 34.

Dnes se zranil smrtelně při nakládání se na voze na lukách „Královce" u Cstova zdejší hospodář, František Žák, čp. 9, velmi rozumný, různý a vážený občan. Čest jeho památce! Na místě neštěstí postaven na památku kovový kříž. -

Hasičské veřejné cvičení konáno letos 19. srpna při příznivém počasí a dobré návštěvě. *)

P. Pavlovic, † v mrtv.

Zdejší rodák, P. Josef Pavlovic, kanovník Kapituly pěstobudějovické zemřel 26. září 1934 a pamatoval ve své závěti částkou 1200 Kč na udržování místní kaple a pro místní chudé. -

Hasičské cvičení 19. VIII. 1934.

x) Veřejné cvičení sboru a žactva Konárna za příznivého počasí a velké účasti. Při této příležitosti předán diplom čestného členství štáb. kapitánu Josefu Fruntovi za jeho zásluhy o místní hasičský sbor.

Všechny cviky dílčí vedoucím a cvičením provedeny velmi přesně.

Příloha čís. 8.

Ceny dobytka 1934.

Cenový průměr na jatečném trhu r. 1934:

Domácí vepři	za 1 Kg	5·26 Kč
voli	" 1 "	4·78 "
býci	" 1 "	3·43 "
krávy	" 1 "	3·04 "
jalovice	" 1 "	3·87 "
bagouři	" 1 "	6·53 "

Příloha čís. 9.

Lovelisace obilního monopolu.

Aby byly zajištěny a zaměstnány odbyt a ceny domácího obilí, upravuje se obchod s obilím, moukou a mlýnskými výrobky, jakož i některými krmivy ve spolupráci s mlýny a obilní společností.

Příloha čís. 10.

Pojištění řemeslnických zaměstnanců.

Předloha se nese na základě o sociálním pojištění řemeslnických zaměstnanců pro případ invalidity a stáří. Tímto pojištěním jsou povinni dělníci, hospodářská čeleď a stálí zaměstnanci řemeslníci na obecní plat, jsou-li u řehož zaměstnavatele aspoň po 3 měsíce nejméně po 16 dnů v měsíci.

Příloha čís. 11.

Pojištění samostatných řemeslníků.

Poskytování výměnků nevyhovuje ze sociálního hlediska současným poměrům. Starobní a invalidní pojištění dělníka projednává a brzy bude položeny pevné základy k postačitelnému příjmu ve stáří a v případě invalidity samostatného hospodáře.

Příloha čís. 12.

Nájem z polí

Příloha čís. 13.

řídí se pro rok 1934 podle cen monopolních, pokud splatnost spadá po 1. srpnu 1934, kdy monopolní ceny byly již vyhlášeny; jinak podle cen burzovních dříve platných.

Výročí národní hymny.
21. XI. 1934.

Výročí prvého provedení naší národní hymny. Kde domov můj" v divadelním kuse „Fidlovačka" od Josefa Kajetána Tyla, oslaveno celým národem slavnostním způsobem.

Prostá, ale hluboce citová píseň, rozšířená brzo nejen po celé zemi, ale i mezi našimi krajany, žijícími v cizině, burcovala národní hrdost a udržovala národní vědomí přes neohrožitost rakouských vládních kruhů vůči všemu českému.

Vážme si jí proto - ona mnoho přispěla k našemu národnímu vzkříšení. -

Počasí 1934.

Zima mírná, jaro teplé. V lednu do 15. často sněží, ale pak nepřetržitá vedra až do podzimu. V prosinci poslední mírné sněžení a stále teplé počasí. Na konci roku krásné teplé počasí; prvního sněhu již 16. října, ale hned zmizel. Jinak sněhu a mrazů málo až do konce prosince.

O hospodářské situaci následkem trvajících veder viz str. 134.

Pohyb obyvatelstva.

V tomto roce se u nás narodily 3 děti, zemřelo 8 občanů.
Uzavřeny 3 církevní sňatky.

1935.

Branný výcvik mládeže.

K výzvě „Národní rady čs." a „Výboru pro zvýšení brannosti lidu" a z popudu okrskového branného referenta npor. v.v. Jos. Lamače z Olova ustaven v Oslově pro obce Oslov, Zvíř. Postřekov, Činkely a Vlastec „Místní branný výbor." Při ustavující schůzi přečtil jmenovaný účel a příčiny zvýšené brannosti národa a rozdělen cvičební hodiny a instruktoři.

Mládež v těchto obcích cvičena každou neděli a svátek dopoledne v základním vojenském výcviku, přednášky a vojenských přednášek konány a pochodová cvičení.

Z naší obce se účastnilo 7 žáků od 8-16 let.-

Rekonstrukce silnice

od Zvíkova do Hor. Žáhoř (viz str. 134) byla nákladem státu opravena. Stavbu řídil ing. Vaněk, okresního úřadu v Písku. Silnice byla na obci štěrkována, pak štěrkována a na to polévána na vrch asfaltem. Stavbu provedla firma Petrolea, a.v. v Praze; přes obec byla silnice štěrkována, štěrkována a vylážděna navrch kamennými kostkami.

Oprava kostela v Oslově.

Letos opraven skříkladně náš kostel v Oslově, vně i uvnitř. S opravou započato v červnu a dokončena v srpnu.

Náklady za vnější opravu vzlí 35.000 Kčs nesl patron velkostatek schwarzenberský, na malbu vnitřku věnovali farníci patronát 3000 Kč a zbytek 3500 Kč uhrazen sbírkou občanů.

Za zavedení elektrického světla zaplaceno 1600 Kčs - na to věnovala Anna Pincová z Oslova č.14 - 1000 Kč, ostatní ze sbírky občanů.

Věžní hodiny s příčkami opraveny nákladem 600 Kč, a hřbitov hradila obec 500 Kč a Kampeličky 100 Kč.

Před kolem kostela částečně opravena a kolem nového hřbitova nákladem 1000 Kč; hrazeny z peněz za vykoupení místa pro hroby.-

Škola v Oslově, oprava.

V naší škole v Oslově postaveny konečně nové záchody přistavením do dvora.

Náklad na ně a na vydláždění sklepu pod školou nesly všechny přiškolené obce s Oslovem.-

President T.G. Masaryk odstoupil. 14. XII. 1935.

Náš první president T.G. Masaryk se vzdal dobrovolně svého úřadu; odůvodňoval svůj odchod tím, že pociťuje působnosti stáří a že se již necítí dosti silným, aby vedl nadále těžký a zodpovědný úřad presidenta.

Náš den - je mu 86 let - život jeho byl plný činorodé práce, jak před válkou, tak během války při tvoření naší republiky, tak v úřadě presidenta a v době těžké, poválečné.

Tomáš Garigue Masaryk nebyl národu jen presidentem, ale také učitelem a rádcem. V jeho osobě odchází nám silná morální autorita, ale odchází v době, kdy již prokázal národu své nejhodnější státotvorné služby.

Budiž mu dík celého národa.

Na cestě do nekonečna provází jej naše upřímné přání, aby nám zůstal ještě dlouho zachován.

Vláda se usnesla na návrh zákona o státní poctě zaslaného ministrem a provisorním presidentem naší republiky, Tomáši Garigue Masarykovi, aby mu byl ponechán na doživotí jeho presidentský plat a doživotní sídlo na zámku v Lánech.

Do volby nového presidenta vede republiku předsednictvo vlády.

Volba nového presidenta. 18. XII. 1935.

Příloha čís. 14.

18. prosince provedena volba nového presidenta dle ustálené tradice velí většiny hlasů členů Národního shromáždění.

Volbě bylo přítomno 440 členů Národního shromáždění. Z odevzdaných 440 platných hlasovacích lístků připadlo 340 hlasů obv. Edvardu Benešovi, ministru zahraničí, 24 na jméno obv. Bohumila Němce, profesora Karlovy university v Praze a předsedu Národní rady čs. a 76 lístků bylo prázdných.

President dr. Edvard Beneš studoval v Praze, Paříži, Londýně a Berlíně a přinesl si odtud dokonalé znalosti západní Evropy, proto byl zvolen naším zahraničním ministrem. Po svém návratu z ciziny stal se profesorem na universitě a technice a pracoval politicky mezi pokrokovým mládežem. Na počátku světové války pracoval napřed doma s prof. Masarykem tajně se zahraničními revolučními organisacemi našimi.

V září 1915 uprchl tajně do Paříže, kde se stal generálním tajemníkem Národní rady čs. s T.G. Masarykem v čele. V této činnosti měl příležitost rozšířit se v diplomatickém oboru. Také proto se stal naším zahraničním ministrem.

/.

Jeho snahou bylo ustálit poměry v Evropě a zajistit mír. Jeho spoluprací bláhově utvořena Malá dohoda, tak důležitá pro uvolnění ecklistovosti naší republiky přes velmi nepříznivou polohu našeho státu ve střední Evropě. -

Stromy u silnice

Od Oslova podél silnice k naší obci byly vykáceny staleté topoly, jilmy a osyky a nahrazeny ovocnými stromy, jabloněmi a višněmi, dodanými zahradníkem Janem Hrbáčkem ze Smetanovy Lhoty za 310 Kč.

Chřipka

Různí v zimě ve všech školních obcích (od ledna do února); mnoho lidí onemocnělo, ale u nikoho nezůstaly trvalé následky.-

Ceny obilí.

Příloha čís. 15.

Podle obilního monopolu jsou stanoveny ceny obilí parita Praha

pšenice . . . . . Kč 162.-
žito . . . . . " 125.-
krmný ječmen a ovos " 112.-
kukuřice " 102.-

Pro stanice mimo Prahu určen Společnost (obilní) ve výši odpovídajícího rozdílu mezi paritou Praha a toho kterého místa.

Pozemková reforma

Příloha čís. 16.

Provedla do 1. ledna 1935 zemědělské a lesní půdy celkem 1,758.133 ha, z hlavní části drobným přídělům, kolonistům a legionářům.

Zbytkové statky, počtem 2254, tvoří prostřednictvím části akce. Ale z nich bylo 1000 přiděleno bývalým nájemcům a úřednictvu a jejich zaměstnancům; ostatní státu, zemědělským radám a školám, humánním ústavům a sociálním a pastoračním družstvům.

Počasí 1935.

Počátek roku mírný. Koncem měsíce mrazíky se sněhovými přeháňkami až do konce února, kdy po několika vichřicích přešlo. První jarní bouře 29. března po poledni, se sněhem a sleštěm. Na to přízemní počasí a setba jarnin.

Další bouře 8. dubna o 17 3/4 h od severo-záp. - sníh a sléšť,
12. " o 13 h " západu s lijákem,
25. " o 17 h " " " " ",
28. " o 13 30 " " " sleštěm,
a ještě 28. " o 17 h " " s krupami jako hrách velkými.
7. května o 17 30 " " sleštěm do přístího rána.

Na 1. května do rána sníh, 2. května ráno mráz - 2° C.

Hořská sucha způsobila, že píce a stelivo vystačily jen do jara. Zelená píce se sekla pozdě, proto se dobytek krmil jen řezankou, stelo se hrabanka z lesa a drobné klestí.

Ještě 20. května byl mírný mrazík, ale obilí nepoškodil; utrpěly však jetele, raná brambory, raná zelenina a květoucí ovocné stromy.

Ozimy jsou dobré, netrpí ani škůdci, ani nemocemi; úroda bude zmenšena, nenapraví-li se počasí.

Ke konci května začíná se sekat krmivo.

24. a 25. května zápasní bouřky s dostatkem sleště obilí osvěžily a sliboval to pěkný úrodu. Ale v příštích dnech počala teplota rapidně stoupat a počátkem června bylo již 30° C ve stínu. Senoseč chmurná.

Teprve 2. července ve čer bouře s výdatným sleštěm oživila přírodu. Slabé sleště se pak opakovaly, ale usedlé obilí již nezesílilo.

Vedra panovala i přes srpen a dosáhla 22. září 35° C ve stínu.

Všude se jeví citelný nedostatek vody. Jetelové otavy shořely, na lukách otavy nenarostly; bude také nedostatek slámy.

Řepa je chabá, brambory malé a je jich málo. Je bude možno vykrmit tolik vepřů, stoupne cena masa a dovoz z ciziny.

Výmlaty ukázaly, že sklizeň bude jako loni. Ozimy slávají větší výnosy, jaře jsou i v zrně slabé.

Výkup obilí se letos značně opozdil, jednak, že nebyly známy ceny, jednak že mlýny byly zaměstnány až do konce srpna, a by se nechtělo loňskými zásobami. Selské mletí dovoleno s podmínkou, že rolník musí si odebrati všechny zadní mouky a otruby. Melnič 12 % váhy zrna se 4% promělkem.

Ještě 23. září ráno s 4 h mírná bouře s sleštěm; až do 21. října teplé počasí, pak ponalí sleště a ochlazení. První sníh 23. listopadu do rána, ale teplem brzy zmizel. Hory ještě rostly; pisatel Kroniky naše 6. prosince zhlavý kříž 30 dg vážky.

Mírné počasí trvalo až do vánoc, pak mírné sněžky a mrazíky do konce roku.-

1936.

Hasičský ples. 6. I. 1936.

Jako každoročně, tak i letos pořádán sborem dobrovolných hasičů naší obce obvyklý hasičský ples. Byl jako vždy, velmi četně navštíven, protože na tomto, bálo není nikdo chybět; je to tak dík a uznání občanstva za obětavou práci hasičstva.-

Volba obecního představenstva. 19. III. 1936.

Zvoleni: Starostou Josef Kotápiš, mistr truhlářský, čp. 20,
I. radním Augustin Paolovic, mistr krejčovský, čp. 35,
II. " Karel Jirků, rolník, čp. 39,
členy zastupitelstva Václav Říha, rolník, čp. 17,
Antonín Řeboř, " " 29,
Emanuel Říha, " " 5,
František Váňa, hostinský, čp. 38,
Matěj Stöffl, rolník, čp. 19,
Josef Jedlička, " " 13.-

Václav Chaloupka

vzdal se 1. květnem 1936 obchodu smíšeným zbožím v obci čp. 22. Po něm převzala takový obchod Marie Matušková v čp. 28.-

Biřmování 18. VI. 1936.

Biřmování v Oslově provedl nejd. světící biskup J. E. dr. Antonín Eltschkner z Prahy; zúčastnili se jí i sousední biřmovanci.-

Branná výchova. 1. VI. 1936.

Na základě zákona o obraně státu a o protileteckém ochraně byl ve všech obcích zahájen výcvik v branné výchově a v protiletecké a protipožární ochraně, hlavním předmětem okresního branného referenta nadporučíka v. v. Josefa Hanzlíka z Oslova, o významu shora uvedených úkolů. Účast hojná.-

Řid. uč. Balous zemřel.

14. srpna t. r. zemřel v nemocnici v Písku ředitel naší školy v Oslově, Jan Balous. Zemřelý byl výborný učitel a milý spoluobčan a vzorný otec; zanechal vdovu se 3 nezaopatřenými dětmi. Čest jeho památce.-

Alfred Norderwinkler, čestný diplom.

28. srpna 1936 byl předán při veřejném hasičském sjezdu v naší obci čestný diplom čestného občanství, za jeho zásluhy poskytnuté finanční místního hasičského sboru a všech obecních a veřejných podniků a zařízení.

Příloha čís. 17, 17a

Hasičské okresní cvičení konáno 12. června 1936 za hojné účasti a pohody.-

Dr. Beořich Schwarzenberg zemřel. 2. X. 1936.

Bývalý poslanec a zvláštní obhájce českých práv za Rakouska, byl pochován 6. října tr. v rodinné hrobce rodu Schwarzenbergů na Orlíku. Z naší obce súčastnila se deputace pohřbu.

Zesnulý a oplakaný nejčistšího zma. Jeho vzorný život a jeho neunavné zásluhy o české věci v dobách nepřátelského útisku byly velmi pietně zhodnoceny veřejným tiskem, jakož i jeho mnohostranné zásluhy v samosprávě, zemědělství, lesnictví a v kulturních institucích.

I pro naši obec vykonal mnoho. Když v r. 1918 vyhořelo 7 stavení v naší obci (str. 11) dal dr. Beořich Schwarzenberg svým stavitelem bezplatně zhotoviti plánky na nová obydlí, poskytnuv lacinější stavební materiál a zapůjčil k převážení jeho bezplatně povozy a vycházel všestranně pohořelým vstříc; finančně podporoval žiovostníky.

Jeho pomoci nebudiž námi zapomenuto.-

Obyvatelstvo ČSR. r. 1930.

Státní úřad statistický vydal zprávu o počtu obyvatelstva r. 1930:

14·7 milionů všech občanů, z toho 34·6% zemědělců.

Kampelička v Oslově. 1. XI. 1936.

Dnem 1. listopadu t. r. počala svoji činnost Kampelička v Oslově ve své vlastní budově v čp. 72 na stavební parcele, koupené od Františka a Marie Rybákových čp. 11.

Členy této záložny jsou naši občané a naše obec je v peněžním obchodu poukázána na tento svépomocný ústav.

Úprava osev obilí.

V hospodářském roce 1936/37 je nesměněna ploha osev u všech čtyř druhů obilí; nikdo nesmí více sít, než dovolano předpisy vlády a obilní společnosti pro obec, o níž zemědělský závod leží.

Příloha čís. 18.

Ceny obilí.

Čs. obilní společnost stanovila ceny výkupní a prodejní všech čtyř druhů obilí pro Prahu (viz příl. 19.) Srovnejte, ceny následující.

Příloha čís. 19.

Počasí 1936.

Letošní rok byl oproti loňskému méně výstřednì. Velmi teplý byl leden, velmi chladný říjen. Včely vyletly poprvé 19. února).

Jaro na psík byl tento rok chmurný; teprve v březnu častěji sněžilo, poslední sněhové poprašky 11. a 12. dubna brzy zmizely.

Od 25. prosince 1935 do 5. února tr. trvalo teplé období, nadprůměrné teploty, v únoru a březnu krátké mrazy, vystřídané sněhem a deštěm, na jaře časté bouřky bez vážnějších škod.

Této bylo sloţití neobyčejné, s četnými deštěmi, takţe katastrofálně suché období předcházejících let skončilo. Červenec byl nejdeštivější od r. 1751. Přes to se mnozí velmi rozmnožily a musily být ţíravery.

Podzim chladný a opět neobyčejný; mlhavá rána, v říjnu mrazíky. Zima mírná, kolem vánoc sněţení, mlhy. Konec roku normální.

1937.

Hasičský ples — jako každý rok pořádán i letos 13. února za hudby p. Chaloupky. Účast hojná - finanční úspěch uspokojivý.

Motorová stříkačka. 20. VIII. 1937.

Nová obecní zakoupená motorová požární stříkačka byla dnes posvěcena.

Stříkačka byla koupena od firmy Boh. Mára v Táboře (nyní v Poděbradech) za 19.000 Kčs se 125 m konopných hadic.

Slavnosti byli přítomni delegáti hasičské župy a sousedních hasičských sborů, mnoho místního a přespolního občanstva a četných hostů.

V místní kapli sloužil dopolední bohoslužby za slavnostní chaloupkovy hudby slp. sídkan P. Stanislav Konvička z Oslova, po niché ve velmi obsažném proslovu zdůraznil humánní poslání hasičstva a provedl obřad svěcení stříkačky.

Kmotrami byly při tomto obřadu pí. Julie Printová (rozená Kotýnková), choť čs. majora, a pí. Růžena Vorderwinklerová, choť ředitele továrny z Prahy.

Stříkačku převzal s příslušným věnováním starosta obce p. Josef Kotápiš hasičského sboru, za nějž ji převzal starosta sboru Karel Jirků a náčelník sboru Václav Řehoř.

Odpoledne konáno veřejné cvičení hasičského okrsku nad Horejším rybníkem, jež bylo však lijákem přerušeno a dokončeno v hostinci Vávrově.

Přiloha čís. 20.

Ceny masa. Prodejní: 31. VII. 1937.

Voli	za 1 Kg	4.40 – 6.–	Kčs
Býci	" 1 "	4.20 – 5.30	"
Krávy	" 1 "	3.– – 5.25	"
Jalovice	" 1 "	4.– – 6.25	"
Vepři	" 1 "	5.55 – 7.20	" (pečenáči)
tlačí	" " 1 "	6.40 – 7.20	"
bagouni	" 1 "	5.90 – 7.70	" .–

Přiloha čís. 21.

President-osvoboditel zemřel 14. IX. 1937.

V Lánech zemřel první president československé republiky, prof. dr. Tomáš Garrigue Masaryk, ve stáří 87½ roku.

Není již toho, jenž z utlačeného lidu učinil svobodný národ.

Bude to teprve historie, která po časovém odstupu bude moci ocenit a zažít okrouhlé dílo obnovitele našeho státu.

Cítíme jen velikost ztráty, kterou jsme utrpěli odchodem muže, jenž nás zavedl z rozbouřeného moře do klidného přístavu.

Památka na tohoto Velikána nevymizí z naší paměti.

Naše občanstvo v den pohřbu 21. září nechalo práce a u přijímačů naslouchalo s vážností okamžikům pohřebním obřadům.-

Prvzna 26. IX. 1937.

K uctění památky zemřelého Presidenta-osvoboditele pořádána národní školou v Oslově v Hrachově hostinci smuteční prvzna.

O zásluhách zemřelého promluvili říd. uč: Antonín Dvoj a uč. Josef Jílek; školní děti přednesli deklamace a národní písně.

Účast občanstva i z naší obce byla hojná.-

Pronájem honitby. Obecní enklava v rozloze 103 ha 24 a 48 m² byla pronajata, jako obyčejně, velkostatku schwarzenbergskému na dalších 6 let za 1.31 Kč z 1 ha, čili 135.25 Kč ročně, od 1. února 1943.-

Revise obecního hospodářství provedena letos účetními orgány okresního úřadu v Písku. Zjištěné závady a nedostatky z minulých let při této revisi odstraněny. Větších závad nebylo.-

Počasí. 1937.

Počátek roku začínal tuhými mrazy až -27°C s prudkými sněženími; koncem ledna oblevou s mrazy a sněžtí. V únoru se otepluje, počasí přechází do sněžtivého jara, v němž se střídají bouřlivé přeháňky s kroupami. Poslední mráz 20. května zničil již rozvité kočky stromů a keřů.

Léto bylo v počátku příznivé pro zrání obilnin a okopanin, pozdější nastaoší vedra (až 45°C na slunci -32°C ve stínu) mělo neblahý vliv na zrání obilnin, naťonky i ovocné stromy.

Podzim byl velmi sněžný, pošmourný a většinou sněžtivý; první mrazík 19. října; dny jasné, mrazů přibývá, až do nového roku se střídají s částými dešti.

Úroda.

Pro studený podzim vzešla žita špatně, proto kdo přihnojil, měl žito na zrní dobré. Stébly bylo však u všech obilnin málo a ještě byla polehlá a prorostlá plevelem.

Jařiny se vyznačily pro příznivé jarní podmínky; v zrní dobré, v slámě slabé.

Sena bylo letos dost, otavy pro velká vesna málo.

Brambor je letos dost, jsou velké a zdravé, ale pro jejich nízkou prosleplní cenu budou sklizeny; řepné řepy je dostatek, zelí málo, zničeno běláskem; ovoce je průměrné, jablka jsou většinou červivá; úroda hub, zvláště hříbků, abnormální.

V tomto roce se neúplatnou měrou rozšířily myši; hromadné trávení a podzimní deště zabránily jejich množení. S trávením myší přišla však i pohroma na kočky a ptáky. K tomu bylo písečtí nájemci honitby v oblouku otrávenou návnadami na škodlivou (otrávenou) mnoho psů a koček, na polích, jež máme na katastru obvodu najaty, tak že se její citelný nedostatek těchto domácích pomocníků. –

Pohyb obyvatelstva.

V tomto roce se narodilo u nás 2 dětí, zemřelo 2 osob, sňatků 1 uzavřených 1. –

Václav Klaus

19. 9. 1995

Larry Sitney 7.5.2010

Lauren Z Sitney 7-5-2010

Usedlosti a majitelé.

Veřejný statek.

Kaple sv. Václava
stavební parcela čís. 51 - připsána obci v r. 1910.

Hasičská kůlna - stav. parc. čís. 50 k pozemk. vložce čís. 1

Podle smlouvy z 9. května 1902 a úřed. vysvěcení z 5. června 1902 kůlna vystavena, r. 1910 rozbořena a opět postavena.

Rybník horejší - katastrální čís. 153/4 vytvořen rozdělením pozemku č. kat. 153/1 na 153/1 pastvina a honky 153/4 rybník.

Rybník dolejší - kat. čís. 158 - zapsány v pozemkové knize Žák. Podbradí.

Poznámka: Nová pozemková kniha pro naši obec založena r. 1882.

Hrad Zvíkov čp. 1

zapsán v zemských deskách království českého - (č. 1630)

Majitel:

Karel Schwarzenberg

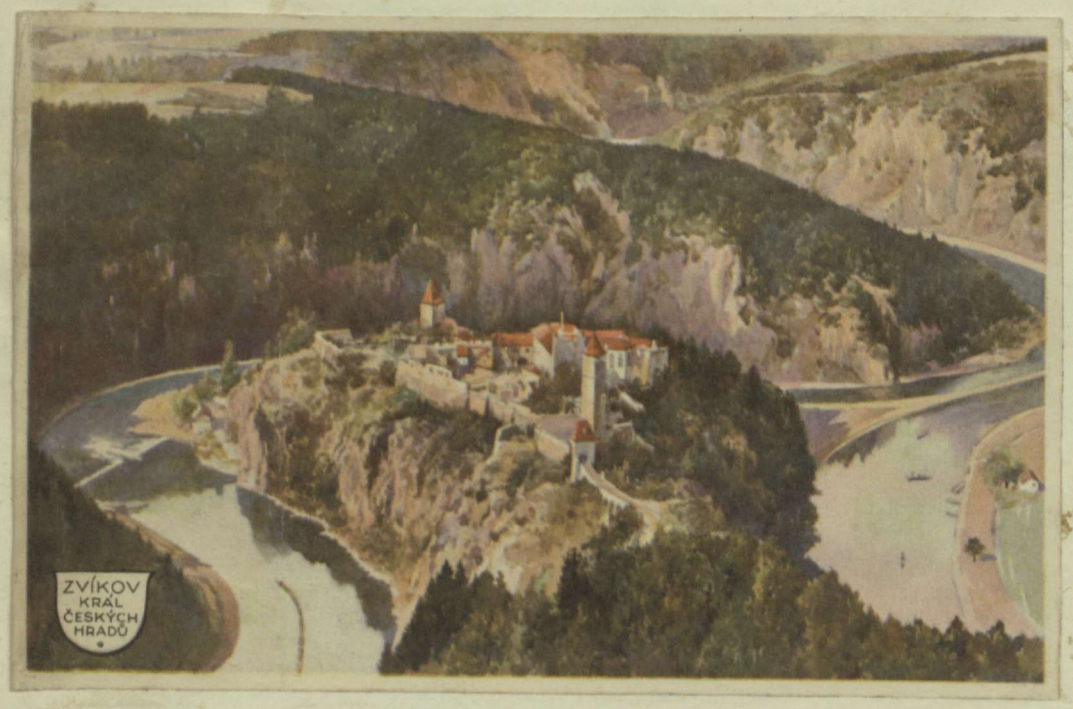

„U Jáchymů"

Usedlost čp. 3

1) Podle odevzdací listiny právoplatnosti ve Vorlíku z 31. prosince 1847 přichází se Josefu Jáchymovi právo vlastnické.
2) Spis notářský z 25. května 1891 - noví majitelé
   a) Tomáš Jáchym a
   b) Alžběta Jáchymová roz. Čížková na 1/2
3) Odevzdací listina ze 14. května 1904 (Tomáš ✝)
   Alžběta Jáchymová na celku 1/2
4) Spis notářský ze 4. června 1918
   Františku Jáchymovi.
5) Dekret okr. soudu v Mirovicích z 22. října 1918
   spis notářský z 25. října 1918 a
   odevzdací list ze 7. května 1919
   Marie Jáchymová 1/2. -

2001 Jáchym. Ladislav

Hrad Zvíkov čp 2.

(Byt vrátného).

zapsán v zem. deskách Králov. českého

Majitel:

Karel Schwarzenberg

„U Plzáků"

Usedlost čp. 4.

1) odevzdací listina okr. soudu v Písku ze 6. III. 1875
   a trhové smlouvy z 1. května 1876
   Jan Plzák
2) Spis notářský 5. IV. 1880 Marie Plzáková na 1/2
3) odevzdací list 25. VIII. 1915 Marie Plzáková na 1/2
4) poznamenává se ohledně této poloviny substituce pro Františka Plzáka
5) spis notářský 7. IV. 1925 - František Plzák 1/2
   - Johana Plzáková 1/2
6) opravuje se bod 4).
7) trhová smlouva z 28. II. 1929
   Antonín Křepinský 1/2
   Kateřina Křepinská 1/2.
8) trhová smlouva 18. VII. 1931
   a) Růžena Vorderwinklerová na 1/2
   b) nez. Alexandr Vorderwinkler na 1/2.-

2001 Vašíková Marie

Usedlost čp. 5.

1) Listina právomocnosti na Vorlíčku 14. XII. 1849
Josef Jarníš
2) odevzdací listina 17. II. 1888
Rozálie Jarnišová
3) odevzdací listina 19. XI. 1897
Jan Říha 1/2
Josefa Říhová 1/2
4) Spis notářský 10. X. 1925
Emanuel Říha 1/2
Marie Říhová 1/2.

2001 Říha Jan

Usedlost čp. 6

1) odevzdací list. 31. VII. 1877
Tomáš Kozelka
2) notář. spis 6. III. 1878
Anna Kozelková
3) odevzdací list 12. VII. 1913
Anně Kozelkové provd. Jandlošové na 1/2
4) odevzdací list 18. IV. 1920
Anně Jandlošové na celkem 1/2.-

2001 Langová Hana (prodaj)

Usedlost čp. 7

František Váňa 1/2
Marie Váňová 1/2

2009 Manová Olga

Stavení čp. 8, č. kat. 21

přepsáno do zem. desek Král. českého
(zrušeno)
Karel Schwarzenberg

Vystaven Vedamov - pod čp. 8.:

Františka Vedamová

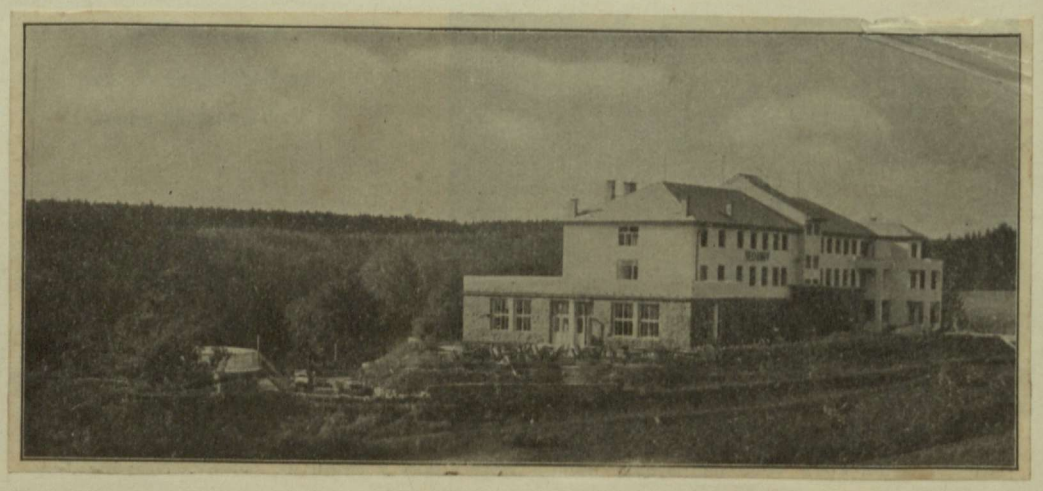

222

„U Havlů."

Usedlost čp. 9

1) Smlouva postupní 30. IX. 1815
Josef Tomec 1/2
Rosina Tomcová 1/2
2) Smlouva 16. XI. 1886
Josef Žák 1/2
Anna Žáková 1/2
3) Spis notářský 5. XI. 1913
František Žák 1/2
Božena Žáková 1/2

2001 Žák František

„U Moravců."

Usedlost čp. 10

1) Smlouva trhová 27. XI. 1851
Matěj Matuška
2) Odevzd. listina 7. VI. 1904
Václav Matuška
3) Spis notářský 25. IV. 1907
Josefě Matuškové na 1/2.

2001 Matuška František

Usedlost čp. 11

Zvíkovský mlýn, č. parc. 5

V r. 1884 dluhoprosté odepsáno z pozemkové knihy a zapsáno do zemských desek král. českého ku velkostatku varvažovskému.

1) Trhová smlouva 14. X. 1869
Karel kníže ze Schwarzenberga

„U Suchánků."

Usedlost čp. 12

1) Trhová smlouva ze 4. IX. 1874
Tomáš Kotápiš
2) Odevzdací listina 12. IV. 1905
nezl. František Kotápiš
3) Výmaz nezletilosti Františka Kotápiše
4) Trhová smlouva 17. IV. 1920
a) Karlu Drábovi na 1/2
b) Josefě Drábové na 1/2.

2001 Hlaváková Jana

„U červenků"

Usedlost čp. 13.

1) Smlouva svatební 28. II. 1857
   a) Matěj Slabý na 1/2
   b) Josefka Slabá na 1/2
2) Smlouva svatební a postupní 14. II. 1887
   a) Tomáš Slabý na 1/2
   b) Johana Slabá na 1/2
3) Spis notářský 16. X. 1912
   a) Josef Jedlička na 1/2
   b) Anastázie Jedličková na 1/2.

2001 Kudkova

Usedlost čp. 14.

1) Odevzdací listina 31. XII. 1850
   Josef Kaisr
2) Svatební smlouva 31. I. 1867
   Marie Kaisrová 1/2
3) Smlouva postupní 7. XI. 1908
   Alois Kaisr
4) Trhová smlouva 26. III. 1918
   Anně Jaroškové
5) Trhová smlouva ze 17. II. 1919
   Růžené Kaizrové.

2001 Lacovský Petr

„U Pavlíků."

Usedlost čp. 15.

1) Trhová smlouva 30. IX. 1853 a) Jan Paolik 1/2
   b) Marie Paolíková 1/2
2) Odevzdací listina 30. II. 1877 Jan Paolik 1/2
3) Notářský spis 5. XI. 1885
   a) Františku Paolíkovi na 1/2
   b) Rozálii Paolíkové na 1/2
4) Postupní smlouva 26. VI. 1917
   a) Karel Jirsů na 1/2
   b) Anna Jirsůová na 1/2.

2001 Fiřt Jiří (prodaj)

„U zámečníků."

Usedlost čp. 16.

1) Odevzdací list 28. V. 1857
   a) Václavu Kotápišovi na 1/2
   b) Marii Kotápišové na 1/2
2) Trhová smlouva 5. II. 1884
   Josefu Bláhovi
3) Smlouva trhová 25. VI. 1902
   Gabrieli Bláhovi.

2001 Kotek Jiří.

„U Božáků."

224

Usedlost čp. 17.

1) Spis notářský 27. I. 1880
   a) Josef Mrázek na 1/2
   b) Marie Mrázková na 1/2
2) Příkoupní smlouva 14. I. 1884
   a) Václav Kotápiš na 1/2
   b) Marie Kotápišová na 1/2
3) Smlouva 25. I. 1887 a kupitační list 7. III. 1887
   a) Josef Kotápiš na 1/2
   b) nezl. Marie Kotápišová na 1/2
4) Příkoupní smlouva 13. II. 1923
   a) Václav Kotápiš na 1/2
   b) Josef Kotápiš na 1/2
5) Příkoupní smlouva 31. X. 1931
   a) Václav Říha na 1/2
   b) Vlasta Říhová na 1/2.

2001 Říha Karel

„U Marinů."

Hájnice čp. 18

Podle výnosu z 11. V. 1884 sluhoprázdné oddělano a připsáno do zemských desek k velkostatku narosžoosteinu.

1) Příkoupní smlouva 30. VIII. 1863
   Karel kníže ze Schwarzenberga.

„U Boudů".

Usedlost čp. 19.

1) Svatební smlouva 20. II. 1854
   a) Matěj Stöffl na 1/2
   b) Barbora Stöfflová na 1/2.
2) Odevzdací listina 19. II. 1917
   Matěji Stöfflovi ml. na 1/2
3) Spis notářský 10. IV. 1917.
   Alžbětě Stöfflové na 1/2

2001 Stoff Josef

Usedlost čp. 20

1) Odevzd. listina 12. I. 1860 a svat. smlouva 7. XI. 1860
   a) Martin Červenka, 1/2
   b) Barbora Červenková 1/2
2) Odevzdací listina 4. III. 1866 a svat. smlouva 26. II. 1867
   Bedřichu Hynoušovi na 1/2
3) Spis notářský z 11. II. 1887
   a) Josefu Kotápišovi 1/2
   b) Marii Kotápišové 1/2
4) Odevzdací listina 21. VIII. 1919
   Josef Kotápiš ml. 1/2

2002 výst. - Ústav Praha (prodej)

Usedlost čp. 21.

1) Smlouva trhová 25. VII. 1870
   a) Tomáš Hesoun 1/2
   b) Marie Hesounová 1/2
2) Postupní smlouva 17. VI. 1894
   a) Václavu Lebedovi 1/2
   b) Anně Lebedové 1/2
3) Vokazdací list 25. VI. 1923
   Josef Lebeda.

2009 Lebeda kanal

Usedlost čp. 22.

1) Trhová smlouva 31. X. 1865
   a) Jan Korytka 1/2
   b) Marie Korytová 1/2
2) Kupní smlouva 21. VII. 1898
   a) Václav Přibil 1/2
   b) Josefa Přibilová 1/2
3) Vokazdací list 24. VII. 1919
   Václavu Přibilovi na celku 1/2
4) Vokazdací list 17. VIII. 1931
   Václavu Chaloupkovi.

2009 Štěpánek Ivo (prodej)

„U Zedníků."

Usedlost čp. 23

1) Smlouva postupní 14. III. 1881
   a) Jan Starý 1/2
   b) Marie Stará 1/2
2) Vokazdací listina 26. VI. 1913
   Marie Stará (dcera) na 1/2
3) Trhová smlouva 23. X. 1918 a
   vokazdací list 27. XII. 1919
   Václav Starý.

2009 Starý

Usedlost čp. 24

Podle výnosu z 11. I. 1884 vokapsáno z duchovnosti
a připsáno do zem. desek Král. Českého

1) Trhová smlouva 8. VI. 1881
   Karel Kníže ze Schwarzenberga.

Usedlost čp. 25.

Podle kat. archu č. 7/1892 dosavadní čp. 25 pomimlo a z místa utvořena nová parcela č. 231 les.

2. XII. 1926 Karlu Schwarzenbergovi

Usedlost čp. 26.

Podle ohlašovacího archu č. 4/1924 obytné stavení zrušeno a na této stavební parcele stojí nyní jen stodola a stáje (psáno 1934.)

Práv. vlastnické vloženo podle osvědčovací listiny zem. civ. soudu v Praze ze 23. I. 1926 ve vl. Karlu Schwarzenbergovi.

„U Špádů."

Usedlost čp. 27

1) Svrchní smlouva 8. III. 1849 Jan Křížek 1/2
Josefka Křížková 1/2
2) " " 30. III. 1886 Josef Špáda 1/2
Marie Špádová 1/2
3) Osvědčovací listina 28. II. 1896
Anna Charypárová rozn. Špádová 1/2
4) Osvědčovací listina 18. VIII. 1896
Anna Charypárová 1/2
5) Smlouva postupná 23. III. 1921
Josefu Charypárovi.
6) Osvědčovací listina 14. III. 1915
a) Marii Charypárová 1/4
b) nezl. Josefu Charypárovi 1/4
c) " Václavu Charypárovi 1/4
d) " Marii Charypárové 1/4.
7) Prod. smlouva 29. X. 1915 Tomáši Kozelka
8) Dr. " 3. II. 1917 a) Janu Keřkovi 1/2
b) Anně Keřkové 1/2.-

2001 Keřka (Stratonice)

„U kancelářských."

Usedlost čp. 28.

1.) Svrchní smlouva 17. II. 1862 a) Jan Pětoun 1/2
b) Barbora Pětounová 1/2
2) Osvědčovací list. 13. I. 1888 Barbora Pětounová 1/2
3) Postup. smlouva 5. III. 1892
a) Josef Matuška na 1/2
b) nezl. Marie Matuškové na 1/2
4) Osvědčovací listina 9. IV. 1924
Václav Matuška 1/2
5) Spis notářský 20. I. 1931
Václav Matuška 1/2.-

2001 Matuška Jiří

„U Homoláků."

Usedlost čp. 29.

1) Smlouva trhová 30.IV.1872
   a) Václav Matuška 1/2
   b) Anna Matušková 1/2
2) Smlouva trhová 14.IV.1903
   a) Josef Řehoř 1/2
   b) Marie Řehořová 1/2
3) Odevzdací list 31.X.1906 Josefu Řehořovi 1/2
4) " " 17.III.1926
   Antonínu Řehořovi
5) Spis notářský 21.IV.1926
   a. odvolací list 4.X.1926 dvěžec Řehořové
   na 1/2.

2001 Zicanová Božena

„Ve vile"

Usedlost čp. 31.

1) Trhová smlouva 14.III.1857
   a) Tomáši Pekařovi 1/2
   b) Marii Pekařové 1/2
2) " smlouva 5.V.1887 uh. Václav Mach
3) Směnná " 31.III.1895 Ferdinand Vydra
4) Trhová " 17.III.1898 a) pluk.v.v. Josef
   Prouzek šl. z Hranova na 1/2
   b) Marii Prouzkové " 1/2
5) trhová smlouva z 13.V.1904 Marie Heřmanová
6) odevzd. list 7.V.1929 Přibyla Jeřábková
7) Smlouva trhová 22.IV.1932
   a) František Businský 1/2
   b) Albina Businská 1/2.-

2001 Váňa Miroslav

Usedlost čp. 30.

Podle výnosu z 11.V.1884 oslepsána dle hospodářské a připsána do zemských desk ku velkostatku varvažovskému.

Trh. smlouva 14.X.1869
Karel Kníže ze Schwarzenberga.

Usedlost čp. 32.

1) Smlouva postupní 15.III.1869
   Marie Trnečková
2) Spis notářský 25.X.1905
   odvolací list 12.XII.1905
   a) František Trneček 1/2
   b) Marie Trnečková 1/2.-

2001 Trneček František

„U Kozelků."

Usedlost čp. 33

1) Trhová smlouva 28.V. 1869
   a) Josef Bláha 1/2
   b) Marie Bláhová 1/2
2) " smlouva 27.V. 1891 a) Jan Němec 1/2
   b) Františka Němcová 1/2
3) " Kupní 21.III. 1900
   Emma Červenková provd. Michlová
4) Spis notářský 28.XII. 1901
   Františku Michlovi 1/2.

2001 Hatoušek Vladimír (prodej)

Usedlost čp. 34

1.) Trhová smlouva 10.X. 1870 a) Josef Mašek 1/2
   b) Emma Mašková 1/2.
2.) " " 16.IX. 1886 František Vaněk
3) " " 2.III. 1890
   a) František Kozelka 1/2
   b) Marie Kozelková 1/2
4.) Postupní smlouva 26.VIII. 1911
   a) Josef Kozelka 1/2
   b) Marie Kozelková 1/2
5.) Doložací list 5.II. 1915 Josefu Kozelkovi 1/2
6.) Notář. spis 2.X. 1915 Ludmila Kozelková 1/2
7.) Trhová smlouva 22.I. 1919 Tomáš Slabý
8) " " 23.V. 1921
   obec Karlov-Poříčí.

2001 Busty

„U Bečvářů."

Usedlost čp. 35

1.) Trhová smlouva 4.VII. 1875
   a) Jan Štědroňský 1/2
   b) Kateřina Štědroňská 1/2
2.) Doložací list 30.IV. 1894 Jan Štědroňský 1/2
3.) Kupní smlouva 27.V. 1899
   a) František Mašek 1/2
   b) Barbora Mašková 1/2
4.) Trhová smlouva 19.II. 1908
   P. Josef Pavlovic
5.) Spis notářský 1.V. 1908
   a) Augustin Pavlovic 1/2
   b) Marie Pavlovicová 1/2.

2001 Civanec František

„U Zborníků"

Usedlost čp. 36

1.) Trhová smlouva 10.II. 1878
   a) Josef Bláha 1/2
   b) Marie Bláhová 1/2
2.) Spis notářský 17.I. 1890
   a) František Zbořil 1/2
   b) Marie Zbořilová roz. Bláhová 1/2
3) " notářský 4.VI. 1914
   a) Františku Peškovi 1/2
   b) Antonii Peškové 1/2
4) Doložací list 27.III. 1925
   Antonii Peškové choráí 1/2.

2001 Hrubec + Pantlová

"U Kolářiků."

Usedlost čp. 37
(U Sv. Anny.)

1.) Odevzdací list. 5.III.1870 a spis notář. 30.X.1881
a) Jan Říhovi 1/2
b) nezl. Josefec Říhové 1/2
2.) Kupní smlouva 28.I.1891 František Říha
3.) Říhová " 16.XI.1910
a) Josef Říha 1/2
b) Marie Říhová 1/2
4.) Říhová smlouva 7.X.1927
a) Jan Říha 1/2
b) Růžena Říhová 1/2..

2009 Hřebčíková Miloslava

Usedlost čp. 38

4.) Říhová smlouva 22.I.1919
a) František Váňa 1/2
b) Marie Váňová 1/2..

2009 Manová Olga

Usedlost čp. 39.

s usedlostí čp. 15 společně - majitelé
jako u čp. 15

Postup. smlouva 26.VI.1917
a) Karel Jirušˇ 1/2
b) Anna Jirušová 1/2.

2009 Trubka Jaroslav (prodej)

Usedlost čp. 40.

má
společné majitele s čp. 16

Gabriel Bláha

2009 Kotlová Maria

Usedlost čp. 41

Stav. parcela č. kat. 23 rozdělena (oblas. list 8/1921)
na stav. paro. č. 23/1 - na ní chalupa čís. 20 a
" " " - 23/2 - " " " - 41.

Josef Kotápiš

Dům čp. 42.

1.) Smlouva kupní 30. VIII. 1924 Josef Fromm
2.) Odevz. list 16. III. 1927 Helena Frommová.

Dr. Otto Frejka
Dr. Hlach

Abecední seznam

všech dílů kroniky.

	Díl	Str.	
Antikolinka	I.	11	III./42,
Anta	I.	11	
Anglie - dohoda s Ruskem	II.	83	
Armáda zahraniční, čs.	II.	174	
Atlantské výbory	II.	220	
Atlantská míroá	III.	30	
Atmosféra	III.	82	
Atomové zbrojení - snížení	III.	111	

	Díl	str.	
Budovy veřejné	I.	6	
Brambory	I.	62	II./198, II./205, II./207, II./223, II./225, III./11, III./49, III./88,
Byliny	I.	63.	
Braný zákon	I.	79	
" vyasil	I.	140	I./148,
Bílnování	I.	148	
Balom-i matí	I.	148	
Beneš Ed. dr., pres. odstoupení	II.	14	II./184, II./221, II./226,
Banky - znárodnění	II.	166	
Branci	III.	9	
Budování 1950	III.	26	

C

	Díl	Str.	
Ceny obilí	I.	9	II./42, II./72, II./183, II./197, II./207, II./223,
"	I.	144	III./14, III./48, III./87, III./88,
"	I.	150	
" dobytka	I.	9	II./40, II./222, III./104,
"	I.	126	
"	I.	130	
"	I.	136	
" brambor	II.	55	
"	I.	10,72	
Ceny nákupní	I.	72	II./56, II./168, II./183, II./198, III./12,
" skrubeže	II.	203	III./101,
" chleba	II.	56	
Ceny masa	I.	138	II./33, II./72, II./197, III./16
" mléka	II.	59	II./77, III./89,
Ceny nemovitostí	II.	56	
Cenový úřad nejvyšší	II.	32	
Cikánii	II.	34	
Cihly	II.	42	
Cukr	II.	50	II./55,
Ceny - oznamování	II.	77	
Ceny - tvoření	II.	107	
" - snížení na volném trhu	III.	15	
Civilní sňatky	III.	24	
Ceny smíšení znaného zboží	III.	88	III./110,

	Díl	Str.	
Čeledí - mzdy	I.	20,	II./33, II./61, II./168, II./201,
čas středoevropský	II.	166	II./195,

	Díl	Str.	
Daně	I.	71	II./9, II./57, II./60, II./69, II./88, II./195, III./45, III./68,
Dráčky	I.	42	
Dovozná	I.	44	
Dožínky	I.	44	
Dobytek, drůbež - okruhy	I.	57	
Dáčky	I.	74*	II./82, II./110, III/13,
Drahota	I.	82	
Dobytek jatečný	II.	40	II./58, II./88, II./107, II./111, II./120, II/135, II/195, III./111,
Dáčky spotřební	II.	64*	II./205, II/206, III./9,
Doplňky obilí	II.	81	III./64,
Drůbež jatečná	II.	81	II./105, II./121,
Doplňky seno a slámy	II.	81	
Dřevo - těžba	II.	90	
Doplňky - oplocení	II.	90	
Dejnictví obilí	II.	113	
Doplňky mléka a másla	II.	134	
" sádla	II	135	
Doplňky obilí ze SSSR	II.	208	
Duchodové pojištění zemědělců	II.	226	III./67,
Dáčky majetkové	III.	16	
Doplňky, náhradní plnění	III.	27	
Dáčky obecní	III.	30	
Dobytka sčítání	III.	61	
Dětský domov	III.	113	

	Díl	Str.	
Elektrický proud	I.	11	III./51,

	Díl	Str.
Fasse z r. 1713	I.	37
Fašistický národní výbor	II.	28
Frank K.H. – odpraven	III.	164
" odsouzen, popraven	IV.	180
Filmová představení	III.	43
Finanční pomoc	III.	88

	Díl	Str.	
Groš	I.	17	
Gottwald Klement, president	II.	221	III./79,

	Díl	Str.	
Hostinec	I.	7	
Hřbitov	I.	16	
Historie želk. Podhradí	I.	19	
Hromnice	I.	42	
Husovy oslavy	I.	44	
Hovězí dobytek	I.	57	
Husy - holubi	I.	57	
Hmyzožravci	I.	59	
Hasiči	I.	59	
Hmyz	I.	60	
Houby	I.	65	
Hnojení	I.	66	
Hejtmk, úmatí	I.	90	
Hasičská cvičení	I.	135	I./136, I./148,
Hymna národní - výročí	I.	138	
Honitba - pronájem	I.	162	II./89,
Hospodářství obecní - revise	I.	162	III./16
Hasičská Kšlna	I.	219	
Hácha Emil dr.	II.	14	
Hrad - oprava	II.	44	
Hnojivo - přísl.	II.	78	
Heydrich - atentát	II.	109	
Husy - krmivo	II.	112	
Hitler. - mrtev	II.	155	
Hospodářství 1945	II.	157	II./166, II./224, III./16.
Hlídky noční	III.	46	

chřipka	I./144	
chalupka	I./148	
chléb	II./55, III/84,	
chovatelské poplatky	III./13	

	Díl	Str.		
Jahelník	I.	50		
Ječná kaše	I.	50		
Jeláš	I.	50	Invase spojenců	II./135
Ještěrky	I.	59	Inseminace	III./42
Ječmen	I.	67		
Jazyková úprava	II.	30		
Jídelní	II.	56		
Jablka - výlej	II.	81		
Jateční ošetřovatelka	II.	107		
Jednotky mlýnské	II.	124		
Jarní práce 1946	II.	178	II./220, III./63,	
Jarní úklid	III.	45		

	Díl	Str.	
Kronikáři	I.	2	
Kotýnek Dr.	I.	7,130	I./134
Krise hospodářská	I.	9	
Knihovna obecní	I.	11	
Kolajízdní	I.	11	II./69,
Kostel	I.	15	I./140,
Kostelík u Sv. Ctiny	I.	76	
Kopa grášů	I.	17	
Koruna-měna	I.	17	
Krejcar	I.	17	
Královské tři 6.T.	I.	42	
Kolenda	I.	46	
Křtiny	I.	49	
Kuba - černý	I.	50	
Koně	I.	57	II./112, II./138,
Kozy	I.	57	
Kachny, Krůty, Kapouni, Králíci	I.	57	II./95,
Kočky	I.	60	
Kukuřice	I.	62	
Kukuřičné byliny	I.	62	
Květiny	I.	64	
Keře	I.	64	
Kultury lesní	I.	65	
Komise za války	I.	69	
Kolkování peněz	I.	74	
Kaplička-zvonek	I.	130	
Kampsličká	I.	150	
Kaple sv. Václava	I.	219	
Kniha hasičská	I.	219	
Kniha pozemková	I.	219	
Kulhavka	II.	15	
Kosti - povinný sběr	II.	40	
Káva	II.	42	
Kosy - nošení	II.	53	
Kontrola náležkovosti	II.	69	II./92,
Kovů sbírka	II.	56	II./90,
Knihní dávky - stanovení	II.	67	II./80, II./224
Kukřivo	II.	80	II./82, II./95, II./121, II./203, II./225,
Kominické sazby	II.	82	
Korupce	II.	87	
Kontingenty jat. dobytka 1941	II.	88	II./123, II./188,
Knížky pracovní	II.	91	
Knírníky - podpory	II.	124	
Kůrovec	III.	82	
Krevní zkoušky „Rh"	III.	33	
Koní, klasifikace vojenská	III.	33	
Kolkové poplatky zrušeny	III.	44	
Kotrč Jos.	III.	63	
KSČ. X. sjezd	III.	107	

	Díl	str.	
Hamač Josef	I.	2	
Lékař	I.	6	III./88,
Legionáři	I.	8	II./36,
Lácc v r. 1330	I.	38	
Luštěniny	I.	62	II./95,
Lesní kultury	I.	65	
Latinka - zavedení	II.	83	
Loovecké listky	II.	218	

	Díl	Str.	
Mlýn	I.	11	II./93,
Motocykly	I.	11	
Masopust	I.	43	
Mrskut	I.	43	
Máje - stavění - 1. máj	I.	43	II./200,
Mikuláš	I.	46	
Mohyly	I.	54	
Mohyly	I.	60	
Mrož sirkový	I.	79	
Masaryk T.G. na žofkově	I.	80	
Mobilisace proti Maďarsku	I.	84	
Monopoly	I.	136	
Masaryk	I.	142	I./160, II/177,
Majitelé usedlosti	I.	218	
Mobilisace čs. armády	II.	8	II./10,
Měna zaokrouhlení	II.	25	
Mzdy	II.	33	II/61,
Mletí ve mzdě	II.	41	II./66, II./225, III./12, III./86,
Mléko, máslo, sběr - vesničky	II.	43	II./207, III./46, III./64, III./77,
Maso - solění	II.	50	
Mýdlo "	II.	57	II./82,
Mléko - dávky	II.	66	
Mléčný záznamy	II.	68	
Máslo - výroba	II.	77	II./201,
Med umělý	II.	84	
Monka bramborová	II.	84	
Myši	II.	86	III./29
Mléko - tučnost	II.	87	
Med - vesničky	II.	92	
Mince drobné	II.	92	II./96,
Maso - prohlídky	II.	107	
Místní národní výbor 1945	II.	160	
Materiál válečný	II.	160	
Měna nová	II.	167	
Manželinka bramborová	II.	206	III./32, III./45, III./65, III./86, III./108,
Monka přídělů	II.	207	III./43, III./44,
Masaryk Jan, ob.ž.s. +	II.	220	
Majetkové dávky	III.	16	
Mírová akce	III.	30	III./46
Mléko příplatky	III.	34	
Měsíc vázané práce	III.	42	
Mírové sbratky	III.	69	
Měnová reforma	III.	84	

	Díl	Str.	
Náboženství	I.	6	
Narození	I.	8	
Nemoce nakažlivé	I.	12	
Neúroda	I.	38	
Nevěře	I.	41	
Nový rok	I.	41	
Nejstarší obyvatelé	I.	53	
Nájem z polí	I.	136	
Narodní jednota	II.	7	
Němečtí vojáci	II.	25	
Němectorunská dohoda	II.	36	
Němčina na školách	II.	62	
Nazaření totálu	II.	63	
Nemovitosti - prodej	II.	78	
Němci - ústup a porážka	II.	146	
Nálet letecký	II.	154	
Národní výbory	II.	160	II./183, III./104, III./105,
Němci - rozmístek	II.	164	
" - odsun	II.	163	II./185,
Očkování	II.	177	II./185,
Válečné příspěvky	II.	217	
Oční hlídky	III.	46	
Odbraná plnění	III.	100	

	Díl	Str.	
obchody	I.	7	
osvěta	I.	7	
obilí - ceny	I.	9	
obyvatel - počet	I.	6	I./118, I./139, I./150, I./164, II./29, II./202, II./203, II./223,
ostatky	I.	43	
obůnky	I.	44	
oslavy	I.	47	
obyvatelé nejstarší	I.	53	
obilí, druhy	I.	61	
oves	I.	61	
ovoce	I.	63	II./91, II./135, III./10,
obilí soupisy 1915/6	I.	69	
oběti válečné	I.	70	
obilí osev	I.	150	II./86, II./204,
okupace obil.	II.	24	
obilí slodovky	II.	50	II./68, II./81, II./94, II./203, II./223, III./75,
odpadky obcí	II.	60	
otruby přísloví	II.	65	II./77,
odstředivky	II.	67	
osivo uznané	II.	82	
obchodování pokontní	II.	83	
obilí dávky	II.	84	
obilí - krádeže	II.	91	
obchod černý	II.	91	
obrna vepřů	II.	94	
osivo	II.	108	
odměny za mléko	II.	108	
stop pro slonáchost	II.	122	
odboj slonácí	II.	128	
obuv - obálka	II.	135	
obchod koňmi a dobytkem	II.	138	
odsun Němců	II.	163	II./185,
obilí - vymílání	II.	181	
orlík - přehrada	II.	182	III./106,
otazy	III.	11	III./88,
ochrana civilní	III.	98	

		Díl	Str.
Popis obce		I.	5
Pozemky		I.	5
Pomníky	II/202,	I.	6
Průmyslové podniky		I.	7
Představenstvo obecní		I.	7
Pastviště		I.	10
Přírodní škody		I.	11,
Požáry	III/81,	I.	11,
Prusové r. 1866		I.	37
Paměti hodnosti		I.	38
Popis usedlosti		I.	39
Pouť u Sv. Anny	II/165,	I.	44
Posvícení		I.	45
Přísahy		I.	49
Přečádka		I.	50
Přísloví - překlad		I.	57
Písně		I.	57
Pomlázka		I.	43
Páví		I.	57
Ptactvo		I.	58
Psi		I.	60
Pšenice		I.	61
Píseniny		I.	62
Plevele		I.	62
Plodiny lesní		I.	62
Přísla - složení		I.	66
Převrat 1918		I.	67
Půjčky válečné		I.	68
Příděl pozemků		I.	82, I/94,
Pohroma větrná		I.	88
Pohromy		I.	116
Pavlovic P.		I.	135
Pojištění	II/226, II/152,	I.	136
Pole - nájmy		I.	136
Pozemková reforma	II/216,	I.	142
Pluk hasičský		I.	148
Pozemková kniha - založení		I.	219
Polární záře		II.	6
Platidla německá		II.	27
Protektor		II.	28
Pamětné dny		II.	30
Polsko - německé rozepře		II.	32
Potírání tuláctví		II.	34
Pracovní povinnost všeobecná - III/8		II.	36
Přiřazka válečná		II.	37
Polní pych		II.	37
Potravinové výkazy		II.	38
Příděl potravin		II.	39
Pečivo - výroba		II.	50
Penize		II.	51
Prázdniny		II.	51

		Díl	Str.
Prohlídky jatečných zvířat		II.	107
Polomy		II.	32
Plíseň		II.	54
Plevel		II.	54
Podpory nezaměstnaným		II.	54
Plán výrobní		II.	56
Pozemky - sečlování		II.	57
Poštovné		II.	58
Poštaky - sazby		II.	59
Porážky domácí	III/58, III/77, III/99, II/84 - II/86, 106, 105, 186, 217 -	II.	61
Přispůsobování hospodářství Píši		II.	64, 66
Přísla, zkonšení		II.	65
Potravinové lístky		II.	66
Písmena „V"		II.	77
Pobyt - hlášení		II.	83
Pracovní podmínky		II.	85
Prispol - přejímání vepřů		II.	85
Přijeka Protektorátu		II.	86
Práce v Píši - Češi		II.	89
Pachtovné		II.	93
Požární ochrana	III/30,	II.	96
Potraviny - přesun		II.	104
Proorání slávky		II.	125
Poprava členů domácího odboje		II.	134
Pracovní síly		II.	137
" " německé		II. 182,	161
Přísla - konfiskace		II.	161
Pohraničí - přísloby našim		II.	162
Přípravný výbor JSČ.		II.	163
Průmysl - znárodnění		II.	165
Poměry hospodářské 1945		II.	166
Platidla nová		II.	165
Přesuny Rusů z Německa		II.	167
Překrasla Erlická		II.	182
Plán 2 letý	III/106, III/11, III/46, II/197,	II.	182
Poprava hrdinů odboje		II.	184
Podsvinčata,		V.	196
Přísla - skrobení		II.	198
Peněžní ústavy - sloučení		II.	202
Plánování práce		II.	217
Příplatky na manuály		III.	8
Prodej voliny		III.	9
Plán 6 letý	III/27, -	III.	11
Plány operační		III.	24
Policejní příkazy		III.	25
Plýtvání potravinami		III.	29
Podmínka		III.	29
Poží - oběr		III.	33
Přátelství čs. - sovětské		III.	46
Postřik ovocných stromů		III.	51
Prohlašování občanství		III.	67
Poradna zdravotní		III.	83
		III.	104

Příplatky k vykupním cenám	III.	108

	Díl	Str.	
Rozloha obce	I.	5	
Rodáci vynikající	I.	8	
Rozhlasové přístroje	I.	11	II./120,
Rulle r. 1654	I.	37	
Rulle r. 1677	I.	37	
" " 1716	I.	37	
Roboty " 1756	I.	37	
Ryby	I.	59	
Rostliny	I.	64	
Rašín - zimní	I.	90	
Rybníky	I.	209	
Rakousko-připojení	II.	8	
Rozdělovací jateč. obchodka	II.	79	
Ruské vojsko u nás	II.	158	
Rozvody	II.	194	
Revise I. pozemkové reformy	II.	216	
Rolnický sjezd 1948	II.	218	
Reforma měnová	III.	84	

	Díl	Str.	
Řepka	I.	62	
Řepa	I.	63	
Říjen 28.	II.	167	II./185, III./15, III./34, III./89,

	Díl	Str.	
Spolky	I.	7	
Sport	I.	7	
Svátky	I.	8	
Sadařství	I.	10	
Stavební ruch	I.	11	II./85
So. stuha	I.	44	
Svatby	I.	47	II./79,
Slepice	I.	57	
Světová válka	I.	67	
Starostové	I.	68	
Senát	I.	79	
Smlouvy nájmové	I.	79	
Sedláček dr., úmrtí	I.	102	
Silnice oprava	I.	134	I./140,
Stromy u silnice	I.	144	
Stříkačka motorová	I.	158	
Svatotomášecká strana	II.	10	
Slintavka	II.	15	
Spořitelní oklasky 1939	II.	26	
Slovensko	II.	28	
Styk mezi námi	II.	27	
Správa německá	II.	30	
Samosásobitelské dávky	II.	39	II./64, II./94, II./106, II./108,
Sádlo - odvod	II.	42	II./64, II./87, II./93, II./105, II./135, III./45,
Sádlo - dávky	II.	55	II./59,
Stavební podpora	II.	59	
Smuteční vůz	II.	79	
Sbírka šatů	II.	90	
Sbírka na válečnou pomoc	II.	91	
Svátky	II.	94	
Stav výjimečný	II.	94	II./104,
Statkové archy	II.	96	II./120,
Stroje hospodářské	II.	106	
Svaz zemědělský	II.	112	
Sociální pojištění	II.	152	
Správy národní	II.	153	
Systém bosový	II.	177	
Studny - dezinfekce	II.	199	
Sčna 1947	II.	203	III./9, III./86,
Soc. dem. strana do KSČ.	II.	222	
Svátky civilní	III.	24	
Sucho	III.	205	
Stav prasáků	III.	30	
Soudy Konní	III.	30	
Sčítání národní	III.	29	
Silniční stromořadí	III.	46	
Sooz obilí	III.	47	
Sklad obilí	III.	47	
Soutěž obce	III.	47	
Setí	III.	51	
Střelisko myslivecké	III.	52	
Stanice SNB. v Osíčce	III.	81	

	Díl	Str.	
Škody přírodní	I.	11	
Škola	I.	13,	I./90, I./140,
Štědrý večer	I.	46	
Školná	I.	59	
Schwarzenberg Bedřich ob.-ú matří	I.	149	
Šlechtické tituly	II.	30	
Šrotování	II.	65	II./86,
Školní rady	II.	89	
Školy – upravení druhů	II.	89	
Stroje hospodářské	II.	106	
Samozásobení masem	II.	106	
Sucho	II.	205	
Sběr provláků	III.	30	
Soosly koní	III.	30	
Sčítání – národní	III.	29	
Stromy ovocné – postřik	III.	67	
Stalin J. V.	III.	78	
Školní zákon, nový	III.	82	
Šnajdrová Milena z SSSR.	III.	113	

	Díl.	str.	
Trať Rožmitál - Tábor	I.	38	
Tryzna	I.	160	II./165, III./78,
Tulákův - potírání	II.	34	
Textil	II.	35	II./66, III./15,
Totální nasazení	II.	63	II./134,
Těžba dřeva	II.	90	
Taneční zábavy	II.	90.	
Tržní řád, nový	II.	122	III./204,
Tito - Broz	II.	178	
Tuh. vázaný	III.	60	
Televise	III.	76	III. /10,

	díl	str.
Úřední příslušnost	I.	6.
učitelé	I.	6.
úmrtí	I.	8.
usedlosti - majitelé	I.	218
školy zemědělců 1939	II.	22
uzavírací hodina	II.	35
uzávěrkové listy	II.	83
uzenářské zboží	II.	90
uprchlíci němečtí	II.	161
UNNRA	II.	162
uhlí nedostatek	II.	195
únor 25. r. 1948	II.	219
úroda	II.	223
účetnictví obce	III.	66

	Díl	Str.	
Velikonoce	I.	43	
Večer před sv. Janem	I.	44	
" Štědrý	I.	46	
Válka světová	I.	67	
Válečné oběti	I.	70	
Volby	I.	78	I./98, I./114, I./148, II./14, II./30, II./104, II./181, II./221, III./205, III./112, III./113,
Vlády	I.	78	
Volby presidentů	I.	80	I./134, I./142,
Větrná pohroma	I.	88	
Výbory - zrušení	I.	111	
Vrzderwinkler - diplom	I.	148	
Vatra	II.	7	
Vojíni a zálohníci	II.	23	
Vlajka, státní	II.	31	II./68,
Vládní vojsko	II.	31	
Vejce	II.	50	II./51, II./52, II./78, II./105, II./121, II./218, III./7, III./28
Výpověď a práce	II.	53	
Výrobní plán	II.	57	
Výkupy vepřů	II.	62	II./110, II./162, III./100,
Vozy - světla	II.	65	
Vyučování	II.	82	
Voli - prodej	II.	136	
Válečný materiál	II.	160	
Vlak z UNNRY	II.	162	
Vklady	II.	167	
Vláda protektorátní	II.	179	II./199,
Výměr strojů - úplaty	II.	204	
Vánoční balíky	II.	221	
Volný trh	III.	6	
Výkup obilí 1950	III.	25	
Vyroč. 5. - republiky čs.	III.	30	
Výměr 1950	III.	32	
Výkup - nový zákon	III.	76	III./109,
Venkov - útěk do měst	III.	102	

	Díl	Str.	
Zaměstnání občanů	I.	9	
Zvěř	I.	10	I./58, II./113, III./121, III./115,
Zlatý - měna	I.	17	
Zvlk. Podhradí - dějiny	I.	19	
Zabijačky	I.	43	
Zvířectvo	I.	57	
Zelinářství	I.	63	
Zásobování za války	I.	69	
Zákon branný	I.	79	
Zemětřesení	I.	106	
Zvonek na kapličku	I.	130	
Zbraní odevzdání	II.	23	
Známky poštovní	II.	35	
Zemědělská rostlina - spotřeba	II.	35	
Zajíci	II.	53	
Zemědělci - tisky	II.	55	
" pracovní síly	II.	57	III./62,
Zemská zastupitelstva	II.	60	
Zkoušení půdy	II.	66	
Zaplombování rozhlasových	II.	67	
Záznamy mléčné	II.	68	
Zvířata jatečná - prohlídka	II.	52	
Zpracování obilí	II.	53	
Zásobování	II.	77	
Zatemňování	II.	80	
Zábradlí - odvod	II.	92	
Zlaté mince - odvod	II.	104	
Zemědělské závody - ocenění	II.	122	
Zásobování 1945	II.	153	II./176, II./178, II./184, II./200, II./205, II./225, III./42,
Zahraniční armáda	II.	179	
Zrádcové odboje - potrestání	II.	196	
Září 28.	II.	225	
Zemědělské důchodové pojištění	II.	226	
Zápalky	III.	7	
Zemské ústředí	III.	8	
Zápotocký Antonín	III.	31	III./80,
Zdravotní středisko Eslov	III.	52	
Zatmění měsíce	III.	98	III./109,
Zatmění slunce	III.	108	
Zemědělská výroba	III.	110	

	Díl	Str.	
Život na osi	I.	39	
Žáby	I.	59	
Žito	I.	61	
Žák František	I.	135	
životní potřeby 1939	II.	25	
Žluté - opatření	II.	32	II./57,
žebrota - potrám	II.	34	
živočišná výroba	II.	52	III./43, III./44, III./62,
žně 1946	II.	184	II./225, III./11, III./32, III./47, III./66, III./86,
živočišný nedostatek	II.	224	